

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของ
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

วิทยานิพนธ์

ของ

อภิชาติ หัตถนิรันดร์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

สิงหาคม 2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของ
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

วิทยานิพนธ์

ของ

อภิชาติ หัตถนิรันดร์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

สิงหาคม 2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

NEEDS ASSESSMENT OF INTERNAL SUPERVISION PROCESS
DEVELOPMENT IN SCHOOLS UNDER THE BUENG KAN
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

BY
APICHAT HATTANIRAN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
The Master of Education Degree in Educational Administration and Development
at Sakon Nakhon Rajabhat University

August 2024

All Rights Reserved by Sakon Nakhon Rajabhat University

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของ
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบึงกาฬ
ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ อภิชาติ หัตถนิรันดร์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการสอบ กรรมการสอบและ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอกลักษณ์ เพ็ญสา) (ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า) ประธานที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์
.....กรรมการสอบ กรรมการสอบและ
(ดร.อภิสิทธิ์ สมศรีสุข) แต่งตั้งเพิ่มเติม (ดร.บุญมี ก่อบุญ) กรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์
.....กรรมการสอบ
(ดร.นิภาพร แสนเมือง) ผู้ทรงคุณวุฒิ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรรับรองแล้ว

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์)
ประธานหลักสูตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เมื่อวันที่ 30 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2567
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจาก ดร.พรเทพ เสถียรนพแก้ว ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บุญมี ก่อบุญ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ตลอดมา ตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์สาขาการบริหาร และพัฒนาการศึกษาทุกท่านที่ให้การช่วยเหลือการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้กรุณาพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบ ตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย เสนอแนวทางในการพัฒนา ตลอดจนให้คำปรึกษา คำแนะนำ และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ ศึกษาานิเทศก์ ผู้อำนวยการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาและครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ ที่ให้ความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ส่งผลให้งานวิจัยสำเร็จด้วยดี

ขอขอบคุณรองผู้อำนวยการสถานศึกษา คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนบ้านนาขามโนนสวนปอ อำเภอบึงโขงหลง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ ที่เป็นการกำลังใจที่ดีอยู่เสมอ

คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่บิดา มารดาของผู้วิจัย บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้ชีวิตอันดีงามเป็นแรงบันดาลใจในการทำงานเสริมสร้างสติปัญญาให้แก่ผู้วิจัยจนบรรลุสำเร็จตามประสงค์

อภิชาติ หัตถนิรันดร์

ชื่อเรื่อง	ความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายใน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี
ผู้วิจัย	อภิชาติ หัตถนิรันดร์
กรรมการที่ปรึกษา	ดร.พรเทพ เสถียรนพแก้ว ดร.บุญมี ก่อบุญ
ปริญญา	ค.ม. (การบริหารและพัฒนาศึกษา)
สถาบัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปีที่พิมพ์	2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาและครู ปีการศึกษา 2565 จำนวน 261 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยสภาพที่เป็นจริงมีค่าความเที่ยงตรง ระหว่าง 0.80–1.00 ค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.58–0.93 และค่าความเชื่อมั่น 0.99 ส่วนสภาพที่ควรจะเป็นมีค่าความเที่ยงตรง ระหว่าง 0.80–1.00 ค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.35–0.74 และค่าความเชื่อมั่น 0.98 และแบบสอบถามแนวทาง การพัฒนา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$)

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การวางแผนการนิเทศ การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ การปฏิบัติการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ โดยทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. สภาพที่เป็นจริงของกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่ควรจะเป็น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่าโดยภาพรวมมีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) เท่ากับ 0.083 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ การประเมินผลการนิเทศ การวางแผนการนิเทศ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ และการปฏิบัติการนิเทศ ตามลำดับ

4. แนวทางในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามี 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการประเมินผลการนิเทศ และด้านการวางแผนการนิเทศ

คำสำคัญ: กระบวนการนิเทศภายใน ความต้องการจำเป็น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

TITLE	Needs Assessment of of Internal Supervision Process Development in Schools Under The Bueng Kan Primary Educational Service Area Office
AUTHOR	Apichat Hattaniran
ADVISORS	Dr. Pornthep Steannoppakao Dr.Boonmee Koboorn
DEGREE	M.Ed. (Educational Administration and Development)
INSTITUTION	Sakon Nakhon Rajabhat University
YEAR	2024

ABSTRACT

The purpose aimed to assess the needs for developing internal supervision processes in educational opportunity expansion schools under Bueng Kan Primary Educational Service Area Office. The participants consisted of 261 school administrators and teachers in schools, academic year 2022, who were selected using a multi-stage random sampling method. The research instrument was a 5-level rating scale questionnaire, which the actual condition indicated reliability index ranged between 0.80 and 1.00, discrimination power index ranged between 0.58 and 0.93 and reliability was at 0.99, whereas the desirable condition indicated reliability index ranged between 0.80 and 1.00, discrimination power index ranged between 0.35 and 0.74, and reliability index was at 0.98. The development guidelines questionnaire was also used. Statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and Modified Priority Needs Index ($PNI_{modified}$)

The findings were as follows.

1. The internal supervision process of the educational opportunity expansion schools comprised four components, namely supervision planning, exploring actual conditions and issues, supervision operations, and supervision evaluation. All components were at the highest level of appropriateness.

2. The actual conditions of the internal supervision process of the educational opportunity expansion schools, in overall, was at high level, whereas the desirable conditions showed the highest level of appropriateness.

3. The needs of developing the internal supervision process of the educational opportunity expansion schools found that overall, PNI_{modified} was at 0.083. When prioritized each aspect, it was found that supervision evaluation showed PNI_{modified} at 0.088, supervision planning showed PNI_{modified} at 0.083, current condition and issues showed PNI_{modified} at 0.082, and supervision operation showed PNI_{modified} at 0.080, respectively.

4. Guidelines for developing the internal supervision process of the educational opportunity expansion schools comprised two aspects, namely supervision evaluation and supervision planning.

Keywords: internal Supervision Process, Needs, Educational Opportunity Expansion Schools

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามของการวิจัย	3
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
กรอบแนวคิดของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
แนวคิด/ทฤษฎีเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน	12
แนวคิดของการนิเทศภายในโรงเรียน	12
ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน	14
จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน	15
หลักการนิเทศภายในโรงเรียน	18
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในโรงเรียน	20
ความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียน	23
องค์ประกอบของการนิเทศภายในโรงเรียน	25
องค์ประกอบของกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน	28
แนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน	43
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินความต้องการเป็น	44
ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น	44
ขั้นตอนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น	47
การจัดลำดับความต้องการจำเป็น	53

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	55
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ	59
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	61
3 วิธีดำเนินการวิจัย	71
ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบกระบวนการนิเทศภายใน	72
ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของ กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน	76
ระยะที่ 3 การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการ นิเทศภายในโรงเรียน	85
ระยะที่ 4 การศึกษาแนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศภายใน	85
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	93
ตอนที่ 1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบกระบวนการนิเทศภายใน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ	94
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศภายใน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ	96
ตอนที่ 3 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการ นิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ	108
ตอนที่ 4 ผลการศึกษานโยบายในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายใน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ	114

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5	
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	121
ความมุ่งหมายของการวิจัย	121
วิธีดำเนินการวิจัย	122
สรุปผลการวิจัย	123
อภิปรายผล	129
ข้อเสนอแนะ	132
บรรณานุกรม	133
ภาคผนวก	141
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ	143
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการวิจัย	149
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	169
ภาคผนวก ง ค่าคุณภาพเครื่องมือ	191
ประวัติย่อของผู้วิจัย	201

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 การสังเคราะห์องค์ประกอบกระบวนการนิเทศภายใน	32
2 การสังเคราะห์เนื้อหาองค์ประกอบกระบวนการนิเทศภายใน	41
3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	77
4 แสดงระยะของการวิจัย	90
5 การยืนยันองค์ประกอบกระบวนการนิเทศภายใน	95
6 จำนวนและข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม	97
7 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศภายใน ...	98
8 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศภายใน ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ	99
9 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศภายใน ด้านการวางแผนการนิเทศ	101
10 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศภายใน ด้านการปฏิบัติการนิเทศ	103
11 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศภายใน ด้านการประเมินผลการนิเทศ	105
12 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายใน โดยภาพรวม	108
13 การพัฒนากระบวนการนิเทศภายใน ด้านการประเมินผลการนิเทศ	109
14 การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายใน ข้อคำถามในองค์ประกอบด้านการวางแผนการนิเทศ	112
15 การศึกษาแนวทางในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในในภาพรวม	115
16 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม	193

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดของการวิจัย	7
2 รูปแบบการตอบข้อมูลชุดเดียว	51
3 รูปแบบการตอบข้อมูลสองชุดหรือการตอบสนองคู่	51
4 ขั้นตอนการวิจัย	89

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 47 กำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542, หน้า 14) และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติ ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุล ทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (จรรยาภรณ์ เรื่องเลน, 2563, หน้า 1)

การนิเทศภายในเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมสนับสนุนประสิทธิภาพในด้านการเรียนการสอนการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาการปฏิบัติงานของครู และบุคลากรให้สามารถปรับปรุงการนิเทศอย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอจะช่วยให้ผู้บริหาร ได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการจัดการเรียนรู้และการดำเนินงาน รวมทั้งช่วยให้สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาการปฏิบัติงานของครูและผู้บริหารให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ฉะนั้นในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนเชิงระบบให้มีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นต้องมีกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนซึ่งเป็นลำดับขั้นตอนอย่างต่อเนื่องครบวงจร กระบวนการนิเทศภายในเป็นการดำเนินงานภายในโรงเรียนที่จะพัฒนาครูผู้สอนให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ โดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้จัดให้มีการพัฒนาบุคลากรให้ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญในการนิเทศภายในต้องเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในด้านความคิดเห็นและการกระทำผู้บริหารหรือผู้ที่

ได้รับมอบหมาย ต้องใช้ภาวะผู้นำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจประสานงานใช้ศักยภาพการทำงานอย่างเต็มที่ ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ถูกต้องและครบกระบวนการซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพครู คุณภาพนักเรียน ตามมาตรฐานการศึกษา (ปิยนุช เพชรวิเศษ, 2563, หน้า 2-3)

การนิเทศการศึกษาถือเป็นกระบวนการสำคัญและเป็นมาตรการที่ดีอย่างหนึ่งที่ มีผลโดยตรงต่อมาตรฐานการจัดการศึกษาและพัฒนาการศึกษาในทุกขั้นตอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งมีนโยบายมุ่งเน้นในเรื่องการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาชาติ จึงทำให้การนิเทศภายในสถานศึกษา มีความจำเป็นมากยิ่งขึ้น (จิตติมา วรณศรี, 2557, หน้า 107) สอดคล้องกับ (จริยาภรณ์ เรืองเสน, 2563, หน้า 2) ที่กล่าวว่า การนิเทศภายในเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาการปฏิบัติงานของครู และบุคลากรให้สามารถปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเองให้ดียิ่งขึ้น การนิเทศอย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอจะช่วยให้ผู้บริหาร ได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการจัดการเรียนรู้และการดำเนินงาน รวมทั้งช่วยให้สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพและยังสอดคล้องกับ (สัจชัย พูลสุข, 2556, หน้า 139) อ้างถึงในจริยาภรณ์ เรืองเสน, 2563, หน้า 2) ที่ศึกษาการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ พบว่าโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (O-NET) สูง มีการดำเนินการนิเทศภายในที่เป็นปัจจุบันอย่างเป็นระบบ ชัดเจน มีความต่อเนื่องและแสดงออกถึงความใส่ใจของผู้นิเทศในทุกขั้นตอน

สภาพการศึกษาของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ จากการรายงานสรุปการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ พบว่าควรพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู โดยใช้กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนในการขับเคลื่อนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ประกอบกับผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561-2564 มีผลการประเมินลดลง ไม่เป็นที่น่าพอใจ แสดงได้ว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีปัญหาในการนิเทศภายใน หรือไม่ได้ดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างจริงจังเป็นระบบและต่อเนื่อง สาเหตุเกิดจากครูไม่เข้าใจกระบวนการนิเทศ

ผู้บริหารยังเห็นความสำคัญของการนิเทศภายในน้อยเกินไป ไม่มีการวางแผนล่วงหน้า ทำให้การนิเทศภายในไม่ประสบผลสำเร็จ ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนไม่ดีขึ้น ฉะนั้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาควรมีการนิเทศภายในที่เป็นระบบและต่อเนื่อง เป็นวัฒนธรรมขององค์กรแล้วจะส่งผลถึงการศึกษาของนักเรียน ก้าวหน้าไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น (แผนปฏิบัติการประจำปี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี, 2565, หน้า1-18)

จากเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความต้องการที่จะศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เพื่อเป็นข้อมูลและเป็นทางเลือกสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษานำไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จต่อไป

คำถามของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามการวิจัย ไว้ดังนี้

1. องค์ประกอบกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี มีองค์ประกอบใดบ้าง
2. สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี อยู่ในระดับใด
3. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เป็นอย่างไร
4. แนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

2. เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

3. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

4. เพื่อหาแนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยเรื่องความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี มีความสำคัญ ดังนี้

1. ทราบองค์ประกอบและความต้องการจำเป็นกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ที่มีความเหมาะสมกับเขตพื้นที่ เพื่อใช้เป็นสารสนเทศในการพัฒนากระบวนการนิเทศต่อไป

2. เป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

3. สถานศึกษาสามารถนำกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ตามบริบทของสถานศึกษา เพื่อให้สามารถพัฒนากระบวนการนิเทศภายใน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ผู้วิจัยได้กำหนดระยะดำเนินการวิจัยเป็น 4 ระยะ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

1.1 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ องค์ประกอบกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา 4 ชั้น ประกอบด้วย 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ 2) การวางแผนการนิเทศ 3) การปฏิบัติการนิเทศ 4) การประเมินผลการนิเทศ

1.2 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ตอบแบบสอบถามเพื่อประเมินความเหมาะสมองค์ประกอบกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย 1) อาจารย์มหาวิทยาลัย 2) ผู้บริหารการศึกษา 3) ผู้บริหารสถานศึกษา 4) คศึกษานิเทศก์ 5) ครู

ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ การศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

2.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจาก 50 โรงเรียน ปีการศึกษา 2565 จำนวน 812 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 50 คน และครู จำนวน 762 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ, 2566, ออนไลน์)

2.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ปีการศึกษา 2565 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดย

ใช้ตารางสำเร็จรูปของ (Krejcie and Morgan, อ้างถึงใน วาโร เพ็งสวัสดิ์, 2551, หน้า 191) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 261 คน โดยจำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 25 คน ครู จำนวน 236 คน ได้มาโดยใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน

ระยะที่ 3 การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี โดยใช้วิธีวิเคราะห์หาค่าดัชนีการจัดเรียงลำดับของความต้องการจำเป็น

ระยะที่ 4 การศึกษาแนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

4.1 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ แนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

4.2 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ในการพิจารณาความเหมาะสมของแนวทางในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยเลือกแบบเจาะจงประกอบ 1) อาจารย์มหาวิทยาลัย จำนวน 1 คน 2) ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 1 คน 3) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน และ 4) ศิษยานุศิษย์ จำนวน 1 คน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มากำหนดกรอบความคิดรายละเอียด ดังนี้

องค์ประกอบของกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ทัศนะของนักวิชาการและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 12 แหล่ง ดังนี้ กฤษขจร ศรีถาวร (2555); นริรัตน์ ประทุมลี (2556); ภัณฑิรา สุปการ (2557); วันชัย อยู่ตรง (2557); เพิ่มพูน รมศรี (2558); ชญาภาณูจน์ ศรีเนตร (2558); พงษ์ศักดิ์ ทองไชย (2558);

ประจูดาว บรรดาศักดิ์ (2560); วิษณีย์ ทศตะ (2561); จริยาภรณ์ เรืองเสน (2563);
ปิยนุช เพชรวิเศษ (2563); ปาจริย์ หงษ์แก้ว (2563)

จากที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

นิยามศัพท์เฉพาะในการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการ
นิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาปึงกาฬ มีดังนี้

1. การนิเทศภายในโรงเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศภายในโรงเรียน
อย่างเป็นระบบตามขั้นตอนและต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการ
สอนของครูให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนให้ได้ตามเกณฑ์
มาตรฐานการศึกษา

2. กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง กิจกรรม วิธีการ ขั้นตอน การปฏิบัติอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู การช่วยเหลือ แนะนำ การพัฒนางานตามแนวทางการนิเทศ 4 ขั้นประกอบด้วย 1) การศึกษาสภาพ ปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ 2) การวางแผนการนิเทศ 3) การปฏิบัติการนิเทศ 4) การประเมินผลการนิเทศ

2.1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ หมายถึง การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการของสถานศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล สารสนเทศ การกำหนดและวิเคราะห์ปัญหา โครงการ แผนงาน กิจกรรม กำหนดขอบข่าย ผู้รับผิดชอบ เปรียบเทียบสภาพปัจจุบันกับความคาดหวังหรือเป้าหมายของโรงเรียน เพื่อสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา และใช้ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้เป็น แนวทางในการวางแผนการดำเนินการนิเทศภายในต่อไป

2.2 การวางแผนการนิเทศ หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จาก การประเมินสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของโรงเรียนในปัจจุบัน การจัดระบบ ข้อมูลสารสนเทศการกำหนดขอบข่ายการนิเทศ การกำหนดผู้รับผิดชอบ การจัดทำ แผนการนิเทศ การจัดตั้งงบประมาณ รวมถึงองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความคาดหวังหรือ เป้าหมายของโรงเรียน นำมาประกอบการวางแผนหรือจัดทำโครงการเพื่อใช้ในการ พิจารณาแนวทางการปฏิบัติงานที่เหมาะสมและมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จมากที่สุด

2.3. การปฏิบัติการนิเทศ หมายถึง การนำแผนงานหรือแนวทางการ ปฏิบัติที่วางแผนไว้ มากำหนดแนวทางในการปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนของการดำเนินการ นิเทศภายใน ให้เป็นไปตามแผนงานที่วางไว้ โดยผู้บริหารสถานศึกษาคอยให้คำปรึกษา ช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน นำเทคนิคและวิธีการที่หลากหลายมาใช้ ในการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อพัฒนาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครูให้มี ประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

2.4 การประเมินผลการนิเทศ หมายถึง การดำเนินการที่เกี่ยวกับความ เห็นชอบในการติดตามความก้าวหน้า การกำหนดวิธีการประเมินผล การเก็บรวบรวม ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศภายใน โดยนำผลที่ได้ระหว่างดำเนินการ จัดทำสรุปรายงานผลการ ดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงแก้ไขหรือนำมาพัฒนา พร้อมเผยแพร่ผลงานในการนิเทศภายใน โรงเรียนต่อไป

3. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน

หมายถึง กระบวนการตัดสินใจซึ่งมีการกำหนดความแตกต่างระหว่างกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ระหว่างสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น ซึ่งประกอบด้วย 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ 2) การวางแผนการนิเทศ 3) การปฏิบัติการนิเทศ 4) การประเมินผลการนิเทศ แล้วนำมาจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นโดยวิธี Priority Needs Index (PNI) แบบปรับปรุง แล้วเลือกความต้องการจำเป็นที่สำคัญมาแก้ไข

3.1 สภาพที่เป็นจริง หมายถึง สภาพของกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬวัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น

3.2 สภาพที่ควรจะเป็น หมายถึง สภาพที่คาดหวัง/สภาพเป้าหมาย/สภาพที่ต้องการในกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ วัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น

4. แนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศภายใน หมายถึง กิจกรรม วิธีการ ขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องที่ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ มีกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน โดยเลือกองค์ประกอบที่มีค่าคะแนน $PNI_{modified}$ สูงกว่าหรือเท่ากับค่า $PNI_{modified}$ ในภาพรวม มาหาแนวทางการพัฒนาและนำองค์ประกอบที่ได้มาสร้างแบบสอบถามแนวทางในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในการสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ

5. โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดสอนการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ ปีการศึกษา 2565

6. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ข้าราชการครูที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการหรือรักษาการผู้อำนวยการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ ปีการศึกษา 2565

7. ครู หมายถึงข้าราชการที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ครูผู้สอน
ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
บึงกาฬ ปีการศึกษา 2565

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่องความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ผู้วิจัยได้ค้นคว้าเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยลำดับเนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 1.1 แนวคิดของการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 1.2 ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 1.3 จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 1.4 หลักการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 1.5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 1.6 ความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 1.7 องค์ประกอบของการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 1.8 องค์ประกอบของกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 1.9 แนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน
2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น
 - 2.1 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น
 - 2.2 ขั้นตอนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น
 - 2.3 การจัดลำดับความต้องการจำเป็น
3. โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน

1.1 แนวคิดของการนิเทศภายในโรงเรียน

Glickman (2004, อ้างถึงใน จริยาภรณ์ เรืองเสน, 2563, หน้า 12) ได้เสนอแนวคิด เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาเพื่อความสำเร็จของสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยมีภารกิจของการนิเทศการศึกษา 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง (Direct Assistance) ผู้นิเทศจะติดต่อสัมพันธ์กับผู้รับการนิเทศอย่างต่อเนื่องเป็นการส่วนตัว โดยอาจเข้าไปสังเกตการสอนและให้การช่วยเหลือ แนะนำครูเป็นรายบุคคลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน โดยอาศัยการนิเทศแบบคลินิก การนิเทศแบบเพื่อนสอนเพื่อน การสาธิตการสอน และการให้การสนับสนุนช่วยเหลือให้คำแนะนำเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนและทรัพยากรในการนิเทศอื่น ๆ วิธีการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ประกอบด้วย การให้คำปรึกษาแนะนำการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การสังเกตการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

2. ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ (Professional Development) มีการให้ข้อมูลย้อนกลับ การสาธิตการสอนและการเสริมสร้างประสบการณ์วิชาชีพประกอบด้วยการพัฒนาครู ดังนี้

- 2.1 ความรู้ในสาขาวิชาที่สอน
- 2.2 ความเข้าใจในตัวนักเรียน
- 2.3 ความเข้าใจในหลักการจัดการเรียนการสอน
- 2.4 ความมีบุคลิกภาพที่ดี
- 2.5 ความมีคุณธรรม จริยธรรม

3. ด้านการพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development) สถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร โดยต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ตั้งแต่จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร การจัดการหลักสูตรและสามารถนำหลักสูตร ไปสู่กระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียนและสอดคล้องกับสภาพการณ์ต่าง ๆ ของสถานศึกษา ผู้นิเทศและครูต้องทำงานร่วมกันในการพิจารณาวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาหลักสูตรและรูปแบบของหลักสูตรที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียน เพิ่มทางเลือกและข้อตกลงของครูในการ

นำหลักสูตรไปปฏิบัติ กระบวนการนิเทศภายในด้านการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินการใช้หลักสูตร

4. ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม (Group Development) ผู้นิเทศ จัดประชุมครูเพื่อการแก้ปัญหาการดำเนินการกลุ่มที่มีประสิทธิภาพต้องมีผู้นำกลุ่มที่มี ทักษะระหว่างบุคคลที่ดีกลุ่มที่มีประสิทธิภาพจะมี 2 มิติ มิติแรก คือ มิติด้านภาระงาน (Task Dimension) โดยกลุ่มจะต้องมีแนวทางและเป้าประสงค์ของกลุ่ม เช่น กลุ่มเพื่อพัฒนา ตำรา แผนการสอนใหม่ หลักสูตรใหม่หรือแผนพัฒนาวิชาชีพ มิติที่สอง คือ มิติด้านบุคคล (Person Dimension) กลุ่มที่มีประสิทธิภาพและมีการใช้ทักษะระหว่างบุคคลอย่างดี สมาชิก กลุ่มจะมีความพึงพอใจซึ่งจะเป็นพลังขับเคลื่อนการทำงานร่วมกัน การที่กลุ่มมีลักษณะ ละเอียดย่อนและให้ความสำคัญกับความรู้สึกร่วมของสมาชิกจะช่วยสร้างบรรยากาศในการ พบปะกันและช่วยให้กลุ่มบรรลุภารกิจที่ตั้งไว้ การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ประกอบด้วย การทำงานโดยยึดวัตถุประสงค์ กระบวนการทำงานภายในกลุ่ม การส่งเสริม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแก้ปัญหาของกลุ่ม

5. ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (Action Research) เป็น การศึกษาอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับสภาพที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนและสถานศึกษา และแสวงหา แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอน การนิเทศจะมีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือให้ ครูมีความสามารถและการตระหนักถึงความสำคัญในระดับต่ำ ผู้นิเทศอาจเลือกวิธีการ นิเทศแบบสั่งการ เพื่อให้ครูได้ศึกษา อ่านบทความเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อให้เกิดการพัฒนา และเมื่อครูมีความพร้อมในระดับหนึ่ง ผู้นิเทศอาจเลือกใช้วิธีการนิเทศแบบสั่งการและให้ ข้อมูล โดยให้คำแนะนำเกี่ยวกับเป้าหมายของการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งการจัดทำแผนปฏิบัติการ แล้วจึงใช้การนิเทศแบบร่วมมือและ หากครูสามารถพัฒนาตนเองจนสามารถยกระดับความรู้ความสามารถได้แล้ว จึงสามารถใช้ การนิเทศแบบไม่ชี้แนะ กลไกแมน กล่าวว่าการวิจัยปฏิบัติการเป็นแกนหลักของภารกิจ การนิเทศโดยส่วนใหญ่ เมื่อกล่าวถึงภารกิจการนิเทศจะเป็นการกล่าวถึงความสัมพันธ์กัน การวิจัยปฏิบัติการจึงสามารถเป็นแกนหลักและเป็นกลไกที่จะช่วยผสมผสานต่างให้มีความสัมพันธ์กัน ภารกิจทั้ง 5 ด้านข้างต้น เป็นสิ่งสำคัญในการสนับสนุนและจัด สภาพแวดล้อมเพื่อพัฒนาครู ผู้นิเทศต้องวางแผนในการดำเนินการตามภารกิจทั้งหมด โดยการรวมเป้าหมายของสถานศึกษาและความต้องการครูให้เป็นหนึ่งเดียว เพื่อจะนำไปสู่

พลังในการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนการพัฒนาด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

จริยาภรณ์ เรืองเสน (2563, หน้า 14) ได้ให้ความหมายแนวคิดของการนิเทศภายในโรงเรียน ไว้ว่า เพื่อพัฒนาคน พัฒนางาน สร้างประสานสัมพันธ์ ช่วยประสานงานและความร่วมมือให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างงานทุกงานที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งยังสร้างความมั่นคงในอาชีพครู สร้างสรรค์กำลังใจแก่บุคลากรเพื่อการพัฒนา นักเรียน ให้มีคุณภาพตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

สรุปได้ว่า แนวคิดการนิเทศภายในโรงเรียน คือ การพัฒนาบุคลากรทุกคนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ ครูผู้สอน เพื่อพัฒนางาน สร้างความสัมพันธ์อันดี ร่วมมือและประสานงาน พัฒนาหลักสูตร พัฒนากิจกรรมการทำงานกลุ่ม สร้างเสริมประสบการณ์วิชาชีพ จัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อเป้าหมายเดียวกัน คือคุณภาพของผู้เรียน

1.2 ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ ดังนี้

นริรัตน์ ประทุมลี (2556, หน้า 34) ให้ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ว่า การส่งเสริมสนับสนุนโดยการระดมสรรพกำลังมาช่วยกันปรับปรุงการปฏิบัติงานตามภารกิจหลักของครู คือการสอน ส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเองทางด้านการสอนจนเต็มศักยภาพพัฒนาวิชาชีพครูและมีความตระหนักที่จะพัฒนานักเรียนให้มีการพัฒนาตามลักษณะอันพึงประสงค์และมีคุณภาพการศึกษาสูงขึ้น

สุเมธ คะสีล้วน (2557, หน้า 16) ได้ให้ความหมายของการนิเทศภายในไว้ว่ากระบวนการทำงานร่วมกันอย่างมีระบบขั้นตอนของผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน ในการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีคุณภาพ และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอันจะนำมาซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

เพิ่มพูน ร่มศรี (2558, หน้า 40) ได้ให้ความหมายของการนิเทศภายใน ไว้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรทุกคนในโรงเรียน ในการส่งเสริม สนับสนุน ให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแนะนำ เพื่อพัฒนาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงสุด หรือประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงานตามภารกิจหลัก

ไพลิน สมังคละ (2559, หน้า 11) ได้ให้ความหมายของการนิเทศภายในไว้ว่ากระบวนการทำงานร่วมกันของผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนในการชี้แนะ แนะนำอย่างสร้างสรรค์และให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมของครูในการปรับปรุงการเรียนการสอนซึ่งจะทำให้ได้มาซึ่งผลสัมฤทธิ์ สูงสุดในการเรียนของนักเรียนและเพิ่มคุณภาพของนักเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของการศึกษา

วาริ ภูแป้ง (2559, หน้า 11) ได้ให้ความหมายของการนิเทศภายในไว้ว่ากระบวนการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องโดยได้รับความร่วมมือจาก 3 ฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ มีการประสานการทำงานร่วมกันเพื่อช่วยพัฒนาเพื่อนร่วมงานให้มีประสิทธิภาพในการทำงานสูงขึ้นและเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

วิชณีย์ ทศตะ (2561, หน้า 21) ได้ให้ความหมายของการนิเทศภายในไว้ว่าการให้ความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียนครูและบุคลากรในโรงเรียนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนความเจริญก้าวหน้าทางวิชาชีพท่ามกลางบรรยากาศแห่งความร่วมมืออย่างสร้างสรรค์แบบประชาธิปไตยเพื่อให้นักเรียนและครูมีคุณภาพสูงสุดในทุก ๆ ด้าน ทั้งพัฒนาคน พัฒนางาน ประสานความสัมพันธ์และสร้างขวัญกำลังใจ

ปาจริย์ หงษ์แก้ว (2563, หน้า 69) ได้ให้ความหมายของ การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน ตามขั้นตอนและกระบวนการ เพื่อมุ่งพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านพัฒนาและบริหารงานบุคคล ด้านวัดผลและประเมินผล และด้านมนุษยสัมพันธ์และการสร้างขวัญกำลังใจ

สรุปได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศภายในโรงเรียน อย่างเป็นระบบตามขั้นตอนและต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา

1.3 จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน

การดำเนินการใด ๆ ต้องมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การปฏิบัติงานได้ดำเนินไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ เพื่อให้งานสำเร็จตามความต้องการ การนิเทศการศึกษาไม่ว่าจะเป็นการนิเทศจากภายในหรือภายนอกโรงเรียน ต่างก็มุ่งเน้นเป้าหมายที่สำคัญและสอดคล้อง

กันอย่างไรก็ตาม มีนักการศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ ดังนี้

กฤษฎกร ศรีถาวร (2555, หน้า 29) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ว่า การนิเทศเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นและเป็นความต้องการที่จะต้องจัดให้มีขึ้นในโรงเรียน การนิเทศภายในโรงเรียนจะช่วยให้เกิดผลดีในการดำเนินงานของครูในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาผู้สอนให้มีพฤติกรรมเป็นแบบอย่างที่ดี มีวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ 2) เพื่อปรับปรุงและเลือกวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพการเรียนการสอนในโรงเรียน 3) เพื่อเลือกเนื้อหาที่สอนให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการพัฒนาด้านวัฒนธรรม 4) เพื่อเลือกวิธีสอนที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน 5) เพื่อปรับปรุงแก้ไข พัฒนาระบบการประเมินผลการเรียนให้มีความหลากหลาย สามารถวัดความรู้ความสามารถของนักเรียนได้จริง 6) เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู และเสริมสร้างความเจริญของงานด้านวิชาชีพให้เป็นที่ยอมรับของสังคม

พรศรี อุซึ (2555, หน้า 16) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ว่าจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นไปเพื่อพัฒนางานพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพื่อส่งเสริมสนับสนุนช่วยเหลือ บริหาร และแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ประสานงาน และสร้างขวัญกำลังใจในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่และเพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

วิภา อยู่คง (2555, หน้า 19) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ว่า จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน ก็เพื่อช่วยเหลือครูผู้สอนในการปฏิบัติงานให้บรรลุผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการจัดการเรียนการสอนหรือการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และการนิเทศภายในโรงเรียนยังเป็นการทำงานร่วมกันเป็นทีม

นพพงศ์ คงประจักร (2556, หน้า 16) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ว่า เป็นกระบวนการที่มุ่งให้ความช่วยเหลือครูให้มีความรู้ ความสามารถในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดความเจริญของงานแก่นักเรียนและสังคม ทั้งยังสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานอันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาช่วยให้ก้าวหน้าในวิชาชีพและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน

ธนิชากร เทศกุล (2556, หน้า 14) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ว่า จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นกระบวนการให้คำแนะนำปรึกษาหรือเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียนร่วมกันในการปฏิรูปการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายโรงเรียนและหน่วยงานที่สังกัด

ไพสิน สุ่มังคละ (2559, หน้า 13) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ว่า จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในเป็นการพัฒนาคน พัฒนางาน พัฒนาวิชาชีพครูเสริมสร้างสมรรถภาพด้านการสอนแก่ครู สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครูโดยใช้กระบวนการกลุ่ม การเรียนรู้ได้จากการลงมือปฏิบัติงานมีการปรับปรุงและพัฒนา ให้ผลงานมีคุณภาพสูงขึ้นอยู่เสมอ อีกทั้งยังสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน ซึ่งมีผลทำให้การปฏิบัติงานของครูมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน

วาริ ภูแป้ง (2559, หน้า 13) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ว่า จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนจัดทำเพื่อให้คณะครูหรือทีมงานได้ร่วมกันวางแผนในการแก้ไขปัญหา และดำเนินการพัฒนาการจัดการศึกษา สร้างขวัญกำลังใจและสัมพันธภาพที่ดีในการปฏิบัติงานให้แก่ครู การให้คำแนะนำพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติงาน เพื่อให้คณะครูได้พัฒนาความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเป็นระบบและมีส่วนร่วมในการพัฒนาการบริหารการศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบรรลุตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

ปาจริย์ หงษ์แก้ว (2563, หน้า 37) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน ไว้ว่า เป็นการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในงานพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ช่วยประสานงานและความร่วมมือให้เกิดความเข้าใจแก่บุคลากรเพื่อการพัฒนาให้นักเรียนให้มีคุณภาพตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาที่จะส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นและได้มาตรฐานตามหลักสูตร

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา ปรับปรุง ให้คณะครูหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมกันวางแผนในการแก้ไขปัญหา และดำเนินการพัฒนาการจัดการศึกษา สร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานให้แก่ครู เพื่อให้ครูได้พัฒนาความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเป็นระบบและมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

1.4 หลักการนิเทศภายในโรงเรียน

หลักการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นแนวปฏิบัติที่ผู้นิเทศจะต้องนำไปปฏิบัติในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีหลัก ดังนี้

กฤษฎาพร ศรีถาวร (2555, หน้า 26) ได้สรุปหลักการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ว่า การนิเทศภายในเป็นหลักการที่เน้นกระบวนการประชาธิปไตยเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างหมู่คณะ เปิดโอกาสให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและทุกฝ่ายพึงพอใจ เพื่อมุ่งพัฒนาคุณภาพของครูให้เป็นครูมืออาชีพ สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีเป้าหมายหลักอยู่ที่คุณภาพของผู้เรียน การนิเทศภายในต้องผ่านกระบวนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อจะไปสู่ผู้เรียน หลักการนิเทศภายในจึงมุ่งที่จะให้ครูเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น

พรศรี อุซึ (2555, หน้า 23) ได้สรุปหลักการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ว่า หลักการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นหลักการช่วยเหลือ แนะนำ สร้างเสริมในการพัฒนาตัวครู นักเรียนและโรงเรียนตามลำดับ หลักการนิเทศภายในจะต้องอยู่บนพื้นฐานของวิทยาศาสตร์ความเป็นประชาธิปไตย ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และที่สำคัญผู้บริหารจะต้องมองเห็นความสำคัญของการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพการศึกษานั้นเอง

ณิชากร เทศกุล (2556, หน้า 16) ได้สรุปหลักการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ว่า หลักการนิเทศภายในจะต้องดำเนินไปโดยอาศัยการมีส่วนร่วม การยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียนในการแก้ปัญหาและปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน

นริรัตน์ ประทุมลี (2556, หน้า 26-27) ได้นำเสนอหลักการของการนิเทศภายในดังนี้ 1) การนิเทศภายในจะต้องสัมพันธ์กับการบริหาร 2) การนิเทศภายในควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของปรัชญา 3) การนิเทศภายในควรเป็นวิทยาศาสตร์ 4) การนิเทศภายในควรเป็นประชาธิปไตย 5) การนิเทศภายในควรเป็นการสร้างสรรค์ 6) การนิเทศภายในควรส่งเสริมความเจริญก้าวหน้า 7) การนิเทศภายในควรเป็นวิชาชีพ

ไพลิน สุ่มังคละ (2559, หน้า 18) สรุปหลักการของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ว่าการนิเทศเป็นกระบวนการของความร่วมมือกับผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครูทันต่อความเปลี่ยนแปลงบทบาทการนิเทศของผู้บริหาร

การศึกษามีเป้าหมายหลักอยู่ที่คุณภาพของผู้เรียน การนิเทศจึงต้องผ่านครูไปที่ครูเพื่อให้ครูเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนและบุคลากรอื่นทางการศึกษา เพื่อไปสู่ผู้เรียน การนิเทศจึงมุ่งครูไปที่ครูเพื่อให้ครูเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนโดยให้เกิดผลการศึกษาของนักเรียนให้มีคุณภาพสูงสุด

วาริ ภูแปง (2559, หน้า 13) สรุปหลักการของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ว่า หลักการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นแนวทางที่ผู้นิเทศยึดเป็นหลักในการปฏิบัติงานและดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุตามความคาดหวังของการนิเทศ การศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีหลักในการปฏิบัติงานนิเทศคือ มีการวางแผน การดำเนินงานตามลำดับขั้นตอน ถือหลักประชาธิปไตยให้บุคลากรร่วมคิดร่วมพัฒนา ทำงานเน้นการใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานและให้โอกาสแต่ละบุคคลในการแสดงออกและพัฒนางานอย่างเต็มศักยภาพพร้อมทั้งยอมรับและเคารพความคิดเห็นซึ่งกันและกัน สร้างเสริมมนุษยสัมพันธ์และอยู่ร่วมกันด้วยดีเพื่อความสำเร็จของงานโดยส่วนรวม

ปาจริย์ หงษ์แก้ว (2563, หน้า 105) ได้ให้ความหมายหลักการการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ว่า เป็นแนวทางปฏิบัติที่ผู้นิเทศต้องยึดเป็นหลักในการปฏิบัติงานซึ่งต้องมีการวางแผนดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีลักษณะเป็นวิทยาศาสตร์ คือมีการทำงานเป็นระบบขั้นตอนตั้งอยู่บนหลักการและเหตุผลมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน โดยอาศัยข้อมูลที่ถูกต้องสามารถวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ได้อย่างแม่นยำ มีการทำงานโดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคน เป็นหลักสำคัญในการพัฒนาระบบนิเทศภายในสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนและช่วยเหลือครูให้ประสบความสำเร็จในการะงานในทุกด้านให้ประสบความสำเร็จในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อสร้างเสริมพัฒนาการของนักเรียนทุกด้านให้เต็มศักยภาพ

สรุปได้ว่า หลักการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นการทำงานที่เป็นระบบขั้นตอนมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ถูกต้องและตรงประเด็น โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายภายในโรงเรียน วางแผนร่วมกัน ร่วมคิดร่วมกันแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล ส่งเสริมบำรุงขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การจัดการศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียนให้มากที่สุด

1.5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในโรงเรียน

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงปัจจัยสนับสนุนการนิเทศไว้ ดังนี้

สิริกร คำมูล (2556, หน้า 50-57) ได้ทำการวิจัยและพัฒนารูปแบบการนิเทศการศึกษาสำหรับโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้กล่าวถึงปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จของการนิเทศไว้ดังนี้

1) ทักษะของผู้นิเทศการศึกษาประกอบด้วย ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านการกระบวนการ

2) การสร้างแรงจูงใจในการนิเทศการศึกษา ผู้นิเทศจะต้องสามารถจูงใจให้รับการนิเทศการศึกษาหรือครูผู้สอนมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่จัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยชมเชย ให้เกียรติ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้รับความก้าวหน้าในงานหรือวิชาชีพ

วรรณดี สุธาพานิชย์ (2557, หน้า 11) ได้ทำวิจัยพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนระดับประถมศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้กล่าวถึงปัจจัยเชิงบวกสนับสนุนการนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพไว้ 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ภาวะผู้นำวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน 2) ความรู้ ทักษะ และทัศนคติของผู้นิเทศ 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน 4) สื่อและเครื่องมือนิเทศและ 5) บรรยากาศที่เอื้อต่อการนิเทศ

วันชัย อยู่ตรง (2557, หน้า 7) ได้ทำวิจัยพัฒนารูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ได้กล่าวถึงปัจจัยสนับสนุนการบริหารงานนิเทศภายในโรงเรียน ไว้ดังนี้

1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารเป็นบุคคลกล้านำและกล้าตัดสินใจ เป็นผู้ที่มนุษยสัมพันธ์ที่ดีประสานงานกับบุคคลและหน่วยงานอื่น ๆ ได้ และสามารถทำงานร่วมกับทีมงานการนิเทศภายในได้เป็นอย่างดี

2) ความร่วมมือของครูในการนิเทศ หมายถึง การที่ครูผู้สอนทุกคนมีความยินดีและสนับสนุนการดำเนินการนิเทศภายในเป็นอย่างดี

3) ทำงานเป็นทีม หมายถึง การร่วมมือกันดำเนินการนิเทศภายในของครูเป็นหมู่คณะโดยมีการวางแผน การปฏิบัติ การประเมินผล และจะทำรายงานผลการนิเทศร่วมกันอย่างจริงจังระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ หมายถึง ระบบที่มีฐานข้อมูลการดำเนินการนิเทศภายในเกี่ยวกับผู้นิเทศอย่างครบถ้วน มีข่าวสารที่ถูกต้อง และเรียกใช้ได้

ทันทั้งที่มีระบบสื่อสารกับผู้บริหารและคณะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยรวม

4) สภาพบรรยากาศของโรงเรียนที่เอื้อต่อการนิเทศภายใน หมายถึง สภาพการทำงานของโรงเรียนมีการดำเนินงานตามระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียน ครูยินดีทำงานกันเป็นกลุ่ม มีความรักความสามัคคี มีความเป็นมิตร และเอื้ออาทรช่วยเหลือกันอย่างจริงใจ

5) สื่อ เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ หมายถึง เครื่องมือที่จะใช้ในการนิเทศภายในให้มีประสิทธิภาพ

อัศวิน วิภาดา (2557, หน้า 40-42) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการนิเทศภายในประกอบด้วย 5 ปัจจัย ดังนี้ 1) ด้านการบริหาร 2) ปัจจัยด้านโครงสร้าง 3) ปัจจัยด้านบุคลากร 4) ปัจจัยด้านกระบวนการ 5) ปัจจัยด้านทรัพยากร

พงษ์ศักดิ์ ทองไชย (2558, หน้า 83-84) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ได้กล่าวถึงปัจจัยเชิงบวกสนับสนุนการนิเทศภายในประกอบด้วย 3 ปัจจัย ดังนี้

1. ด้านความรู้ ทักษะและเจตคติของผู้นิเทศประกอบด้วย
 - 1.1 ผู้นิเทศมีความรู้และเทคนิคเกี่ยวกับวิธีการสอนเป็นอย่างดี
 - 1.2 ผู้นิเทศมีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการใช้สื่อเป็นอย่างดี
 - 1.3 ผู้นิเทศมีความรู้เกี่ยวกับหลักการสอน
 - 1.4 ผู้นิเทศเห็นความสำคัญของการนิเทศ
 - 1.5 ผู้นิเทศมีเจตคติที่ดีต่อผู้นิเทศ
2. พฤติกรรมของผู้นิเทศและผู้รับนิเทศประกอบด้วย
 - 2.1 ผู้นิเทศมีความเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้รับการนิเทศ
 - 2.2 ผู้รับการนิเทศเห็นความสำคัญของการนิเทศภายใน
 - 2.3 ผู้รับการนิเทศมีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติการณ์นิเทศภายใน
 - 2.4 ผู้รับนิเทศมีความใจกว้างยอมรับคำแนะนำต่างๆ

2.5 ผู้รับนิเทศนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้

ของตนเอง

2.6 ผู้นิเทศและผู้รับนิเทศให้ความร่วมมือและมีความตั้งใจ

ในการดำเนินการนิเทศทุกขั้นตอน

2.7 ผู้นิเทศและผู้รับนิเทศสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการนิเทศ

3. สื่อและเครื่องมือในการนิเทศประกอบด้วย

3.1 ผู้นิเทศมีวัสดุอุปกรณ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สำหรับการนิเทศภายใน

3.2 ผู้นิเทศมีคู่มือสำหรับการนิเทศภายใน

3.3 ผู้นิเทศมีเครื่องมือในการประเมินการนิเทศภายใน

เพิ่มพูน ร่มศรี (2558, หน้า 50) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบ การนิเทศภายในที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ได้กล่าวถึงปัจจัยด้านการนิเทศภายในที่จะประสบผลสำเร็จ ประกอบด้วย 7 ปัจจัย ดังนี้ 1) บุคลากร 2) วิธีการและเทคนิคการนิเทศ 3) สื่อและ เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ 4) ระบบข้อมูลและสารสนเทศ 5) การวางแผน 6) การประเมินผล 7) การเผยแพร่และขยายผล

อัมพรวรรณ ศิริรักษ์ (2559, หน้า 28-60) สรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการ นิเทศภายใน เป็นปัจจัยใหญ่ ๆ 4 ด้าน คือ 1) ปัจจัยด้านการบริหารประกอบด้วยนโยบาย การบริหารโรงเรียน การจัดโครงสร้างการนิเทศภายในโรงเรียนและ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) ปัจจัยด้านกระบวนการนิเทศภายในประกอบด้วย การศึกษาสภาพและความต้องการ นิเทศภายในโรงเรียน การวางแผนการนิเทศ การสร้างสื่อและเครื่องมือการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศ และการประเมินและรายงานผลการนิเทศ 3) ปัจจัยด้านบุคลากร ประกอบด้วย ประสิทธิภาพการทำงาน การพัฒนาบุคลากร และการเลือกสรรบุคลากร 4) ปัจจัยด้านแรงจูงใจประกอบด้วย การสร้างขวัญและกำลังใจ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก การมอบหมายงานอย่างเป็นธรรมและเหมาะสม ความสำคัญของบรรยากาศ โรงเรียน และวัฒนธรรมโรงเรียน

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนได้ ดังนี้

1. ความรู้และทักษะของบุคลากรในการนิเทศ
2. พฤติกรรมและแรงจูงใจของผู้รับการนิเทศ
3. การวางแผนการนิเทศ

4. กระบวนการและวิธีการในการนิเทศ
5. บรรยากาศและวัฒนธรรมในโรงเรียน
6. สื่อและเครื่องมือในการนิเทศ
7. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร
8. การประเมินผล เผยแพร่และขยายผล

1.6 ความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียน

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

วิชัย มานะพิมพ์ (2556, หน้า 46) ได้กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียน ว่ามีความสำคัญและจำเป็นในการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการศึกษา เนื่องจากบุคลากรในโรงเรียนเป็นผู้ที่รู้ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาได้ดีที่สุด จึงจำเป็นต้องร่วมกันวางแผน ร่วมกันปฏิบัติการนิเทศ และร่วมกันประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

สัญญาชัย พูลสุข (2556, หน้า 30) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในมีความสำคัญและจำเป็นในการพัฒนาส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอน เนื่องจากผู้ทำหน้าที่นิเทศการศึกษาโดยตำแหน่งจากภายนอกหรือศึกษานิเทศก์ที่มีจำนวนจำกัด จึงไม่สามารถสนองความต้องการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนต่าง ๆ ได้ทั่วถึง ประกอบด้วยปัจจุบันบุคลากรภายในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถเพียงพอ เป็นผู้รู้ปัญหาที่แท้จริง รู้แนวทางการพัฒนาได้ดีที่สุดและสามารถติดตามการปฏิบัติงานหรือผลการนิเทศได้ตลอดเวลาเพราะอยู่ใกล้ชิดกัน ทำให้งานดำเนินไปถึงจุดหมายโดยไม่ขาดความต่อเนื่อง และยังเป็นการสร้างการยอมรับซึ่งกันและกันด้วยจึงมีความจำเป็นต้องร่วมกันวางแผน ร่วมกันปฏิบัติการนิเทศ ร่วมกันประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

อำไพ อุตสาหะ (2556, หน้า 32) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในเป็นการร่วมกันของบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโดยมีการทำงานเป็นทีมการมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ สามารถทำได้อย่างรวดเร็ว และตรงตามปัญหาที่เกิดขึ้น นอกจากจะได้พัฒนาให้เกิดคุณภาพการศึกษาโดยรวมแล้วยังก่อให้เกิดสัมพันธภาพอันดีของบุคลากรในโรงเรียนด้วย

วารุณีย์ วงศ์ลีชา (2557, หน้า 19) ได้กล่าวว่า เหตุผลจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียนสืบเนื่องมาจากสภาพสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบันการ

นิเทศภายในโรงเรียนจะช่วยให้ครูมีความรู้ที่ทันสมัยต่อเหตุการณ์มีการพัฒนาตนเอง และสามารถจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบสอดคล้องกับชุมชนท้องถิ่น และเจริญก้าวหน้าในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

จิรวรรณ สุวรรณสาม (2558, หน้า 26) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในมีความจำเป็น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสังคม ครูจะต้องมีการปรับปรุงตัวเองอยู่ตลอดเวลา อันจะเป็นการรักษามาตรฐานการศึกษา และจะเพิ่มพูนประสิทธิภาพการเรียนการสอนให้ดีขึ้น การนิเทศภายในคือ กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน เพื่อที่จะปรับปรุงงานต่าง ๆ เพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนการสอน พัฒนาหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

ชมพูนุช โยธี (2558, หน้า 14) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน เนื่องจากการนิเทศจากบุคคลภายนอกไม่เพียงพอไม่สามารถนำการนิเทศได้อย่างทั่วถึง เพราะจำนวนศึกษานิเทศก์ไม่เพียงพอต่อความต้องการ ดังนั้นการนิเทศภายในโรงเรียนจึงมีความจำเป็นต่อการปฏิบัติโดยความร่วมมือจากบุคคลภายในโรงเรียน

พงษ์ศักดิ์ ทองไชย (2558, หน้า 22) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีความจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วิวัฒนาการทางการศึกษา รวมทั้งจำเป็นต่อการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการเรียนการสอน ทั้งนี้เพื่อพัฒนามาตรฐานการศึกษาให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป ฉะนั้น จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพนั้นการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างหนึ่งที่จะต้องดำเนินให้เป็นประสานสัมพันธ์กับกระบวนการอื่น เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

สังเวียน พิลพันธ์ (2559, หน้า 24) ได้กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนไว้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีความจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีอยู่เสมอและเป็นไปอย่างรวดเร็วทำให้เกิดการพัฒนาทางการศึกษาเปลี่ยนแปลงไปตามไปด้วย โดยการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นสิ่งช่วยให้ครูสามารถพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน ทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้มีความพร้อมก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

วิชญ์ ทศตะ (2561, หน้า 28) ได้กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียน ไว้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเนื่องจากบุคลากรในโรงเรียนเป็นผู้ที่รู้ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาได้ดีที่สุด จึงจำเป็นต้องร่วมกันวางแผน ร่วมกันปฏิบัติการนิเทศและร่วมกันประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อพัฒนาระบบการดำเนินงานของโรงเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดขึ้น

รัศมี ภูกันตาน (2562, หน้า 27) ได้กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนไว้ว่า การนิเทศภายในเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ความสามารถความชำนาญเพิ่มพูนศักยภาพในการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบทของการศึกษาที่เปลี่ยนแปลง การดำเนินการดังกล่าวจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาผู้เรียนซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็นความจำเป็นในการนิเทศทางบวกกับทางลบความจำเป็นในการนิเทศทางลบได้แก่ ศึกษานิเทศก์มีจำนวนบุคลากรที่จำกัด การนิเทศไม่ทั่วถึง ข้อจำกัดจากสภาพโรงเรียนเป็นต้น ส่วนความจำเป็นทางบวก ได้แก่ เป็นการกระตุ้นครูผู้สอนให้มีการวางแผนในการจัดการเรียนการสอน เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และมีการเปลี่ยนแปลงเรียนรู้ซึ่งกันและกันเป็นต้น ดังนั้นการนิเทศภายในจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอน เพราะบุคลากรภายในโรงเรียนเป็นผู้รู้ปัญหาภายในโรงเรียนอย่างแท้จริง ถ้าผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนได้รับการฝึกให้มีการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนได้ก็จะสามารถแก้ไขปัญหาภายในโรงเรียนได้มากที่สุด

สรุปได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีความจำเป็นและสำคัญมากต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อช่วยให้ครูมีการพัฒนาตนเอง และสามารถจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง แก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

1.7 องค์ประกอบของการนิเทศภายในโรงเรียน

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

ทองใบ ทองมาก (2555, หน้า 18) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการนิเทศภายในโรงเรียน คือ

1. ด้านหลักของการนิเทศ
2. ด้านวัตถุประสงค์ของรูปแบบ
3. ด้านกลไกการดำเนินการ
4. ด้านวิธีดำเนินการ
5. ด้านประเมินการนิเทศด้านเงื่อนไขความสำเร็จ

ชญาภาญจน์ ศรีเนตร (2558, หน้า 33) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการนิเทศภายในโรงเรียน คือ

1. ความร่วมมือระหว่างผู้บริหารและบุคลากรภายในสถานศึกษาซึ่งเป็นทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ
2. การใช้วิธีการนิเทศของผู้นิเทศซึ่งต้องมีการกำหนดจุดมุ่งหมายในการนิเทศเพื่อให้เกิดผลในการนิเทศกำหนดวิธีการทำข้อมูลโดยหาปัญหาคำหนดวิธีหรือกิจกรรมในการนิเทศ
3. เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศผู้บริหารเป็นทั้งผู้สนับสนุนการนิเทศและหน้าที่เป็นผู้นิเทศการปฏิบัติการนิเทศติดตามและประเมินผล

ไพสิน สมังคละ (2559, หน้า 16) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการนิเทศภายในโรงเรียนประกอบด้วยองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. บุคลากรนิเทศ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และ ครูผู้สอน
2. กระบวนการนิเทศ ประกอบด้วย กำหนดจุดมุ่งหมายการนิเทศ กำหนดวิธีการหาข้อมูลกำหนดวิธีหรือกิจกรรมการนิเทศ
3. เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศได้แก่ แบบทดสอบ แบบสำรวจแบบสังเกต แบบบันทึกพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้ แบบบันทึกบรรยากาศในชั้นเรียน

สุกัลยา นิยมทอง (2562, หน้า 12) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการนิเทศภายในโรงเรียนที่จะส่งผลให้การนิเทศประสบผลสำเร็จ ต้องขึ้นอยู่กับ

1. การร่วมมือกันของผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งเป็นผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ
2. การใช้วิธีนิเทศต้องมีการกำหนดจุดมุ่งหมายในการนิเทศให้ชัดเจนและเกิดผลในการนิเทศให้มากที่สุด
3. การกำหนดวิธีการหรือกิจกรรมในการนิเทศ

4. การเตรียมเครื่องมือที่จะใช้ในการนิเทศให้ตรงตามการนิเทศนั้น ๆ
5. มีระบบติดตามประเมินและเน้นผลงาน 6) มีการเผยแพร่ขยายผลการ

นิเทศ

รัศมี ภูกันดาน (2562, หน้า 40) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการนิเทศภายในประกอบด้วยองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. หลักการนิเทศ ประกอบด้วย หลักการวางแผน หลักความร่วมมือ หลักบูรณาการ หลักประเมิน
2. คุณลักษณะของผู้นิเทศ ประกอบด้วย ความรู้ความสามารถ ทักษะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลทักษะเฉพาะ
3. ทักษะที่จำเป็นของการนิเทศภายใน ประกอบด้วย ทักษะด้านบุคคล ทักษะด้านเทคนิคทักษะด้านบริหารจัดการ

ปาจริย์ หงษ์แก้ว (2563, หน้า 66) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการนิเทศภายในโรงเรียน ดังนี้

1. บุคลากรนิเทศประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายวิชาการหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอนสอน
2. วิธีการนิเทศภายในประกอบด้วย กำหนดจุดมุ่งหมายการนิเทศ กำหนดวิธีการหาข้อมูล กำหนดวิธีการหรือกิจกรรมการนิเทศ
3. เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศภายใน ประกอบด้วย แบบทดสอบ แบบสำรวจ แบบสังเกต แบบบันทึกพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ แบบบันทึกบรรยากาศในชั้นเรียน

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วย องค์ประกอบ ดังนี้

1. บุคลากรในการนิเทศ ผู้บริหารโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หัวหน้าวิชาการ ครูผู้สอน
2. คุณลักษณะ และทักษะที่จำเป็นของผู้นิเทศ เช่น ความรู้ความสามารถ ทักษะด้านบริหาร ทักษะด้านเทคนิค
3. กระบวนการหรือวิธีการนิเทศ กำหนดจุดมุ่งหมาย กำหนดวิธีการหาข้อมูลกิจกรรมการนิเทศ

4. เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ แบบทดสอบ แบบสำรวจ แบบสังเกต แบบบันทึกพฤติกรรม แบบบันทึกบรรยากาศในชั้นเรียน

5. การติดตาม ประเมินผล ปรับปรุงพัฒนาและเผยแพร่ต่อยอด

1.8 องค์ประกอบของกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน

กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีนักริชาการที่ให้ความหมายที่แตกต่างกัน ดังนี้

กฤษฎजर ศรีถาวร (2555, หน้า 29) สรุปกระบวนการนิเทศภายใน ไว้ว่า กระบวนการนิเทศภายในเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญยิ่งในเสริมสร้างความร่วมมือของบุคลากรทุกคน มีขั้นตอนหลักในการปฏิบัติการนิเทศ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ เป็นขั้นตอนของการวางแผนการนิเทศ กำหนดวัตถุประสงค์และแนวทางการจัดการนิเทศ
2. ขั้นปฏิบัติการนิเทศ เป็นขั้นตอนที่ผู้นิเทศกับผู้ถูกนิเทศได้พบปะ แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดแนวทางการปฏิบัติร่วมกัน
3. ขั้นติดตามผลการนิเทศ เป็นกระบวนการให้ครูได้เกิดแนวทางใหม่จากการรับการนิเทศแล้วนำไปปฏิบัติกิจกรรมให้เกิดผลกับนักเรียน
4. ขั้นประเมินผล/สรุปผลการนิเทศ เป็นขั้นตอนที่วัดความสำเร็จของการนิเทศเพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการนิเทศครั้งต่อไป

นริรัตน์ ประทุมลี (2556, หน้า 41) สรุปกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ไว้ว่า กระบวนการนิเทศภายใน มี 4 ขั้นตอน คือ

1. วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของผู้รับการนิเทศ
2. กำหนดทางเลือกและวางแผนดำเนินการ
3. ปฏิบัติตามแผน และ 4) การประเมินผล

ภณศิริรา สุปการ (2557, หน้า 62-63) กล่าวถึงวิธีการ/แนวทางการนิเทศภายในโรงเรียน ไว้ว่ากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนที่ใช้กันอยู่ทั่วไปสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการดำเนินการนิเทศภายในได้เป็นอย่างดีและก่อให้เกิดประสิทธิภาพของการดำเนินงานมากยิ่งขึ้น ได้แก่ “วงจรคุณภาพ” หรือ “วงจรพัฒนาของเดมมิง” หรือนิยมเรียกกันว่า “วงจร PDCA” ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การวางแผน (P-Planning)
2. การปฏิบัติตามแผน (D-Do)

3. การตรวจสอบ/ประเมินผล (C-Check)

4. การปรับปรุงแก้ไข (A-Act)

วันชัย อยู่ตรง (2557, หน้า 37-38) ได้กล่าวถึงวิธีการ/แนวทางการนิเทศภายใน โรงเรียนไว้ว่า วิธีการ/แนวทางการนิเทศภายในต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนในการดำเนินการที่ชัดเจนและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สัมพันธ์กัน 4 ขั้นตอน ได้แก่

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการนิเทศ สภาพที่เป็นจริงตามตัวบ่งชี้ด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนขณะนั้นมีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลตัวบ่งชี้คุณภาพต่าง ๆ ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด มีการสำรวจและประเมินความต้องการของครู การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการ ตลอดจนการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุการกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหาและการดำเนินการตามความต้องการ

2. การวางแผนการนิเทศ เป็นการนำข้อมูลผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา สาเหตุของปัญหาและความต้องการ มากำหนดกิจกรรมและแนวทางการปฏิบัติงานนิเทศ การวางแผนนิเทศภายในโรงเรียนเป็นขั้นตอนที่นำเอาทางเลือกที่จะดำเนินการมารวมกันกำหนดรายละเอียดกิจกรรม และจัดลำดับขั้นตอนการปฏิบัติเขียนเป็นโครงการนิเทศภายในโรงเรียน

3. การปฏิบัติการนิเทศ เป็นการดำเนินการนิเทศตามกิจกรรมที่กำหนดในโครงการนิเทศภายในโรงเรียนโดยผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้นิเทศจะต้องนำหลักการนิเทศเทคนิค ทักษะสื่อ กิจกรรมและเครื่องมือนิเทศไปใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และบุคลากรผู้รับการนิเทศ เพื่อให้การปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนดำเนินการไปด้วยความเรียบร้อย ผู้บริหารและผู้นิเทศควรเตรียมความพร้อมก่อนการนิเทศและจึงปฏิบัติหน้าที่การนิเทศ เพื่อเสริมแรงให้กำลังใจ รับทราบปัญหา ความต้องการของผู้รับการนิเทศและนำปัญหาความต้องการนั้นมาพิจารณาหาทางช่วยเหลือสนับสนุน

4. การประเมินผล เป็นการตรวจสอบความสำเร็จของโครงการกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ ประเมินความคิดเพื่อทราบความพึงพอใจของผู้รับการนิเทศ ประเมินกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน สรุปรวมผลการประเมินเพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงการปฏิบัติงานในโอกาสต่อไป

เพิ่มพูน ร่มศรี (2558, หน้า 35) ได้กล่าวถึงวิธีการแนวทางการนิเทศภายในไว้ว่า กระบวนการนิเทศการศึกษาเป็นขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันโดยตลอด ซึ่งในทุกขั้นตอนจะต้องมีการจัดการ การประสานงาน การอำนวยความสะดวก การควบคุมและส่งเสริมสนับสนุนให้มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย

1. การเตรียมการนิเทศ โดยการประเมินสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการจำเป็นแล้ววิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย เพื่อกำหนดจุดพัฒนาและจัดลำดับความสำคัญ
2. การวางแผนการนิเทศ โดยหาทางเลือกในการพัฒนาออกแบบวิธีการนิเทศและจัดสรรทรัพยากร
3. การจัดระบบงานและการให้ความรู้ในสิ่งที่ทำตามแผน
4. การดำเนินงานเป็นการปฏิบัติตามแผน
5. การประเมินผลการนิเทศ
6. การปรับปรุงแก้ไข

ชญาภาญจน์ ศรีเนตร (2558, หน้า 119) ได้ทำการศึกษารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 พบว่ารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ประกอบด้วย

1. ด้านความสำรวจความต้องการและความจำเป็น
2. ด้านการวางแผนการนิเทศ
3. ด้านการดำเนินการนิเทศ
4. ด้านการประเมินและรายงานผลการนิเทศ
5. ด้านการขยายผล ยกย่องและเชิดชูเกียรติ

พงษ์ศักดิ์ ทองไชย (2558, หน้า 29) ได้สรุปกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

1. การวางแผน
2. การให้ความรู้ก่อนการนิเทศและการสร้างเสริมกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติการณ์นิเทศ
3. การดำเนินการนิเทศ
4. การประเมินผลการนิเทศ

ประจูดาว บรรดาศักดิ์ (2560, หน้า 20) ได้สรุปกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูล
2. การวางแผน
3. การปฏิบัติตามแผน
4. การประเมินผล

วิชณีย์ ทศตะ (2561, หน้า 2) ได้สรุปกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนตามรูปแบบของ “NPSFE” 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาสภาพและความต้องการจำเป็นในการนิเทศ (Needs Assessment)
2. การวางแผนการนิเทศ (Planning)
3. การปฏิบัติการนิเทศ (Supervising)
4. การประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)
5. การประเมินและสรุปผลการนิเทศ (Evaluating)

จริยาภรณ์ เรืองเสน (2563, หน้า 28) ได้สรุปกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ข้อมูลสารสนเทศ สภาพปัญหาและความต้องการ
2. การวางแผนการนิเทศ
3. การปฏิบัติการนิเทศ
4. การประเมินผลการนิเทศ
5. การขยายผล เผยแพร่ระดมยอด

ปิยนุช เพชรวิเศษ (2563, หน้า 97) ได้สรุปกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนว่า เป็นกระบวนการนิเทศที่มีแบบแผนตามลำดับขั้นตอนต่อเนื่องกันอย่างมีระบบ ดำเนินการร่วมกันของบุคลากรในโรงเรียนและเป็นกระบวนการที่สำคัญ ดังขั้นตอนต่อไปนี้

1. ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ
2. การวางแผนการนิเทศ
3. การปฏิบัติการนิเทศ
4. การประเมินผลการนิเทศ
5. ให้ความรู้เพิ่มเติมสร้างขวัญและกำลังใจ

ปาจารย์ หงษ์แก้ว (2563, หน้า 97) ได้สรุปว่ากระบวนการนิเทศภายในเป็นลำดับขั้นในการทำงานร่วมกันอย่างมีแบบแผนระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ
2. การวางแผนการนิเทศ
3. การปฏิบัติตามแผนและการนิเทศ
4. การประเมินผลการนิเทศ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์เพื่อเป็นกรอบในการศึกษากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาดังตาราง 1

ตาราง 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

นักวิชาการ กระบวนการ นิเทศภายใน โรงเรียน	กฤษฎิ์ ศิริถาวร (2555)	นริศรัตน์ ประทุมลี (2556)	กัญติรา ลุงการ (2557)	วันชัย อยู่ตรง (2557)	เพิ่มพูน ร่มศรี (2558)	ชญาภาภรณ์ ศรีเนตร (2558)	พงศ์ศักดิ์ ทองไชย (2558)	ประดุจดาว บรรณศักดิ์ (2560)	วิษณีย์ ทศตะ (2561)	จริยาภรณ์ เรืองเสน (2563)	ปิยนุช เพชรวิเศษ (2563)	ปาจารย์ หงษ์แก้ว (2563)	ความถี่	ร้อยละ	องค์ประกอบที่ตัดสร
1. การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ		✓		✓							✓	✓	4	33.33	✓
2. ด้านความสำรวจความต้องการและจำเป็น						✓							1	8.33	
3. การศึกษาสภาพและความจำเป็นในการนิเทศ									✓				1	8.33	
4. การศึกษาข้อมูลสารสนเทศ สภาพปัญหาและความต้องการ										✓			1	8.33	

ตาราง 1 (ต่อ)

นักวิชาการ กระบวนกร นิเทศภายใน โรงเรียน	กฤษฎาพร ศรีถาวร (2555)	นริรัตน์ ประทุมลี (2556)	ภัณฑิรา สุปการ (2557)	วันชัย อยู่ตรง (2557)	เพ็ญพูน รมศรี (2558)	ชญาภาญจน์ ศรีเนตร (2558)	พวงศักดิ์ ทองไชย (2558)	ประดุจดาว บรรารักษ์ดี (2560)	วิษณีย์ ทศตะ (2561)	จริยาภรณ์ เรืองเสน (2563)	ปิยนุช เพชรวิเศษ (2563)	ปาจิรีย์ หงษ์แก้ว (2563)	ความถี่	ร้อยละ	องค์ประกอบที่ตัดสิน
5. การศึกษาข้อมูล								✓					1	8.33	
6. กำหนดทางเลือก		✓											1	8.33	
7. การเตรียมการนิเทศ	✓				✓								2	16.66	
8. การวางแผนการ นิเทศ			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10	83.33	✓
9. การปฏิบัติการนิเทศ	✓	✓		✓					✓	✓	✓		6	50	✓
10. การปฏิบัติตามแผน			✓		✓			✓				✓	3	25	
11. การประเมินผลการ นิเทศ		✓		✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	9	75	✓
12. การประเมินและ สรุปผลการนิเทศ	✓								✓				2	16.66	
13. การตรวจสอบ/ ประเมินผล			✓										1	8.33	
14. การขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด										✓			1	8.33	
15. ด้านการขยายผล ยกย่อง เชิดชูเกียรติ						✓							1	8.33	
16. การจัดระบบงาน และการให้ความรู้ในสิ่ง ที่ทำตามแผน					✓								1	8.33	
17. การประชุมให้ข้อมูล ย้อนกลับ									✓				1	8.33	
18. ขึ้นติดตามผลการ นิเทศ	✓												1	8.33	
19. การดำเนินการนิเทศ						✓	✓						2	16.66	
20. การปรับปรุงแก้ไข			✓		✓								2	16.66	
21. การสร้างเสริม กำลังใจ							✓				✓		2	16.33	
รวม	4	4	4	4	6	5	4	4	5	5	5	4			

จากตาราง 1 ผู้วิจัยได้นำข้อความที่มีความหมายเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันนำมาจัดกลุ่มโดยใช้เกณฑ์ ร้อยละ 50 ขึ้นไป เพื่อให้มีความครอบคลุมและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ด้านความสำรวจความต้องการและจำเป็น การศึกษาสภาพและความจำเป็นในการนิเทศ การศึกษาข้อมูลสารสนเทศ สภาพปัญหาและความต้องการ การศึกษาข้อมูล ใช้ชื่อว่า “การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ” ได้ความถี่ 8 คิดเป็นร้อยละ 66.66

2. การกำหนดทางเลือกการเตรียมการนิเทศ การวางแผนการนิเทศ การจัดระบบงานและการให้ความรู้ในสิ่งที่ทำตามแผน ใช้ชื่อว่า “การวางแผนการนิเทศ” ได้ความถี่ 12 คิดเป็นร้อยละ 100

3. การปฏิบัติการนิเทศ การปฏิบัติตามแผน การดำเนินการนิเทศ ใช้ชื่อว่า “การปฏิบัติการนิเทศ” ได้ความถี่ 11 คิดเป็นร้อยละ 91.66

4. การประเมินผลการนิเทศ การประเมินและสรุปผลการนิเทศ การตรวจสอบประเมินผล ขึ้นติดตามผลการนิเทศ ใช้ชื่อว่า “การประเมินผลการนิเทศ” ได้ความถี่ 12 คิดเป็นร้อยละ 100

5. การขยายผล ยกย่อง ต่อยอด การขยายผล ยกย่อง เชิดชูเกียรติ การประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับ การปรับปรุงแก้ไข ใช้ชื่อว่า “การขยายผล ยกย่อง ต่อยอด” ได้ความถี่ 4 คิดเป็นร้อยละ 33.33

6. การสร้างเสริมกำลังใจ ได้ความถี่ 2 คิดเป็นร้อยละ 16.66 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยเลือกองค์ประกอบที่มีความถี่ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป พบว่ามี 4 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ
- 2) การวางแผนการนิเทศ
- 3) การปฏิบัติการนิเทศ และ
- 4) การประเมินผลการนิเทศ

ซึ่งนักวิชาการได้ให้ความหมายแตกต่างกันออกไป ตามองค์ประกอบที่ได้รับการคัดสรร ดังนี้

6.1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการไว้ดังนี้

วันชัย อยู่ตรง (2557, หน้า 37-38) ได้ให้ความหมาย การศึกษา สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการนิเทศ ไว้ว่า สภาพที่เป็นจริงตามตัวบ่งชี้ ด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนขณะนั้นมีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลตัวบ่งชี้คุณภาพต่าง ๆ ตาม เกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด มีการสำรวจและประเมินความต้องการของครู การจัดลำดับ ความสำคัญของปัญหาและความต้องการตลอดจนการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและ จัดลำดับความสำคัญของสาเหตุ การกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหาและการดำเนินการ ตามความต้องการ

ชญากาญจน์ ศรีเนตร (2557, หน้า 7) ได้ให้ความหมาย การศึกษา สภาพความต้องการในปัจจุบัน การสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน หมายถึง การสำรวจข้อมูลปัญหา ความจำเป็นของฝ่ายงานกลุ่มสาระวิชาต่าง ๆ นโยบายสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยประมวลความคิดเห็นข้อมูลบุคลากรในสถานศึกษา ละจากการประเมินผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมา

สุรียา สุนาอาจ (2560, หน้า 30) ได้ให้ความหมาย การศึกษาสภาพ ปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วย

1. การแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ในการนิเทศภายในโรงเรียนโดยศึกษาข้อมูลจากการปฏิบัติงานในรอบปีที่ผ่านมาและ กำหนดเกณฑ์ที่พึงประสงค์หรือมาตรฐานของงานให้ครบถ้วน
2. เปรียบเทียบสภาพ ปัจจุบันกับความคาดหวังเพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดประเด็นปัญหา
3. กำหนด ประเด็นปัญหาและองค์ประกอบของปัญหาให้ชัดเจน
4. จัดลำดับความสำคัญ ของปัญหา

วิชนีย์ ทศตะ (2561, หน้า 67) ได้ให้ความหมาย การศึกษาสภาพและ ความต้องการจำเป็นในการนิเทศ หมายถึง การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและ ความต้องการในการนิเทศ ซึ่งจะนำไปสู่การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา การกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา โดยมีเป้าหมายที่ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน ในที่สุด

ปาจารย์ หงษ์แก้ว (2563, หน้า 98) ได้ให้ความหมาย การศึกษาสภาพ และความต้องการจำเป็นในการนิเทศ หมายถึง การสำรวจสภาพที่เป็นจริงปัญหาและอุปสรรค สำรวจข้อมูลตามตัวชี้วัดตามมาตรฐานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนและประเมินความต้องการของครูความต้องการของนักเรียนความต้องการของชุมชนและความต้องการของโรงเรียนซึ่งจะนำไปสู่การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา การกำหนดทางเลือก ในการแก้ปัญหาและการดำเนินการตามความต้องการ โดยมีเป้าหมายที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

สรุปได้ว่า การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศ ภายในโรงเรียน หมายถึง การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา ความต้องการของสถานศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ การกำหนดและวิเคราะห์ปัญหา โครงการ แผนงาน กิจกรรม กำหนดขอบข่ายผู้รับผิดชอบ เปรียบเทียบสภาพปัจจุบันกับความคาดหวังหรือเป้าหมายของโรงเรียน เพื่อสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา และใช้ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้เป็นแนวทางในการวางแผนการดำเนินการนิเทศภายในต่อไป

6.2 การวางแผนการนิเทศ

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึง การวางแผนนิเทศไว้ ดังนี้

สุเมธ คะลีลวัน (2557, หน้า 25) ได้กล่าวถึงการวางแผนการนิเทศ ไว้ว่า การวางแผนและการจัดทำโครงการ นิเทศ การวางแผนตามลักษณะงานนิเทศภายใน โรงเรียนหมายถึง วิธีการที่อาศัยหลักการ เหตุผลและข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาความต้องการของสถานศึกษาว่ามีความต้องการนิเทศในด้านใดบ้าง แล้วนำมาจัดทำแผนและโครงการต่อไปในการวางแผนยังกำหนดวิธีการว่าจะทำอย่างไร โดยกำหนดเป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่องและความสัมพันธ์ในการจัดทำแผนงานและโครงการถือเป็นส่วนหนึ่งของการจัดทำรายละเอียดของแผน ซึ่งเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ให้เฉพาะมากขึ้นและกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจนขึ้น ชฎาภาญจน์ ศรีเนตร (2558, หน้า 12) ได้ให้ความหมายการวางแผนการนิเทศ หมายถึง การเตรียมการในการปฏิบัติงานการนิเทศที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและนโยบายของสถานศึกษาล่วงหน้าว่าจะทำอะไร ใครทำ ทำที่ไหน ทำเมื่อไหร่ และทำอย่างไร ได้แก่ การวางแผนในการกำหนดขั้นตอนและแผนการนิเทศ โดยกำหนดกิจกรรมและรายละเอียดกิจกรรมเขียนเป็นโครงการนิเทศ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

เพิ่มพูน รมศรี (2558, หน้า 12) ได้ให้ความหมายการวางแผนการนิเทศ หมายถึง การวางแผนการนิเทศภายในอย่างเป็นขั้นตอน ตลอดจนการสร้างเงื่อนไขเพื่อ กระตุ้นและผลักดันให้องค์ประกอบอื่น ๆ ดำเนินการไปได้ด้วยดี ประกอบด้วยการวางแผนการนิเทศภายในเป็นการดำเนินการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการของ บุคลากร แล้วมากำหนดนโยบาย เป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจการนิเทศ การจัดทำ กลยุทธ์ การจัดทำโครงการ การจัดองค์การการนิเทศซึ่งเป็นการจัดโครงสร้างการทำงาน การจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุน และการกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน และ การกำหนดมาตรการและการทำบันทึกข้อตกลงร่วมกัน (MOU) เพื่อกระตุ้นและผลักดันให้ ทุกองค์ประกอบของการนิเทศภายในดำเนินการไปได้ด้วยดี

จริยาภรณ์ เรืองเสน (2563, หน้า 31) ได้ให้ความหมายการวางแผน การนิเทศ หมายถึง การนำสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา มา กำหนดนโยบายพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ผ่านการประชุมวางแผนระหว่าง ผู้บริหาร ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ จัดทำโครงการนิเทศภายในสถานศึกษา กำหนด เป้าหมายวัตถุประสงค์ รายละเอียดตัวชี้วัดต่าง ๆ เป็นแนวทางในการปฏิบัติการนิเทศ

ปาจริย์ หงษ์แก้ว (2563, หน้า 100) ได้ให้ความหมายการวางแผนการ นิเทศ หมายถึง การกำหนดแผนงานโครงการกิจกรรมการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโดย ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ มาร่วมกันกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ แนวทาง รายละเอียดกิจกรรมและจัดขั้นตอนการปฏิบัติเขียนเป็น แผนดำเนินการกิจกรรมสำคัญ ปฏิทินปฏิบัติงานและ การกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการนิเทศภายใน การประชุมเพื่อ ทบทวน การปฏิบัติงานและการแก้ปัญหาอุปสรรค การประเมินผลที่คาดว่าจะได้รับโดย พิจารณาจากสภาพปัจจุบัน ที่คาดว่าจะสำคัญปฏิทินปฏิบัติงานปัญหาและความต้องการการ นิเทศภายในโรงเรียนให้เหมาะสม ปัญหาและความต้องการนิเทศภายใน ให้เหมาะสม เพื่อ พัฒนาแก้ไขปัญหา เพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางของการดำเนินงานนิเทศภายในที่ดีที่สุด

สรุปได้ว่า การวางแผนการนิเทศ หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จาก การประเมินสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของโรงเรียนในปัจจุบัน การจัดระบบ ข้อมูลสารสนเทศการกำหนดขอบข่ายการนิเทศ การกำหนดผู้รับผิดชอบ การจัดทำแผน การนิเทศ การจัดตั้งงบประมาณ รวมถึงองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความคาดหวังหรือ เป้าหมายของโรงเรียน นำมาประกอบการวางแผนหรือจัดทำโครงการเพื่อใช้ในการ พิจารณาแนวทางการปฏิบัติงานที่เหมาะสมและมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จมากที่สุด

6.3 การปฏิบัติการนิเทศ

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึง การปฏิบัติการนิเทศไว้ ดังนี้

สุเมธ คะลีลวัน (2557, หน้า 25) ได้กล่าวถึงการปฏิบัติการนิเทศไว้ว่า การปฏิบัติการนิเทศเป็นการนำแผนงานหรือโครงการไปปฏิบัติเพื่อให้ได้ความต้องการหรือเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งจะมีรายละเอียดของแต่ละขั้นตอน ดังนี้ 1) การให้ความรู้ในงานที่ปฏิบัติเป็นการให้ความรู้ความเข้าใจถึงสิ่งที่จะดำเนินการว่า จะต้องอาศัยความรู้ความสามารถอย่างไรบ้าง จะมีขั้นตอนในการดำเนินการอย่างไรบ้างและจะทำอย่างไรจึงจะให้ได้ผลงานออกมามีคุณภาพ 2) การปฏิบัติงาน ประกอบด้วย การปฏิบัติงานที่ได้รับการร่วมมือจากบุคคลทุกฝ่าย คือ ผู้รับการนิเทศ ผู้ให้การนิเทศและผู้บริหาร 3) การสร้างขวัญกำลังใจ ผู้รับการนิเทศ ควรได้รับการเสริมกำลังใจโดยเฉพาะจากฝ่ายบริหารเพื่อให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและการทำงานด้วยความพึงพอใจ การสร้างขวัญและกำลังใจควรปฏิบัติไปพร้อม ๆ กัน

กัณทิมา พงษ์พรม (2558, หน้า 36) ได้กล่าวถึงการปฏิบัติการนิเทศไว้ว่า การปฏิบัติการนิเทศเป็นขั้นตอนในการดำเนินการนิเทศและควบคุมการนิเทศให้มีคุณภาพตามแนวทางในการนิเทศที่วางไว้ เพื่อให้ได้ผลการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนครูผู้สอนไปในทิศทางที่ดีขึ้นและการให้การส่งเสริมการปฏิบัติงานของครูผู้สอนที่ดีอยู่แล้ว เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงาน

ชญาภาญจน์ ศรีเนตร (2558, หน้า 8) ได้กล่าวถึงการปฏิบัติการนิเทศไว้ว่า การปฏิบัติการนิเทศ หมายถึง การปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ตามขั้นตอนการวางแผนการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้วยการกระตุ้น ผลักดัน เร่งรัด นิเทศ กำกับเฝ้าระวังติดตาม สร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากรทุกฝ่าย ทุกกลุ่มสาระวิชาทุกงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อให้เกิดตามวัตถุประสงค์

ณัฐพงศ์ ทับสุลิ (2559, หน้า 42) ได้กล่าวถึงการปฏิบัติการนิเทศไว้ว่า การลงมือปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นการดำเนินการนิเทศครูผู้สอนในการจัดกระบวนการเรียนการสอนตามแผนกลยุทธ์หรือแผนที่ได้กำหนดไว้

ปาจริย์ หงษ์แก้ว (2563, หน้า 102) ได้กล่าวถึงการปฏิบัติตามแผนและการนิเทศไว้ว่า การปฏิบัติการนิเทศเป็นขั้นตอนในการดำเนินการนิเทศร่วมกันของบุคลากรในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและมีลำดับขั้นตอน เช่น ประชุมเพื่อทำความเข้าใจรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนงานที่วางไว้ การปฏิบัติงานตามขั้นตอนเนื้อหา

และวัตถุประสงค์ รายงานความก้าวหน้าของการปฏิบัติการนิเทศตามแผนงาน การกำกับติดตาม การเยี่ยมชั้นเรียนให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อความเข้าใจในการดำเนินงานและปฏิบัติการนิเทศภายใน การประชุมสรุปผลการนิเทศและนำข้อมูลไปใช้ดำเนินการต่อไป เพื่อร่วมมือกันแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้ไปในทิศทางที่ดีขึ้น

จรรยาภรณ์ เรืองเสน (2563, หน้า 31) ได้กล่าวถึงการปฏิบัติการนิเทศ หมายถึงการปฏิบัติงานตามแผนงานที่วางแผนการนิเทศไว้ ตามขั้นตอน กำหนดเวลาและรายละเอียดของการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยมีผู้นิเทศเป็นผู้จัดกิจกรรมต่าง ๆ โดยสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองและปฏิบัติการนิเทศและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า การปฏิบัติการนิเทศ หมายถึง การนำแผนงานหรือแนวทางการปฏิบัติที่วางแผนไว้ มากำหนดแนวทางในการปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนของการดำเนินการนิเทศภายใน ให้เป็นไปตามแผนงานที่วางไว้ โดยผู้บริหารสถานศึกษาคอยให้คำปรึกษาช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน นำเทคนิคและวิธีการที่หลากหลายมาใช้ในการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อพัฒนาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

6.4 การประเมินผลการนิเทศ

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึง การประเมินผลการนิเทศ ไว้ดังนี้

วันชัย อยู่ตรง (2558, หน้า 38) ได้ให้ความหมาย การประเมินผลการนิเทศ หมายถึง เป็นการตรวจสอบความสำเร็จของโครงการกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ ประเมินความคิดเพื่อทราบความพึงพอใจของผู้รับการนิเทศ ประเมินกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน สรุปรวมผลการประเมินเพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงการปฏิบัติงานในโอกาสต่อไป

ชญาภาญจน์ ศรีเนตร (2558, หน้า 8) ได้ให้ความหมาย การประเมินผลการนิเทศ หมายถึง การตรวจสอบติดตามความก้าวหน้าของโครงการและวัดผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา ทั้งในระดับสถานศึกษาและระดับหมวดวิชา รวมทั้งการนำผลการประเมินเพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับไปปรับปรุงพัฒนาต่อไป

เพิ่มพูน รมศรี (2558, หน้า 12) ได้ให้ความหมาย การประเมินผลการนิเทศ หมายถึง การแสวงหา รวบรวม และจัดเตรียมข้อมูลเพื่อตีค่าผลการนิเทศว่าบังเกิดผลเพียงใด โดยใช้เครื่องมือประเมินผลการนิเทศ แล้วสรุปรายงานผลการประเมินและนำผลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาปรับปรุงการนิเทศต่อไป

จริยาภรณ์ เรืองเสน (2563, หน้า 32) ได้ให้ความหมาย การประเมินผลการนิเทศ หมายถึง การวิเคราะห์สรุปผลจากการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษา ตรวจสอบปัญหาและอุปสรรคและดำเนินการแก้ไขปรับปรุงการนิเทศภายในสถานศึกษามีการประเมินความพึงพอใจของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศให้นำผลที่ได้จากการประเมินผลการนิเทศไปพัฒนาปรับปรุงการนิเทศ

ปาจริย์ หงษ์แก้ว (2563, หน้า 32) ได้ให้ความหมาย การประเมินผลการนิเทศ หมายถึง การตรวจสอบความสำเร็จของการดำเนินงานโดยกำหนดวิธีการและเกณฑ์การประเมินผลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการนิเทศเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศโดยรวบรวมข้อมูลเพื่อสรุปปัญหาและอุปสรรค ประชุมร่วมกันหลังปฏิบัติการนิเทศ ร่วมกันวิพากษ์และวิเคราะห์การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประเมินผลการดำเนินการนิเทศให้เป็นไปตามแผนงานที่กำหนด นำผลการประเมินมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับเกณฑ์วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ประเมินผลสัมฤทธิ์จากการพัฒนาของครูผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลไปใช้ในการพัฒนา ปรับปรุงการนิเทศให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อไป

สรุปได้ว่า การประเมินผลการนิเทศ หมายถึง การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับความเห็นชอบในการติดตามความก้าวหน้า การกำหนดวิธีการประเมินผล การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศภายใน โดยนำผลที่ได้ระหว่างการดำเนินการเปรียบเทียบกับสภาพความสำเร็จของแผนงานการนิเทศภายใน จัดทำสรุปรายงานผลการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงแก้ไขหรือนำมาพัฒนา พร้อมเผยแพร่ผลงานในการนิเทศภายในโรงเรียนต่อไป

ตาราง 2 การสังเคราะห์เนื้อหาองค์ประกอบกระบวนการนิเทศภายในของ
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

กระบวนการนิเทศภายใน	นิยามปฏิบัติการ	พฤติกรรมบ่งชี้
1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ	การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา ความต้องการของสถานศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ การกำหนดและวิเคราะห์ปัญหา โครงการ แผนงาน กิจกรรม กำหนด ขอบข่ายผู้รับผิดชอบ เปรียบเทียบ สภาพปัจจุบันกับความคาดหวังหรือ เป้าหมายของโรงเรียน เพื่อสร้าง ทางเลือกในการแก้ปัญหา และใช้ ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูล ที่ได้เป็นแนวทางในการวางแผนการ ดำเนินการนิเทศภายในต่อไป	1. การรวบรวมและจัดระบบสภาพ ปัจจุบันของโรงเรียน 2. การรวบรวมและจัดระบบสภาพ ปัญหาของโรงเรียน 3. การรวบรวมและจัดระบบสภาพ ความต้องการของโรงเรียน 4. การรวบรวมจุดเด่นจุดด้อย เพื่อ นำมาพัฒนาโรงเรียน 5. การสร้างทางเลือกที่หลากหลาย ในการนิเทศภายใน 6. การกำหนดและวิเคราะห์ ปัญหา โครงการ แผนงาน และกิจกรรม 7. การกำหนดขอบข่ายผู้รับผิดชอบ ในการนิเทศภายใน
2.การวางแผนการนิเทศ	การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการ ประเมินสภาพความต้องการจำเป็น ของโรงเรียนในปัจจุบัน การจัดระบบ ข้อมูลสารสนเทศการกำหนดขอบข่าย การนิเทศ การกำหนดผู้รับผิดชอบ การจัดทำแผนการนิเทศ การจัดตั้ง งบประมาณ รวมถึงองค์ประกอบที่ ส่งผลต่อความคาดหวังหรือเป้าหมาย ของโรงเรียน นำมาประกอบการ วางแผนหรือจัดทำโครงการเพื่อใช้ในการ พิจารณาแนวทางการปฏิบัติงานที่ เหมาะสมและมีโอกาสที่จะประสบ ความสำเร็จมากที่สุด	1. การวิเคราะห์ข้อมูลจาก การประเมินสภาพความ ต้องการของโรงเรียน 2. การกำหนดขอบข่ายการ นิเทศภายในโรงเรียน 3. การวิเคราะห์สิ่งที่คาดหวังและ เป้าหมายของโรงเรียน 4. การกำหนดผู้รับผิดชอบในการ นิเทศภายในโรงเรียน 5. การจัดทำโครงการเพื่อเป็น แนวทางในการปฏิบัติงานที่จะ ประสบผลสำเร็จ

ตาราง 2 (ต่อ)

กระบวนการนิเทศภายใน	นิยามปฏิบัติการ	พฤติกรรมบ่งชี้
3. การปฏิบัติการนิเทศ	การนำแผนงานหรือแนวทางการปฏิบัติที่วางแผนไว้ มากำหนดแนวทางในการปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนของการดำเนินการนิเทศภายใน ให้เป็นไปตามแผนงานที่วางแผนไว้ โดยผู้บริหารสถานศึกษาคอยให้คำปรึกษาช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน นำเทคนิคและวิธีการที่หลากหลายมาใช้ในการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อพัฒนาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	1. การนำโครงการหรือแผนงานมาปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ 2. การกำหนดทางเลือกที่หลากหลายมาดำเนินการตามขั้นตอน 3. การปฏิบัติตามลำดับ ขั้นตอน ที่วางไว้ 4. การปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครู 5. การให้คำปรึกษา ช่วยเหลือในการปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศ 6. การนำเทคนิคและวิธีการที่หลากหลายมาใช้ในการนิเทศภายใน
4. การประเมินผลการนิเทศ	การดำเนินการที่เกี่ยวกับความเห็นชอบในการติดตามความก้าวหน้า การกำหนดวิธีการประเมินผล การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศภายใน โดยนำผลที่ได้ระหว่างการดำเนินการเปรียบเทียบกับสภาพความสำเร็จของแผนงานการนิเทศภายใน จัดทำสรุปรายงานผลการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงแก้ไขหรือนำมาพัฒนา พร้อมเผยแพร่ผลงานในการนิเทศภายในโรงเรียนต่อไป	1. การติดตามประเมินผลความก้าวหน้าในการนิเทศภายใน 2. การนำผลที่ได้จากการดำเนินงานมาเปรียบเทียบความสำเร็จ 3. การสรุปผลการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน 4. การรายงานผลการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน 5. การพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขการนิเทศภายในโรงเรียน

1.9 แนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของแนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ไว้ ดังนี้

สุริยา สุณาอาจ (2560, หน้า 7) ได้กล่าวถึง แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายใน ไว้ว่า กิจกรรม วิธีการการปฏิบัติการนิเทศภายในที่เป็นการปฏิบัติงานอย่างมีระบบ และต่อเนื่องเป็นขั้นเป็นตอน การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการปฏิบัติงานเป็นแนวทางที่จะส่งผลให้การดำเนินงานพัฒนาและประสบผลสำเร็จ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ปิยบุษ เพชรวิเศษ (2563, หน้า 100) ได้กล่าวถึง แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียน ไว้ว่าด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน ครูเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและความต้องการ

1. ด้านการสร้างภาคีเครือข่ายร่วมพัฒนา
2. ด้านการบริหารจัดการระบบคุณภาพ
3. ด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน
4. ด้านการส่งเสริมการจัดการความรู้

จริยาภรณ์ เรืองเสน (2563, หน้า 7) ได้กล่าวถึง แนวทางพัฒนากระบวนการนิเทศภายใน ไว้ว่า การช่วยเหลือ แนะนำ การพัฒนางานตามกระบวนการนิเทศ 5 ด้าน คือ ด้านข้อมูลสารสนเทศ สภาพปัญหาและความต้องการ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ด้านการประเมินผลการนิเทศและด้านการขยายผลเผยแพร่ต่อยอด

สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศภายใน หมายถึง กิจกรรม วิธีการขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องที่ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา สังเกตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ปิงภาพ มีกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน โดยเลือกองค์ประกอบที่มีค่าคะแนน $PNI_{modified}$ สูงกว่าหรือเท่ากับค่า $PNI_{modified}$ ในภาพรวม มาหาแนวทางการพัฒนาและนำองค์ประกอบที่ได้มาสร้างแบบสอบถามแนวทางในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในการสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ

2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น

2.1 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

นักวิชาการหลายท่านทั้งไทยและต่างประเทศได้ให้ความหมายของคำว่า “ความต้องการจำเป็น” และ “การประเมินความต้องการจำเป็น” ไว้ดังต่อไปนี้

Stufflebeam and Others (1977, อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวาณิช 2562, หน้า 37-38) ได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นออกเป็น 4 มุมมองดังนี้

1. มุมมองของความแตกต่าง (Discrepancy View) ความต้องการจำเป็น หมายถึงความแตกต่างระหว่างผลการปฏิบัติงานที่ต้องการ ที่สังเกตเห็น ซึ่งเป็น ความหมายในมุมมองแบบดั้งเดิม

2. มุมมองประชาธิปไตย (Democratic View) ความต้องการจำเป็น หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่ต้องการให้เกิดโดยกลุ่มคนส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้อง

3. มุมมองวินิจฉัย (Diagnostic View) ความต้องการจำเป็น หมายถึง สิ่งที่ไม่ได้รับการตอบสนองหรือขาดแคลนจะทำให้เกิดอันตราย

4. มุมมองวิเคราะห์ (Analytic View) ความต้องการจำเป็น หมายถึง ทิศทางหรือแนวทางที่คาดว่าจะต้องมีการปรับปรุงจากข้อมูลสารสนเทศที่มีอยู่ในปัจจุบัน

ทั้ง 4 มุมมองล้วนแต่เป็นการกำหนดนิยามความหมายของความต้องการจำเป็นทั้งนั้น แต่ Stufflebeam เห็นว่ามุมมองความแตกต่าง (Discrepancy View) เป็นที่ นิยมนำมาใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นมากกว่ามุมมองอื่น

Mckillip (1987, p. 10) ให้ความหมายของความต้องการจำเป็นไว้ว่า ความ ต้องการจำเป็น หมายถึง การตัดสินใจคุณค่าของกลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่งเกี่ยวกับปัญหาพบ และพยายามหาหนทางในการแก้ปัญหาความหมายดังกล่าวจะเกี่ยวข้องกับ 4 ลักษณะ คือ

1. ความต้องการจำเป็น เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคุณค่าซึ่งแตกต่างกันไป ในแต่ละบุคคล

2. ความต้องการจำเป็น เป็นเรื่องเฉพาะของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

3. ความต้องการจำเป็น เป็นเรื่องที่อยู่ในรูปของปัญหาเมื่อผลผลิตไม่ เพียงพอ

4. ความต้องการจำเป็น เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจหรือการ พิจารณาหาหนทางในการแก้ปัญหา

Reviere, Berkowitz, Carter, & Ferguson (1996) ได้ให้ความหมายของความต้องการจำเป็น หมายถึง ช่องว่างของสิ่งที่เป็นจริงกับสถานะที่ควรจะเป็น

Altschuld, J. W., & Watkins, R. (2014, p. 6) ได้ให้ความหมายที่เข้าใจง่ายที่สุดของความต้องการจำเป็น (need) หมายถึง การวัดช่องว่าง หรือ ช่องห่าง (gap) ระหว่าง 2 สถานะ คือระหว่างสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน (what currently is) และสิ่งที่ควรจะเป็น หรือสิ่งที่คาดหวัง (what should be)

สุวิมล ว่องวาณิช (2562, หน้า 41-43) ได้นิยามความต้องการจำเป็นออกเป็น 2 โมเดล ได้แก่ 1) นิยามตามโมเดลความแตกต่าง (Discrepancy model) หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสิ่งที่มุ่งหวัง (what should be) กับสิ่งที่เป็นอย่างจริง (what is) ซึ่งหากสภาพที่เป็นอยู่ไม่เป็นไปตามที่ต้องการ จึงเกิดความแตกต่างขึ้น ซึ่งนั่นถือว่าเกิด “ความต้องการจำเป็น” (need) และ 2) นิยามตามโมเดลการแก้ไขปัญหา (Solution model) หมายถึง สิ่งที่ต้องการและจำเป็นต้องทำให้ได้ หรือทำให้เกิด หรือทำให้มีหากไม่ได้รับจะอยู่ในสถานะที่ไม่พึงประสงค์ นิยามตามโมเดลการแก้ปัญหานี้เรียกว่า “treatment needs” นิยามนี้ชี้ให้เห็นว่าการประเมินความต้องการจำเป็นต้องสามารถระบุแนวทางการแก้ปัญหาซึ่งจะเป็นสิ่งทดลอง (treatment) ที่ควรนำมาใช้ในการพัฒนางาน และจากนิยามความต้องการจำเป็นทั้ง 2 โมเดลนักวิชาการด้านการประเมินความต้องการจำเป็นส่วนใหญ่ นิยามตามโมเดลความแตกต่าง โดยนิยามนี้มีความสำคัญและเหมาะสมกว่าในการนำมาใช้ออกแบบการประเมินความต้องการจำเป็นช่วงแรกเนื่องจากการประเมินความต้องการจำเป็นควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาสถานะที่แตกต่างก่อน แล้วจึงเลือกความต้องการจำเป็นมาจัดลำดับที่สำคัญมาวิเคราะห์หาแนวทางแก้ไขปัญหา สรุปได้ว่า ความต้องการจำเป็น หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่จริงและสภาพที่ควรจะเป็น ในสิ่งที่คาดหวัง แล้วนำมาเรียงลำดับความสำคัญของปัญหามาวิเคราะห์พิจารณาอย่างเป็นระบบเพื่อหาทางพัฒนาและแก้ไขต่อไป

Kaufman & English (1981, อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวาณิช, 2562, หน้า 58) ได้ให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นว่า เป็นการวิเคราะห์ที่เป็นระบบซึ่งแสดงความแตกต่างระหว่างผลที่เกิดขึ้นในปัจจุบันกับผลลัพธ์ (outcome) ที่พึงปรารถนาในอนาคต จากนั้นทำการเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น แล้วเลือกความต้องการจำเป็นมาแก้ไข

Beadle de Palomo & Luna (1999, อ้างถึงใน Sanborn & Ewing, 2007)

กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น คือกระบวนการในการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ สำหรับการกำหนดสถานภาพในปัจจุบันเพื่อระบุความต้องการจำเป็นของบุคคลหรือพื้นที่ที่กำหนด

Koles et al (2010) ได้นิยามความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบในการเก็บรวบรวมข้อมูลและใช้ข้อมูลนั้นในการกำหนดวิธีการแก้ปัญหาเพื่อปิดช่องว่างระหว่างสิ่งที่เป็นอย่างกับสิ่งที่ควรจะเป็น

พิชิต ขำดี (2561, หน้า 34) ได้ให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นไว้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น มีประโยชน์ในการวางแผนที่มีโอกาสเกิดสัมฤทธิ์ผลตามที่หวัง เป็นข้อมูลที่ใช้เป็นหลักเทียบความสำเร็จของการดำเนินงานทั้งในการวางแผนกลยุทธ์การทำงานของหน่วยงาน การพัฒนาบุคลากร การฝึกอบรม การประกันคุณภาพการศึกษา และการประเมินความต้องการจำเป็นยังเป็นประโยชน์ในบริบทของการศึกษาที่มีเป้าหมาย อยู่ที่การพัฒนาผู้เรียน เป็นขั้นตอนสำคัญสำหรับครูผู้สอนในการศึกษาความต้องการจำเป็นของผู้เรียน ทำความรู้จักผู้เรียนที่ตนเองรับผิดชอบได้อีกด้วย

สุวิมล ว่องวาณิช (2562, หน้า 76) การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบซึ่งใช้เพื่อกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่มุ่งหวังกับสภาพที่เป็นอยู่จริง ส่วนใหญ่จะเน้นที่ความแตกต่างของผลลัพธ์ (outcome gaps) จากนั้นมีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความแตกต่างนั้น แล้วเลือกความต้องการจำเป็นที่สำคัญมาแก้ไข

มนตรี อินตา (2562, หน้า 27-28) การประเมินความต้องการจำเป็น คือ กระบวนการที่ช่วยในการจัดลำดับความสำคัญในความแตกต่างหรือช่องว่างระหว่างสิ่งที่เป็นอย่าง หรือสภาพที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และสภาพที่ควรจะเป็น โดยข้อมูลที่ได้จากบุคคลสามารถนำมาสู่การตัดสินใจ วางแผน การกำหนดแนวทางการพัฒนาได้อย่างเหมาะสม และข้อมูลดังกล่าวนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางบวกหรือเชิงสร้างสรรค์

สรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่จริงกับสภาพที่ควรจะเป็น ตามกระบวนการที่เป็นระบบ จากนั้นนำมาจัดลำดับความสำคัญของความแตกต่างนั้น เพื่อระบุความต้องการ

จำเป็น แล้วเลือกความต้องการจำเป็นที่สำคัญ หรือเร่งด่วนที่สุดมาแก้ไขปัญหาวางแผน และกำหนดแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาให้เหมาะสมให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

2.2 ขั้นตอนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวาณิช (2562, หน้า 81–82) ได้จำแนกขั้นตอนกระบวนการวิจัย ประเมินความต้องการจำเป็น โดยอิงหลักความแตกต่าง (discrepancy) และหลัก ความสำคัญ (importance) มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาสิ่งที่มุ่งหวัง (what should be)
2. การศึกษาสภาพที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบัน (what is)
3. การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างข้อมูลที่ได้จากข้อ 1 และข้อ 2 และจัดลำดับความสำคัญของผลที่เกิดขึ้น เพื่อกำหนดเป็นความต้องการจำเป็น
4. การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความแตกต่างในข้อ 3 และจัดลำดับ ความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น
5. การศึกษาและกำหนดแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดสาเหตุที่ทำให้ เกิดความต้องการจำเป็นที่จะวิเคราะห์จาก ข้อ 4

Kaufman (1987, อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวาณิช, 2562, หน้า 90–91) ได้เสนอ ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็นแบบองค์รวม โดยให้ความสำคัญกับการ ดำเนินงานแต่ละขั้นตอนรวม 10 ขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดหลักการและเหตุผลในการประเมินความต้องการจำเป็น
2. การกำหนดระดับความเข้มในการประเมินความต้องการจำเป็น แบ่งเป็น 3 ระดับคือ ระดับกลาง (middle) ระดับรอบยอด (comprehensive) และระดับ กลยุทธ์ (strategic)
3. การระบุและคัดเลือกกลุ่มบุคคลที่จะวางแผนและประเมินความ ต้องการจำเป็น มี 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ได้รับผลกระทบจากผลที่เกิดขึ้นขององค์กร 2) กลุ่มผู้ทำหน้าที่ประเมินความต้องการจำเป็น และ 3) กลุ่มลูกค้าหรือสมาชิกในสังคมผู้ ได้รับผลขององค์กร การคัดเลือกต้องคำนึงถึงความเป็นตัวแทนกลุ่มมากกว่าปริมาณ
4. การสร้างบรรยากาศการทำงานแบบมีส่วนร่วม
5. การสร้างความตกลงร่วมกันในทุกขั้นตอนของการประเมินความ ต้องการจำเป็น

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งรวมถึงการสร้างเครื่องมือ และรวบรวมข้อมูล

7. การระบุความต้องการจำเป็น คือเป็นการนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมในขั้นตอนที่ 6 เพื่อมาวิเคราะห์และกำหนดหรือระบุความต้องการจำเป็น

8. การวิเคราะห์จัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

9. การสร้างข้อสรุปร่วมกันในการระบุความต้องการที่จำเป็นที่เกิดขึ้น มีการระดมความคิด และอภิปรายจนเกิดเป็นฉันทามติ

10. การระบุปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและจำเป็นต้องได้รับการแก้ไข

McKillop (1987, อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวาณิช, 2562, หน้า 88) ได้แบ่งการดำเนินงานประเมินความต้องการจำเป็นออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นการระบุกลุ่มผู้ใช้และลักษณะการใช้ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น

2. การระบุกลุ่มเป้าหมายและสภาพแวดล้อมของการให้บริการ

3. การระบุรายละเอียดของความต้องการจำเป็น

4. การประเมินความต้องการจำเป็นที่สำคัญ

5. การเผยแพร่ผลการประเมินความต้องการจำเป็น

Altschuld and Witkin (2000, อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวาณิช, 2562, หน้า 100-101) เห็นว่าการประเมินความต้องการจำเป็นคล้ายคลึงกับการประเมินแบบมีระบบ จึงได้เสนอแผนขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ก่อนการประเมินหรือระยะสำรวจ มีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นที่มีอยู่ วางแผนการดำเนินงานโดยกำหนดขอบเขตและประเด็นของความต้องการจำเป็น กำหนดจุดมุ่งหมายของความต้องการจำเป็น แหล่งข้อมูล การใช้ประโยชน์ข้อมูล และพัฒนาแผนการดำเนินงานสำหรับระยะที่ 2 รวมทั้งกำหนดเกณฑ์สำหรับการประเมินของการประเมินความต้องการจำเป็นในแต่ละขั้นตอน

ระยะที่ 2 การประเมินหรือระยะการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ที่ประเมินความต้องการจำเป็นทำการเก็บรวบรวมข้อมูลและความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นจัดลำดับความต้องการจำเป็น และวิเคราะห์หาสาเหตุ

ระยะที่ 3 หลังการประเมินหรือระยะนำผลไปใช้ประโยชน์ ผู้ที่ประเมินความต้องการจำเป็นนำผลการประเมินความต้องการจำเป็นไปใช้ประโยชน์โดยการ

เชื่อมโยงข้อมูลและแผนการดำเนินงานที่ได้รับ งานหลักคือดำเนินการจัดลำดับความ ต้องการก่อนหลัง และเกณฑ์การตัดสินใจเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา การจัดทำแผนปฏิบัติงาน การนำเสนอข้อมูลที่ได้รับจากการประเมินความต้องการจำเป็นแก่ผู้ตัดสินใจและผู้มีส่วนได้เสียและการจัดเตรียมแผนสำหรับดำเนินการเพื่อขจัดปัญหาที่เกิดจากความ ต้องการจำเป็น หรือนำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น ๆ

สุวิมล ว่องวาณิช (2562, หน้า 107-129) กล่าวว่า กิจกรรมที่ต้อง ดำเนินการภายใต้กรอบการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการเป็น อันดับแรกคือ การกำหนดจุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น เพื่อที่จะได้ สอดคล้องกับคำถามวิจัยที่กำหนดซึ่งแบ่งกระบวนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น ตั้งแต่การกำหนดจุดมุ่งหมายของการดำเนินงานไปจนถึงขั้นการใช้ผลการวิจัย ดังนี้

1. การกำหนดจุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อให้ทราบว่าการประเมินความต้องการจำเป็นไปเพื่ออะไร เช่น การพัฒนาบุคลากร การวางแผนการทำงานที่สนองความต้องการขององค์กร การปรับปรุงพัฒนาองค์กร การกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กร หรือการพัฒนาองค์กรให้เจริญก้าวหน้าตามเป้าหมายที่กำหนด เป็นต้น

2. กำหนดคำถามและขอบเขตการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น ขึ้นอยู่กับคำถามการวิจัย เช่น ครัวมีความต้องการจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาในเรื่องใด อะไรเป็นสาเหตุที่ครัวต้องได้รับการพัฒนาในเรื่องนั้น ควรใช้แนวทางใดในการพัฒนาครัวให้ประสบความสำเร็จ บรรลุเป้าหมาย

3. การกำหนดกรอบการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น การประเมิน ความต้องการจำเป็น เป็นการวิจัยเชิงประเมินรูปแบบหนึ่ง ซึ่งก็ต้องเริ่มต้นการวิจัยโดย การออกแบบการวิจัย (designing of research) เพื่อให้เป็นการวิจัยที่มีคุณภาพ มีความตรง ความเชื่อถือได้ สิ่งสำคัญคือการกำหนดกรอบการประเมินความต้องการจำเป็น (needs assessment framework) ซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้

3.1 การกำหนดกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง

การกำหนดกลุ่มเป้าหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นมักมี ความสับสนระหว่างผู้ถูกประเมินกับผู้ให้ข้อมูล แต่ส่วนใหญ่จะหมายถึงกลุ่มผู้ถูกประเมิน ดังนั้นจึงควรระบุให้ชัดเจนว่ากลุ่มเป้าหมายคือบุคคลกลุ่มใด หลักการกำหนดผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการกำหนดความต้องการจำเป็น ควรจะให้กลุ่มเป้าหมายที่เป็น

ผู้ประเมินได้มีส่วนร่วมในกระบวนการ ส่วนขั้นตอนการกำหนดทางเลือกควรกำหนดให้ผู้ที่อยู่ในกระบวนการประเมินความต้องการจำเป็นเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในองค์กร เช่น ผู้บริหารหรือผู้ทรงคุณวุฒิ เพราะเป็นกลุ่มที่เข้าใจสภาพเงื่อนไขปัจจัยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และอาจมีมุมมองในเชิงวิสัยทัศน์ในการแก้ไขปัญหาได้กว้างกว่า เนื่องจากอยู่ในตำแหน่งงานที่มีประสบการณ์มากกว่า ทั้งนี้กลุ่มผู้เกี่ยวข้องในการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นมี 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มเป้าหมายที่จะได้รับการพัฒนา 2) กลุ่มผู้กำหนดความต้องการจำเป็น 3) กลุ่มผู้รับผิดชอบในการทำการประเมินความต้องการจำเป็น

3.2 การกำหนดวิธีการเก็บข้อมูล

วิธีการเก็บข้อมูลการประเมินความต้องการจำเป็นเหมือนกับการวิจัยและการประเมินอื่น อาจใช้การสำรวจ การสัมภาษณ์ การสังเกต การจัดประชุมกลุ่ม เป็นต้น อาจจัดประเภทของวิธีการประเมินความต้องการจำเป็นตามเกณฑ์ที่ใช้ในการจัดประเภทดังต่อไปนี้ เช่น จัดประเภทตามแหล่งข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิ การจัดประเภทตามจำนวนผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ วิธีการเก็บข้อมูลรายบุคคล และวิธีการเก็บข้อมูลกลุ่ม การจัดประเภท ตามขั้นตอนที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ วิธีการเก็บข้อมูลขั้นตอนเดียว (single-stage method) เช่น การสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม และวิธีการเก็บข้อมูลหลายขั้นตอน (multi-stage method) เช่น เทคนิคเดลฟาย การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เป็นต้น

3.3 การกำหนดเครื่องมือเก็บข้อมูล

การกำหนดเครื่องมือเก็บข้อมูลขึ้นอยู่กับวิธีการที่ใช้ในการเก็บข้อมูล และลักษณะข้อมูล ลักษณะธรรมชาติของข้อมูลขึ้นอยู่กับการนิยามความต้องการจำเป็นและบริบทของการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น แนวคิดของ ดังนั้น การสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูลมี 2 รูปแบบใหญ่ ๆ Witkin (1984, อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวาณิช, 2562, หน้า 198-199) ได้เสนอรูปแบบของคำถามสำหรับการประเมินความต้องการจำเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบที่กำหนดกลุ่มของข้อความให้คนตอบข้อมูลชุดเดียว (single response) กับรูปแบบที่กำหนดกลุ่มของข้อความให้คนตอบ 2 ชุด (dual response) ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามจะนำมาจัดกระทำแล้วทำการจัดลำดับความสำคัญ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.3.1 รูปแบบการตอบข้อมูลชุดเดียวหรือการตอบสนองเดียว

(Single-Response Format) รูปแบบของการให้ตอบข้อมูลแบบสนองเดียว ปรากฏใน

แบบสอบถามที่มีข้อความให้ตอบในรูปมาตราประมาณค่า โดยให้ตอบคำถามเพียงชุดเดียว ดังตัวอย่างที่ปรากฏดังภาพ 2

ข้อความ	ระดับความต้องการจำเป็น				
	1	2	3	4	5
1. ความรู้ด้านภาษาไทย					
2. ความรู้ด้านคณิตศาสตร์					
3. ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์					

หมายเหตุ: 1= น้อยที่สุด 2= น้อย 3= ปานกลาง 4= มาก 5=มากที่สุด

ภาพประกอบ 2 รูปแบบการตอบข้อมูลชุดเดียว

3.3.2 รูปแบบการตอบข้อมูลสองชุดหรือการตอบสนองคู่ (Dual-Response Format) รูปแบบของการให้ตอบข้อมูลแบบตอบสนองคู่ปรากฏในแบบสอบถามที่มีข้อความให้ตอบในรูปมาตราประมาณค่าโดยให้ตอบข้อมูลสองชุด เช่น ให้ระบุสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่ควรจะเป็น ดังตัวอย่างที่ปรากฏดังภาพ 3

ข้อความ	สภาพที่เป็นจริง					สภาพที่ควรจะเป็น				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1. ความรู้ด้านภาษาไทย										
2. ความรู้ด้านคณิตศาสตร์										
3. ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์										

หมายเหตุ: 1=น้อยที่สุด 2=น้อย 3=ปานกลาง 4=มาก 5=มากที่สุด

ภาพประกอบ 3 รูปแบบการตอบข้อมูลสองชุดหรือการตอบสนองคู่

3.4 การกำหนดวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

กระบวนการประเมินความต้องการจำเป็นให้มีความสำคัญกับ

การจัดลำดับความสำคัญของการจำเป็น ดังนั้น สถิติ หรือ วิธีการที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นจึงจัดลำดับความสำคัญ วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลขึ้นอยู่กับรูปแบบการตอบที่ผู้ดำเนินการประเมินความต้องการจำเป็นเป็นผู้กำหนด โดยทั่วไปหากเป็นข้อมูลแบบการตอบสนองเดียวจะการใช้การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แต่จริง ๆ แล้วมี

ผู้พัฒนาเทคนิคการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นมากมาย โดยเฉพาะความพยายามเรียงลำดับความต้องการจำเป็นที่สำคัญที่สุดด้วยการกำหนดค่าดัชนีต่าง ๆ สำหรับรูปแบบการตอบสนองคู่หรือข้อมูลสองชุดนั้น มักใช้วิธีการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของข้อมูลสองชุดนั้น ไม่ว่าจะใช้วิธีการวิเคราะห์แบบใด Witkin เสนอแนะว่าในการประเมินความต้องการจำเป็นต้องมีการจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็นที่ได้ เพื่อประโยชน์ต่อการวางแผนที่จะให้สนองความต้องการของผู้เกี่ยวข้องมากที่สุดเนื่องจากการประเมินความต้องการจำเป็นสามารถเก็บข้อมูลได้ทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ หากนำข้อมูลทั้งสองประเภทมาสังเคราะห์เข้าด้วยกัน จะทำให้ผลการประเมินมีความหนักแน่นมากยิ่งขึ้น

3.5 การจัดทำรายงานผลการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น

ในขั้นตอนนี้คือ การจัดทำรายงานผลการประเมิน โดยการออกแบบการนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการเขียนความเรียง การใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เป็นตัวเลขสถิติหรือข้อมูลเชิงคุณภาพ หรืออาจนำเสนอในรูปตารางหรือแผนภาพเพื่อให้เข้าใจง่ายในการนำเสนอรายงานผลการประเมินต้องพิจารณากลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้อ่านรายงาน หลังจากนั้นจะมีการจัดทำแผนงานหรือโครงการสำหรับนำไปปฏิบัติโดยอ้างอิงผลการประเมินความต้องการจำเป็น

3.6 การใช้ผลการประเมินความต้องการจำเป็น

ลักษณะเด่นหรือข้อดีของการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นในปัจจุบันคือ การใช้ประโยชน์จากการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นในทุกขั้นตอนของการดำเนินงานในองค์กร การออกแบบการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นผู้วิจัยจึงต้องพิจารณาว่าจะดำเนินการให้ครอบคลุมวงจรการบริหารจัดการหรือไม่ หากต้องการให้กระบวนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นให้เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานด้วย ก็ต้องออกแบบการวิจัยให้สอดคล้องซึ่งต้องย้อนกลับไปที่กำหนดกลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็น การกำหนดวิธีการ เครื่องมือ และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น

สรุปได้ว่า การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นจะต้องมีการวางแผนการทำงานที่เป็นระบบเช่นเดียวกับขั้นตอนการออกแบบการวิจัยทั่วไป โดยมีขั้นตอนที่สำคัญคือ การกำหนดจุดมุ่งหมายและคำถามที่ใช้ในการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น และการกำหนดกรอบการวิจัย การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย การกำหนดเทคนิคหรือวิธีการ

ประเมินความต้องการจำเป็น การเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งคุณภาพของผลการวิจัยส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับวิธีการที่ใช้ในการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น หากไม่เหมาะสมจะทำให้ผลที่ได้ไม่มีความตรง ขาดความน่าเชื่อถือ และส่งผลต่อการวางแผนพัฒนาองค์กรหรือบุคลากร ผู้วิจัยประเมินความต้องการจำเป็นต้องมีความเข้าใจถึงธรรมชาติและหลักวิธีการดังกล่าว เพื่อให้สามารถเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสมได้

2.3 การจัดลำดับความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวาณิช (2562, หน้า 263-279) ได้กล่าวว่า การจัดลำดับความสำคัญ (priority setting) ของความต้องการจำเป็นเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการระบุความต้องการจำเป็น การวิเคราะห์สาเหตุ และการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา ซึ่งจะทำให้การประเมินความต้องการจำเป็นมีความสมบูรณ์ สามารถนำผลไปใช้ในการวิเคราะห์หาเหตุผลและวิธีแก้ไขต่อไป การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น เป็นการศึกษาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นแต่ละประเด็น จากนั้นนำความต้องการจำเป็นมาจัดเรียงอันดับ (sort) โดยเรียงจากสำคัญมากไปหาน้อย เพื่อที่จะได้ระบุความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุดและมีความเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพัฒนา ก่อน ภายหลังหรือทรัพยากรที่มีจำกัด

การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ควรจะใช้วิธีการหลาย ๆ แบบ วิธีที่ดีควรเป็นการใช้วิธีการเชิงระบบ สามารถเรียงลำดับความสำคัญได้ทั้งในระยะยาวและระยะสั้น ทั้งข้อมูลในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ที่สำคัญผู้ทำการวิจัยต้องทราบความต้องการจำเป็นนั้นเป็นของกลุ่มเป้าหมายใด ซึ่งเทคนิควิธีที่ใช้ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสำหรับรูปแบบการตอบคำถามที่เป็นทั้งการตอบสนองเดียวและรูปแบบการตอบสนองแบบคู่ โดยแต่ละวิธีมีวิธีการดำเนินการที่คล้ายคลึงกัน ประกอบด้วยขั้นตอนดำเนินการสำคัญคือ การให้คะแนนความสำคัญตามที่กำหนด การจัดเรียงลำดับความสำคัญ และการสรุปผลการจัดลำดับความสำคัญ

ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยขอเสนอเทคนิคการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสำหรับรูปแบบการตอบข้อมูลสองชุดหรือการตอบสนองคู่ (Dual-Response Format) เนื่องจากออกแบบการวิจัยเพื่อศึกษาระดับของสภาพที่เป็นอยู่จริงและสภาพที่ควรจะเป็น โดยอิงพื้นฐานแนวคิดของการนิยามความต้องการจำเป็นตามโมเดลความแตกต่าง (discrepancy model) โดยมีวิธีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นกลุ่มวิธีที่ใช้หลักประเมินความแตกต่าง ซึ่งพบว่าเป็นวิธีที่ใช้กันมาก ซึ่งมีการรวบรวม

ข้อมูลแบบการตอบสนองคู่จากมาตรวัดที่แสดงระดับความสำคัญ ($I=Importance$) ของข้อความนั้น เปรียบได้กับค่าที่บอกระดับของ “what should be” และมาตรวัดที่แสดงระดับที่ข้อรายการนั้นได้รับการตอบสนองหรือระดับสัมฤทธิ์ผล ($D=Degree of success$) ที่เป็นอยู่ในขณะนั้น เปรียบได้กับค่าที่บอกระดับของ “what is” สูตรในการคำนวณระดับความต้องการจำเป็นแต่ละวิธีมี ดังนี้

1. วิธี Mean Difference Method (MDF) กำหนดโดยหาผลต่างของค่าเฉลี่ยของ I และค่าเฉลี่ยของ D บางคนเรียกวิธีนี้ว่า rank order of difference scores

$$MDF = I - D$$

ข้อดีของการใช้วิธีการจัดลำดับความสำคัญตามผลต่างของค่าเฉลี่ยคือ เป็นวิธีที่สามารถวิเคราะห์ได้ง่าย ไม่ต้องใช้สถิติวิเคราะห์ขั้นสูง สามารถวิเคราะห์ด้วยมือ และเป็นที่เข้าใจง่าย ข้อเสียของวิธีนี้คือ บางครั้งความต้องการจำเป็นหลายข้อมีคะแนนความแตกต่าง (difference score) เท่ากัน ทำให้มีการตีความว่าเป็นความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญเท่ากัน โดยไม่ได้ให้ความสนใจกับระดับสภาพที่เป็นอยู่จริงกับสภาพที่ควรจะเป็นว่ามากหรือน้อย วิธีนี้จึงเป็นที่วิจารณ์กันว่าข้อรายการหลายข้ออาจมีระดับความคาดหวัง (expected หรือ what should be) สูงมาก แต่ผลการวิเคราะห์อาจปรากฏว่าไม่ใช่ความต้องการจำเป็นในระดับต้น ๆ ถ้าหากว่าข้อรายการนั้นมีระดับบรรลุความสำเร็จหรือสภาพที่เป็นจริง (what is) สูงด้วย ในขณะที่บางข้อรายการซึ่งไม่ได้เป็นข้อที่มีระดับความคาดหวังสูง (สำคัญน้อยกว่า) แต่ระดับสัมฤทธิ์ผลหรือสภาพที่เป็นจริงต่ำอาจเป็นความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญสูงกว่า ด้วยข้อจำกัดของวิธีนี้จึงทำให้นักวิชาการคิดหาวิธีอื่นที่เรียกว่าวิธี Priority Needs Index (PNI) เหมาะสมกว่ามาใช้แทนโดยใช้น้ำหนักความสำคัญให้กับระดับที่คาดหวังเป็นตัวถ่วงคะแนน

2. วิธี Priority Needs Index (PNI) เป็นวิธีการเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นซึ่งพัฒนาขึ้นมาโดยใช้ค่าสถิติในรูปแบบดัชนีที่สามารถบอกค่าต่ำสุดและสูงสุดได้ Lane, Crofton และ Hall (1983, อ้างถึงใน Witkin, 1984) ได้สร้างดัชนีชื่อว่า Priority Needs Index (PNI) ซึ่งดัดแปลงมาจากวิธีการเรียงตำแหน่งความต้องการจำเป็นจากความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของสภาพที่คาดหวังกับที่เป็นอยู่จริง (mean difference) โดยการถ่วงน้ำหนักของผลต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง I และ D ด้วยน้ำหนักความสำคัญของ I

$$PNI = (I - D) \times I$$

3. วิธี Priority Needs Index (PNI) แบบปรับปรุง เป็นสูตรที่ปรับปรุงจากสูตร PNI ดั้งเดิม โดย นางสาวณัฏฐ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวาณิช เป็นวิธีการที่หาค่าผลต่างของ (I - D) แล้วหารด้วยค่า D เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็นให้อยู่ในพิสัยที่ไม่มีช่วงกว้างมากเกินไป และให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบ เมื่อใช้ระดับของสภาพที่เป็นอยู่เป็นฐานในการคำนวณค่าอัตราการพัฒนาเข้าสู่สภาพที่คาดหวังของกลุ่ม

$$PNI_{\text{modified}} = (I - D) / D$$

สรุปได้ว่า การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาระบบการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ได้ใช้วิธี Priority Needs Index (PNI) แบบปรับปรุง โดยใช้วิธีการและสูตรการคำนวณการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นด้วยวิธีนี้ในการดำเนินการวิจัย

3. โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

ในปีการศึกษา 2530 กระทรวงศึกษาธิการได้มีโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งการดำเนินการที่ผ่านมา คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติกรมสามัญศึกษาและกรมการศึกษานอกโรงเรียนรับผิดชอบดำเนินการการปฏิบัติงาน มีข้อจำกัดหลายประการอย่างไรก็ตามในปีการศึกษา 2532 นักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีอัตราการเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นทั้งในและนอกระบบโรงเรียน ร้อยละ 50.87 มีนักเรียนที่ไม่ได้ เรียนต่ออีกประมาณ ร้อยละ 49.3หรือประมาณ 517,600 คน ภายหลังจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2533 ให้ดำเนินงานโครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2533 ได้ระยะหนึ่งในปีการศึกษา 2534 มีอัตราการเรียนต่อของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในระบบโรงเรียนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 60.06 หรือประมาณ 605,750 คน ในขณะที่อัตราการเรียนต่อนอกระบบโรงเรียนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 5.04 หรือประมาณ 50,803 คน ยังมีนักเรียนที่ยังไม่ได้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอีกร้อยละ 34.90 หรือประมาณ 352,007 คน และในปีการศึกษา 2540 นักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 755,844 คน เรียนต่อ 687,770 คน คิดเป็นร้อยละ 90.99 ต่อมาในปีการศึกษา 2541 นักเรียนที่จบระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรียนต่อ 683,487 คนจากจำนวนทั้งหมด 738,664 คนคิดเป็นร้อยละ 92.53 ของเด็กจบชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 6 โดยอยู่ในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติจำนวน 217,734 คนเด็กนักเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 11-12 ปี ยังไม่สามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้เนื่องจากกฎหมายห้ามมิให้แรงงานเด็กที่อายุต่ำกว่า 13 ปีและสิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ตลาดแรงงานส่วนใหญ่ต้องการแรงงานที่มีคุณภาพมีการศึกษาอย่างต่ำระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541, หน้า 3 อ้างถึงใน จริยาภรณ์ เรืองเสน, 2563, หน้า 39) สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติดำเนินงานตามนโยบายโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2534 โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน ตั้งงบประมาณอุดหนุนรายหัวและเน้นดำเนินงานในพื้นที่ชนบทยากจน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาประถมศึกษาแห่งชาติ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดในปี พ.ศ. 2541 รวมทั้งสิ้น 6,663 โรงเรียน ใน 75 จังหวัด (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยมุ่งหวัง ให้ประชากรของประเทศมีความรู้ ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรม ทักษะวิชาชีพขั้นสูงขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541, หน้า 1-3 อ้างถึงใน จริยาภรณ์ เรืองเสน, 2563, หน้า 39-40)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2541 (หน้า 3-4 อ้างถึงใน จริยาภรณ์ เรืองเสน, หน้า 40) กล่าวว่าสำนักงานการประถมศึกษา ได้เริ่มโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาโดยเริ่มเปิดการสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ครั้งแรกเพื่อสนองผู้เรียนที่ต้องการเรียน ที่ต้องการเรียนต่อจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยให้ขยายโอกาสทางการศึกษาในชนบทให้มากเป็นพิเศษมุ่งเน้นให้นักเรียนที่ไม่ได้เข้าเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่อยู่ห่างไกลในชนบท การเรียนการสอนเน้นการฝึกทักษะพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพ และเมื่อนักเรียนจบแล้วสามารถประกอบอาชีพได้ ตลอดจนการใช้แหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และสามารถปรับตนเองให้เข้ากับสภาพสังคมเป็นพลเมืองที่ดี มีคุณธรรม ให้รักและต้องการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองให้ดีขึ้น การขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานนับเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตเพราะเป็นการจัดเพื่อยกระดับการศึกษาของประชาชนทั่วประเทศให้ได้รับการศึกษาสูงขึ้นเพื่อให้ทันกับการปรับตัวต่อภาวะการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองเป็นอย่างรวดเร็ว และมีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนไทยในปัจจุบัน รัฐบาลได้เล็งเห็นถึงความจำเป็นดังกล่าวจึงได้กำหนดไว้ในนโยบายเร่งขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานจาก 6 ปี เป็น 9 ปี ให้

ทั่วถึงอย่างมีคุณภาพกระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการขยายโอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชนทั่วประเทศ โดยการเปิดขยายชั้นเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมและอยู่ห่างไกลจากโรงเรียนที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาและให้การสนับสนุนด้านงบประมาณสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการเปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศที่มีความพร้อมและอยู่ห่างไกลจากโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาปัจจุบัน ได้ดำเนินการเปิดโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานกระจายไปตามจังหวัดต่าง ๆ นับว่าการดำเนินงานผ่านไปด้วยดี

รุ่ง แก้วแดง (2540, หน้า 24-25 อ้างถึงใน จริยาภรณ์ เรืองเสน, 2563, หน้า 40) ในขณะที่ดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้ให้ความเห็นว่า การขยายการศึกษาระดับมัธยมศึกษาไปให้ทั่วถึงมากขึ้นเป็นสิ่งที่เหมาะสมเพราะปัจจุบันประเทศไทยเป็นประเทศที่มีอัตราการเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต่ำกว่าประเทศอื่นในเอเชียมาก สาเหตุของปัญหาที่ไม่ใช่เพราะรัฐจัดหาที่เรียนไม่ได้ แต่เด็กวัยนี้เป็นวัยกำลังแรงงานครอบครัวมีความจำเป็นต้องใช้กำลังแรงงานของเด็กกลุ่มนี้อย่างมาก โดยเฉพาะพื้นที่ชนบท ดังนั้นการขยายการศึกษาภาคบังคับไปจนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ควรจัดแบบให้เปล่าก่อนแล้วจะต้องปรับปรุงหลักสูตร ในวิชาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการดำรงชีวิตและ นำไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันของท้องถิ่นได้ ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กเรียนชั้นมัธยมศึกษามากขึ้น

จากแนวคิดที่ขยายโอกาสทางการศึกษาภาคบังคับ 6 ปี เป็น 9 ปี ได้พัฒนามาสู่การขยายโอกาสทางการศึกษาในปัจจุบันและได้ให้ความหมายว่า การขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่เด็กนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้เรียนเพิ่มขึ้นอีก 3 ปี โดยมุ่งเน้นให้เรียนออกไปประกอบอาชีพ (วาริ ศิริรัตน์อำพร, 2550, หน้า 28 อ้างถึงใน จริยาภรณ์ เรืองเสน, 2563, หน้า 41)

นโยบาย มาตรการและวัตถุประสงค์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาตินโยบายส่งเสริมสนับสนุนการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพิ่มขึ้นถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และกำหนดมาตรการที่จะดำเนินการโดยเปิดขยายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนประถมศึกษาที่ร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการประชาสัมพันธ์จูงใจให้เห็นคุณค่าของการศึกษาต่อ โดยมีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติไม่

น้อยกว่าร้อยละ 25 ของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2539 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เพิ่มขึ้นอีก 3 ปี เป็นการพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ คุณธรรมจริยธรรม และทักษะวิชาชีพเพียงพอต่อการเข้าสู่ตลาดแรงงานหรือประกอบอาชีพอิสระให้สอดคล้องต่อ

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมหรือศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ การจัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาของสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมีปัญหาและอุปสรรคที่สำนักงานการขยายโอกาสทางการศึกษาได้สรุปไว้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541, หน้า 29-30 อ้างถึงใน จริยาภรณ์ เรืองเสน, 2563, หน้า 41)

1. อาคารสถานที่ไม่เพียงพอ โรงเรียนยังขาดอาคารเรียน อาคารประกอบตลอดจนห้องจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน เช่นห้องทดลองวิทยาศาสตร์ บางโรงเรียนมีพื้นที่ทางการเกษตรไม่เพียงพอสำหรับใช้ในการเรียนการสอน
2. วัสดุครุภัณฑ์บางประเภทยังขาดแคลน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
3. อุปกรณ์การเรียนการสอนมีจำนวนไม่เพียงพอ
4. บุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอและวุฒิสาขาวิชาเอกไม่ตรงกับวิชาที่สอน นอกจากนี้ยังขาดแคลนครูที่มีความรู้ความสามารถในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้าน
5. งบประมาณได้รับล่าช้าและมีจำนวนไม่เพียงพอใช้จ่ายในการจัดการเรียนการสอนรวมทั้งงบประมาณในการจัดอบรมสัมมนาและศึกษาดูงานด้วย
6. การประชาสัมพันธ์เพื่อชักจูงเด็กเข้าเรียนต่อทำได้ไม่ครอบคลุมและขาดการประสานงานและวางแผนร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่มีฐานะยากจน ไม่เห็นความสำคัญของการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และต้องการให้เด็กช่วยทำงานบ้าน ผู้ปกครองบางคนในท้องถิ่นนิยมส่งบุตรหลานไปทำงานหารายได้ช่วยครอบครัว

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ ตั้งอยู่เลขที่ 511 หมู่ 7 ถนนชาญสินธุ์ ตำบลวิศิษฐ์ อำเภอเมืองปึงกาฬ จังหวัดปึงกาฬ อยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพมหานคร โดยทางรถยนต์ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 (ถนนมิตรภาพ) ประมาณ 752 กิโลเมตร เขตพื้นที่การบริการ จำนวน 8 อำเภอประกอบด้วย อำเภอเมืองปึงกาฬ อำเภอเซกา อำเภอปึงโขงหลง อำเภอศรีวิไล อำเภอพรเจริญ อำเภอบุงคล้า อำเภอโซ่พิสัย และอำเภอปากคาด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ มีอาณาเขต ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีแม่น้ำโขง เป็นเส้นกั้นพรมแดน

ทิศใต้ ติดต่อกับเขตอำเภอดำคากล้า อำเภอบ้านม่วง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ทิศตะวันออก ติดต่อกับเขตอำเภอบ้านแพง อำเภอนาทม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

ทิศตะวันตก ติดต่อกับเขตอำเภอโพนพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 (แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2565 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ, 2565, หน้า 3)

วิสัยทัศน์

มุ่งบริหารจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ บนพื้นฐานความเป็นไทยภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

พันธกิจ

1. จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. พัฒนาศักยภาพผู้เรียนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันโดยพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต ทักษะทววิชาชีพ คุณลักษณะในศตวรรษที่ 21
3. ส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นผู้มืออาชีพ
4. สร้างโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

5. ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

6. พัฒนาระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการ และขับเคลื่อนคุณภาพด้วยนวัตกรรมโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน

เป้าประสงค์

1. ผู้เรียน เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดริเริ่มและสร้างสรรค์นวัตกรรม มีความรู้ มีทักษะละคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีสุขภาพที่เหมาะสมตามวัย มีความสามารถในการพึ่งพาตนเอง และปรับตัวต่อเป็นพลเมืองและพลโลกที่ดี

2. ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดารได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียมและมีคุณภาพ พร้อมก้าวสู่สากล ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. ครูเป็นผู้เรียนรู้มีจิตวิญญาณความเป็นครู มีความแม่นยำทางวิชาการ และมีทักษะการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ตอบสนองผู้เรียนเป็นรายบุคคล เป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมและทักษะในการใช้เทคโนโลยี

4. ผู้บริหารสถานศึกษา มีความเป็นเลิศส่วนบุคคล คิดเชิงกลยุทธ์และนวัตกรรม มีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีสำนึกความรับผิดชอบ (Accountability) และการบริหารแบบร่วมมือ

5. สถานศึกษา มีความเป็นอิสระในการบริหารนระจัดการเรียนรู้ ร่วมมือกับชุมชน ภาคเอกชน และผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระดับพื้นที่ จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเพื่อการเรียนรู้ในทุกมิติ เป็นโรงเรียนนวัตกรรม

6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีการบริหารงานเชิงบูรณาการ เป็นสำนักงานแห่งนวัตกรรมยุคใหม่ใช้ข้อมูลสารสนเทศและการวิจัยและพัฒนาในการขับเคลื่อนคุณภาพ กำกับ ติดตามประเมินและรายงานผลอย่างเป็นระบบ

7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงาน โดยการกระจายอำนาจการบริหารงานและการจัดการศึกษาให้สถานศึกษา บริหารเชิงบูรณาการ มีระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ กำกับ ติดตาม ประเมินผลและการรายงานผลอย่างเป็นระบบ ใช้วิจัยและนวัตกรรมในการขับเคลื่อนคุณภาพ

ค่านิยมองค์กร

“สพ.บึงกาฬ วิถีใหม่ ปลอดภัย ได้คุณภาพ รู้รักสามัคคี การงานเรียบร้อย ดี อยู่อย่างมีความสุข”

อุดมการณ์การทำงาน

“คุณภาพมาตรฐาน บริการประทับใจ”

กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของมนุษย์และของชาติ

กลยุทธ์ที่ 2 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

กลยุทธ์ที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

กลยุทธ์ที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 5 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

กฤษขจร ศรีถาวร (2555, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผลการวิจัยที่สำคัญสรุปได้ ดังนี้

1. ผู้บริหารมีการปฏิบัติการนิเทศภายใน ตามความคิดเห็นของครูโดยรวม รายด้าน และรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นเรื่องการจัดครูให้สอนตรงตามวิชาเอกอยู่ในระดับปานกลาง ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวม รายด้าน และข้อเกือบทั้งหมดอยู่ในระดับมาก ส่วนครูหญิงมีความคิดเห็นเรื่องการจัดครูให้สอนตรงตามวิชาเอกอยู่ในระดับปานกลาง ครูที่สอนอยู่ในระดับชั้นต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวม รายด้าน และรายข้อส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นครูที่สอนระดับประถมศึกษาที่มีความคิดเห็นเรื่องการจัดครูให้สอนตามวิชาเอก มีโครงการให้ครูได้ทำศนศึกษานอกสถานที่

ร่วมกับครอบครัว การร่วมรับผิดชอบในฐานะผู้บังคับบัญชา ความเอาใจใส่ครูอย่างเท่าเทียมกัน และการประเมินผลการทำงานตามสภาพจริง อยู่ในระดับปานกลาง และครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีความคิดเห็นเรื่องการสำรวจความต้องการของในรายวิชาที่สอนการส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาเทคนิคการสอน การส่งเสริมให้ครูได้รับสวัสดิการที่ดีอยู่ในระดับมากที่สุด ครูที่มีประสบการณ์สอนต่างกันมีความคิดเห็นโดยรวมรายด้าน ข้อมูลส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นครูที่มีประสบการณ์สอนต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นเรื่องการสำรวจความต้องการของครูในรายวิชาที่สอน อยู่ในระดับมากที่สุด ประเมินการสอน 5-10 ปี และประสบการณ์สอนมากกว่า 10 ปีเรื่องการจัดครูให้สอนตรงตามวิชาเอก อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผู้บริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติการณ์เทศภายในตามความคิดเห็นครูที่มีเพศต่างกันโดยรวม รายด้าน และรายข้อไม่แตกต่างกัน ครูที่สอนในระดับชั้นต่างกันและประสบการณ์สอนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการณ์เทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมรายด้านและรายข้อส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผู้บริหารโรงเรียน มีปัญหาที่สำคัญ คือ ครูสอนไม่ตรงตามวิชาเอก ไม่มีการสำรวจสภาพปัญหาทางส่วนตัวของครูมีความเอาใจใส่ครูไม่เท่าเทียมกัน และไม่ให้ความสำคัญของการนิเทศภายใน และข้อเสนอแนะที่สำคัญ คือ ควรสำรวจความต้องการวิชาที่ครูสอน ควรส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาเทคนิคการสอนอย่างต่อเนื่อง ควรส่งเสริมให้ครูได้รับสวัสดิการที่ดี และควรส่งเสริมให้ครูมีขวัญกำลังใจในการทำงาน

วิภา อยู่คง (2555, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 62 คน ครูผู้สอน 278 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ด้านการประเมินผลการนิเทศ ด้านการปฏิบัติการณ์เทศและด้านการวางแผนการนิเทศ

2. ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามสถานภาพ โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนการนิเทศ และด้านการปฏิบัติการนิเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามขนาด ของสถานศึกษา โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาด้านการศึกษา สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ พบว่าสถานศึกษาขนาดกลางกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และเมื่อพิจารณาด้านการประเมินผลการนิเทศ พบว่า สถานศึกษาขนาดกลางกับสถานศึกษาขนาดใหญ่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ทัศนทิมา พงษ์พรม (2558, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและ แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต จำนวน 297 คน ผลการวิจัย พบว่า 1. ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง 2. เปรียบเทียบปัญหาการ นิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการวางแผนและการกำหนด ทางเลือก การสร้างสื่อเครื่องมือและพัฒนาวิธีการ การปฏิบัติการนิเทศ แตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เปรียบเทียบปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนของ ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนก ตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ทั้ง 5 ด้าน พบว่า ผู้บริหารควรจัดให้มีการ ประชุมเชิงปฏิบัติการ เกี่ยวกับการวางแผนและโครงการนิเทศภายใน และมีการประเมินผล การปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

เพิ่มพูน ร่มศรี (2558, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบ การนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพ สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่า 1 โรงเรียนมีภาพปัญหาและความต้องการทั้งโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก 2 รูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 1 มี 7 องค์ประกอบ คือ

- 1) บุคลากร
- 2) การวางแผนกลยุทธ์เพื่อการนิเทศ
- 3) ระบบข้อมูลและสารสนเทศ
- 4) เทคนิคการนิเทศ
- 5) สื่อ แหล่งเรียนรู้ และเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ
- 6) การประเมินผลการนิเทศ
- 7) การสร้างเครือข่ายการเผยแพร่และขยายผลการนิเทศ

สุริยา สุณาอาจ (2560, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบและตัวชี้วัดการนิเทศภายในโรงเรียน จากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้ 5 ด้าน ดังนี้ ด้านการติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการวางแผนและพัฒนากการนิเทศภายใน ด้านการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการนิเทศภายในโรงเรียนและด้านการเผยแพร่ขยายผลอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนภายในโรงเรียน ซึ่งมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) สภาพปัจจุบันการนิเทศภายในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการวางแผนและพัฒนากการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการนิเทศภายในโรงเรียนและด้านการเผยแพร่ขยายผลอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนภายในโรงเรียน 3) การศึกษาแนวทางการนิเทศภายในจากสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) พบว่ามีแนวทางการนิเทศภายใน 5 ขั้นตอน ได้แก่ 3.1) ด้านการติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน 3.2) ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน 3.3) ด้านการวางแผนและพัฒนากการนิเทศภายในโรงเรียน 3.4) ด้านการวิเคราะห์สภาพ

ปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการนิเทศภายในโรงเรียน 5) ด้านการเผยแพร่ขยายผลอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนภายในโรงเรียน 4) การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 มีแนวทางการพัฒนา 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน มีแนวทางการพัฒนา 7 ข้อ 2) ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน มีแนวทางการพัฒนา 8 ข้อ 3) ด้านการวางแผนและพัฒนานิเทศภายในโรงเรียน มีแนวทางการพัฒนา 7 ข้อ 4) ด้านการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการนิเทศภายในโรงเรียน มีแนวทางการพัฒนา 5 ข้อ 5) ด้านการเผยแพร่ขยายผลอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนภายในโรงเรียน มีแนวทางการพัฒนา 7 ข้อ ผลการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมาก และมีความเป็นไปได้ในระดับมาก

ประกาศนียบัตร พชรภักษ์ (2560, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า 1) สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีการปฏิบัติการนิเทศอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการดำเนินการนิเทศ รองลงมาคือ ด้านการประเมินผลการนิเทศ ด้านการวางแผนการนิเทศ และด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและคามต้องการการนิเทศ 2) แนวทางการส่งเสริมกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ที่สร้างขึ้นโดยมีความตรงตามเนื้อหา โครงสร้าง และหลักวิชาการ มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย 4 ด้าน 37 รายการปฏิบัติ ได้แก่ 1) ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการการนิเทศภายใน ประกอบด้วย 4 ด้าน 37 รายการปฏิบัติสถานศึกษา ประกอบด้วย 9 รายการปฏิบัติ 2) ด้านการวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 10 รายการปฏิบัติ 3) ด้านการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 8 รายการ และ 4) ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 10 รายการปฏิบัติ

พุทธชาด แสนอุปบล (2561, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง สภาพ ปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 จุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา 4 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย การวางแผนเตรียมการ การดำเนินการปฏิบัติตามแผน การกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ และการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยครูผู้สอน จำนวน 276 คน และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 13 คน เครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบบสอบถามแบบเลือกตอบ และแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา สถิติที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าวิกฤต การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และค่าดัชนีตามตีผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. สภาพการดำเนินการการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยรวมและทุกรายด้าน สามารถปฏิบัติได้จริงในระดับมาก

2. ปัญหาสำคัญของการดำเนินการการนิเทศภายในของโรงเรียนด้านการวางแผนเตรียมการ ได้แก่ ครูขาดความเข้าใจ และไม่ตระหนักรู้ต่อกระบวนการนิเทศภายใน แนวทางการปรับปรุงแก้ไขประเด็นนี้ ด้วยการประชุม ชี้แจง และอบรมครูให้ทราบถึงกระบวนการ และความสำคัญของการนิเทศภายใน

3. ปัญหาสำคัญของการดำเนินการการนิเทศภายในด้านการดำเนินการปฏิบัติตามแผน ได้แก่ ครูไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมการนิเทศภายใน และโรงเรียนไม่มีคู่มือให้ครูปฏิบัติ แนวทางการปรับปรุงแก้ไขประเด็นนี้ ได้แก่ ดำเนินการกำกับติดตามผลการนิเทศ และจัดทำคู่มือให้ครูได้ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

4. ปัญหาสำคัญของการดำเนินการการนิเทศภายในด้านการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ เกี่ยวข้องกับการดำเนินการนิเทศไม่เป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงาน และครูขาดการเตรียมความพร้อมเพื่อรับการนิเทศ แนวทางการปรับปรุงแก้ไขประเด็นดังกล่าว โดยปรับการปฏิบัติงานให้มีความยืดหยุ่นและมีคู่มือการปฏิบัติงานที่ชัดเจน

5. ปัญหาสำคัญของการดำเนินการการนิเทศภายในด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ เกี่ยวข้องกับโรงเรียนไม่นำผลการนิเทศภายในปรับปรุงและพัฒนางาน

การบริหารโรงเรียน แนวทางการปรับปรุงแก้ไขประเด็นนี้ โดยให้คณะกรรมการดำเนินการ นิเทศภายในรายงานผลการนิเทศต่อผู้บริหาร และผู้บริหารนำผลการนิเทศเพื่อใช้เป็นข้อมูล ในการพิจารณาความดีความชอบประจำปีของครู

วิชณีย์ ทศตะ (2561, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบ การนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า 1. รูปแบบการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียน ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) ปัจจัยที่เอื้อต่อการนิเทศภายในโรงเรียน 2) ขอบข่ายนิเทศภายในโรงเรียน 3) กระบวนการนิเทศแบบ NPSFE และ 4) ผลของการ นิเทศภายในโรงเรียน

จริยาภรณ์ เรืองเสน (2563, บทคัดย่อ) ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางพัฒนา กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 2 พบว่า 1.กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยภาพรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการวางแผนการนิเทศ รองลงมาคือ ด้านการปฏิบัติการ นิเทศ และน้อยที่สุดคือ ด้านการขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด 2. แนวทางการพัฒนา กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 สรุปผล โดยผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้ บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศ แต่งตั้งคณะกรรมการ วางแผนและจัดกิจกรรมดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาตามแผนงาน/โครงการกำกับ ขั้นตอนในกระบวนการนิเทศให้เป็นไปตามแผนงาน ผู้นิเทศควรสร้างขวัญและกำลังใจให้ คำปรึกษา ร่วมแก้ปัญหาโดยใช้เทคนิคและวิธีการที่หลากหลายในการนิเทศ สนับสนุน บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศ ตั้งแต่สรุปผล วิเคราะห์ผล ที่ได้จก การปฏิบัติงานนิเทศเปรียบเทียบกับตัวบ่งชี้ความสำเร็จของสถานศึกษา จัดกิจกรรมให้ครู แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสถานศึกษาใกล้เคียงถึงผลการนิเทศรวมทั้งปัญหาและแนวทางแก้ไข ปัญหา นำผลการนิเทศจัดทำเป็นเอกสารเผยแพร่อย่างเป็นรูปธรรมในหลากหลายช่องทาง โดยนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาช่วยในการเผยแพร่

ปิยนุช เพชรวิเศษ (2563, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 พบว่า 1.สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวม อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการส่งเสริมการจัดการความรู้ รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน ด้านการบริหารจัดการระบบคุณภาพ ด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการสร้างภาคีเครือข่ายร่วมพัฒนา ตามลำดับ 2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำนวนตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการสร้างภาคีเครือข่ายร่วมพัฒนาและด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน 3. แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 พบว่า 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคตและสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) ด้านการสร้างภาคีเครือข่ายร่วมพัฒนาผู้บริหารต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน 3) ด้านการบริหารจัดการระบบคุณภาพ ผู้บริหารโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีบทบาทในการกำกับดูแลและประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน 4) ด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารโรงเรียนควรสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยไปใช้แก้ปัญหาแก่นักเรียนอย่างจริงจัง และ 5) ด้านการส่งเสริมการจัดการความรู้ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการอบรมในด้านต่าง ๆ

ปาจริย์ หงษ์แก้ว (2563, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 พบว่า 1. รูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ

ได้แก่ 1) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกรณีศึกษาใน 2) ขอบข่ายของกรณีศึกษาใน 3) กระบวนการกรณีศึกษาใน และ 4) ประสิทธิภาพการกรณีศึกษาใน

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Lee and Green (2009, Abstract) ได้ทำการวิจัยและกล่าวถึงการใช้คำถามในการอภิปรายในส่วนของการขั้นตอนการกรณีศึกษา การวิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับงานด้านการปฏิบัติการสอนและ การทดสอบในการวิจัยอยู่ในระดับที่เข้มข้นเอาจริงเอาจัง การอภิปรายผลและการกรณีศึกษาจะมีการยกกรณีเปรียบเทียบและใช้วิธีการสื่อสารทางภาษาซึ่งอาจก่อให้เกิดผลกระทบและการขัดแย้งกันในช่วงเหตุผลขั้นได้ ความขัดแย้งนั้นอาจรุนแรงแต่ก็จะนำมาซึ่งข้อสรุปที่เป็นเหตุเป็นผล การกรณีศึกษาเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถเปิดกรอบความคิดให้กว้างขึ้นและการกรณีศึกษาเป็นวิธีการทางการพูดให้คำปรึกษาหรือการพูดที่หารื้อกันเพื่อทำให้เกิดภาพความคิดที่เป็นรูปธรรมและในมหาวิทยาลัยสมัยใหม่นี้ก็ใช้วิธีการนี้กันอยู่

Fernando and Herlihy (2010, Abstract) ได้ทำการวิจัยและทำการสำรวจวิธีการของผู้กรณีศึกษาหลายคน การกรณีศึกษาเป็นการช่วยพัฒนาความสัมพันธ์และความยุติธรรมให้เกิดขึ้นในกลุ่มผู้รับการกรณีศึกษา บทบาทของผู้ให้การกรณีศึกษาจะต้องสร้างความตระหนักและควรเป็นกลางในการกรณีศึกษา ผู้กรณีศึกษาจะต้องให้ความช่วยเหลือแก่ผู้รับการกรณีศึกษา และเปิดโอกาสให้กับผู้รับการกรณีศึกษาด้วย

Wallace, Wilcoxon and Satcher (2010, Abstract) ได้ศึกษาถึงผลดีและผลเสียจากประสบการณ์ของการกรณีศึกษาและผู้ที่มีส่วนร่วมในการกรณีศึกษา จากการวิจัยพบว่าการกรณีศึกษาก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามก็มีบ้างที่ผลออกมาอยู่ในด้านที่ล้มเหลว มีการวิเคราะห์จากรายงานที่ได้จากประสบการณ์ของผู้เข้าร่วมการกรณีศึกษาต่างก็เห็นว่าวิธีนี้เป็นวิธีที่ยืดเยื้อในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เป็นการได้มาซึ่งข้อสรุปที่ลงตัวร่วมกัน สำหรับผลวิเคราะห์จากประสบการณ์ด้านลบของผู้ที่เข้าร่วมการกรณีศึกษา พบปัญหาใหญ่ ๆ อยู่สองประการได้แก่ อย่างแรก ได้รับคำแนะนำในการแก้ไขจุดบกพร่องน้อยเกินไป อย่างที่สองคือ ความแตกต่างกันของการปฏิบัติงาน

Grant (2012, p. 17) ได้ทำการศึกษาการกรณีศึกษาในการกำกับดูแลการฝึกภาคปฏิบัติและผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของออสเตรเลีย ผลการศึกษาพบว่าการกรณีศึกษาในการกำกับดูแล การฝึกภาคปฏิบัติและการรายงานผล ได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากผู้เข้าร่วม ได้แก่ ผู้กรณีศึกษาหรือผู้บังคับบัญชาและผู้รับการกรณีศึกษา การกรณีศึกษาในต้องใช้ทักษะเป็นอย่างมากในการชี้แนะที่สะท้อนถึงการพัฒนา การอบรม

และการฝึกปฏิบัติซึ่งจะได้ข้อมูลเชิงลึกและได้มุมมองของการนิเทศภายในที่ใหม่ ๆ และเกิดประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การบริหารการศึกษาที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สูงขึ้นนั้นส่วนหนึ่งเกิดจากกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนที่เป็นระบบและมีความต่อเนื่องที่จะพยายามพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จ ตามมาตรฐานชาติที่กำหนดไว้ การนิเทศภายในจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่ผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายควรตระหนักถึงความสำคัญและใช้ทักษะในการบริหารงาน การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และการมีวิสัยทัศน์ การส่งเสริม สนับสนุนให้ครูเกิดองค์ความรู้ในทางวิชาการเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพซึ่งจะส่งผลให้คุณภาพโรงเรียนและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนสูงขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดระยะดำเนินการวิจัยเป็น 4 ระยะ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ประกอบด้วย

1.1 ศึกษาเอกสาร วิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 สัมภาษณ์องค์ประกอบกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

1.3 ยืนยันความเหมาะสมองค์ประกอบกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

1.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

1.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ประกอบด้วย

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

2.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 3 การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ประกอบด้วย

1. การประเมินความสำคัญของความต้องการจำเป็นด้วยวิธี Priority Needs Index (PNI_{modified}) แบบปรับปรุง

2. การจัดเรียงอันดับ ความต้องการจำเป็น โดยเรียงจากสำคัญมากไปหาน้อยและมีความเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพัฒนาหรือเรียงประเด็นที่มีค่าคะแนน PNI_{modified} สูงสุดจากมากไปหาน้อย

ระยะที่ 4 การศึกษาแนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ประกอบด้วย

- 4.1 ศึกษาเอกสาร วิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 4.2 กลุ่มเป้าหมาย
- 4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 4.4 เก็บรวบรวมข้อมูล
- 4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

ผู้วิจัยดำเนินการโดยวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบ แนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา แล้วนำผลการศึกษามาสังเคราะห์องค์ประกอบ ทำการยืนยันความเหมาะสมขององค์ประกอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และนำมากำหนดตัวแปรและกรอบแนวคิดการวิจัยซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 การศึกษาเอกสาร วิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารวิเคราะห์เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการสังเคราะห์องค์ประกอบกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis and Synthesis) โดยยึดหลักความสอดคล้องของข้อมูล กรอบเนื้อหาในการวิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 การสังเคราะห์องค์ประกอบกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

สังเคราะห์องค์ประกอบ โดยการนำข้อมูลที่รวบรวมมาได้ นำมาจัดใหม่ให้เป็นระเบียบเป็นหมวดหมู่เรียงจากลำดับกระบวนการ เพื่อแสดงให้เห็นทราบว่าข้อมูลแต่ละค่าหรือข้อมูลแต่ละกลุ่มเกิดขึ้นซ้ำ ๆ กันกี่ครั้งซึ่งเป็นการย่อข้อมูลเพื่อให้แปลความหมายได้มากขึ้น โดยต้องสร้างตารางแจกแจงความถี่ขึ้น และใช้เกณฑ์คัดเลือกองค์ประกอบที่มีความถี่ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไปของความถี่ทั้งหมด

1.3 การยืนยันความเหมาะสมขององค์ประกอบกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

การยืนยันองค์ประกอบกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยนำองค์ประกอบที่ได้จากการสังเคราะห์เสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการนิเทศภายใน โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้

1.3.1 อาจารย์ในระดับอุดมศึกษาที่มีตำแหน่งทางวิชาการ ระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาเอก และมีประสบการณ์การสอนไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

1.3.2 ผู้บริหารการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไปหรือมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอก และมีประสบการณ์การบริหารไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

1.3.3 ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไปหรือมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก และมีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

1.3.4 ศึกษานิเทศก์ ที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไปหรือมีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาเอก และมีประสบการณ์การนิเทศการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

1.3.5 ครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ หรือมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกและมีประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบและยืนยันความเหมาะสม ที่ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วย ผู้วิจัยกำหนด เกณฑ์ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป ถือว่าเป็นองค์ประกอบมีความเหมาะสม

1.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.4.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการขั้นนี้ประกอบด้วย แบบสังเกตระหัดเอกสาร ซึ่งเป็น ตารางสังเกตระหัดประกอบจากแนวคิดของนักวิชาการที่เกี่ยวข้องจำนวน 12 แหล่ง เพื่อใช้ในการแจกแจงความถี่ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ เกี่ยวกับองค์ประกอบกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมขององค์ประกอบ กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน ประยุกต์ตามแนวทางของ Likert (Likert Five's Rating Scale) และ บุญชม ศรีสะอาด (2553, หน้า 100) ซึ่งได้กำหนดค่าคะแนนของคะแนนช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง ความเหมาะสมขององค์ประกอบ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ความเหมาะสมขององค์ประกอบ อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ความเหมาะสมขององค์ประกอบ อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ความเหมาะสมขององค์ประกอบ อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ความเหมาะสมขององค์ประกอบ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.4.2 การสร้างเครื่องมือ

1) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และสังเคราะห์การ รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 12 แหล่ง เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบกระบวนการนิเทศภายในและ นำองค์ประกอบที่สังเคราะห์ได้ มาสร้างเป็นแบบสอบถาม

2) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำในเรื่องความเหมาะสมของการใช้ภาษา และความถูกต้องครอบคลุมประเด็นเนื้อหาเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

3) ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะของประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามแล้วเสนอแบบสอบถามต่อประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง เมื่อมีความเหมาะสมและถูกต้องแล้วจึงจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในขณะนี้ ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1.5.1 ติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อสอบถามความสมัครใจและความเต็มใจที่จะให้ความร่วมมือในการวิจัย

1.5.2 ผู้วิจัยติดต่อสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อขอหนังสือราชการขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาองค์ประกอบ

1.5.3 ส่งแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเองและขอรับคืนด้วยตนเอง พร้อมทั้งจัดทำแบบสอบถามในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Google Form) และรวบรวมผลการตอบแบบสอบถาม ตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์

1.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหา ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยเป็นรายชื่อ ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 21)

4.51–5.00 หมายถึง องค์ประกอบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ "มากที่สุด"

3.51–4.50 หมายถึง องค์ประกอบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ "มาก"

2.51–3.50 หมายถึง องค์ประกอบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ "ปานกลาง"

1.51–2.50 หมายถึง องค์ประกอบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ "น้อย"

1.00–1.50 หมายถึง องค์ประกอบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ "น้อยที่สุด"

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป ถือว่าเป็นองค์ประกอบมี

ความเหมาะสม

1.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.7.1 ความถี่ (Frequency)

1.7.2 ร้อยละ (Percentage)

1.7.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.7.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

**ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการ
นิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี**

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษาจาก 50 โรงเรียน ปีการศึกษา 2565 จำนวน 812 คน ประกอบด้วย
ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 50 คน และครู จำนวน 762 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาปทุมธานี, 2566, ออนไลน์)

2.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาปีการศึกษา 2565 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้
ตารางสำเร็จรูปของ (Krejcie and Morgan, อ้างถึงใน วาโร เฟิงส์วัตต์, 2551, หน้า 191) ได้
จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 261 คน โดยจำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 25 คน ครูผู้สอน
จำนวน 236 คน ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย โดยมีขั้นตอนการสุ่ม ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางของ (Krejcie
and Morgan) ได้จำนวน 261 คน

ขั้นตอนที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษา ใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับสลาก ใช้เกณฑ์ร้อยละ 50 ได้จำนวน 25 คน ครู ใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายใช้เกณฑ์ร้อยละ 31 ได้ จำนวน 236 คน และเลือกโรงเรียนทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่างทุกอำเภอของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา 50 โรงเรียน รายละเอียดจำแนกตามอำเภอและโรงเรียนต่าง ๆ ดังตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ที่	สถานศึกษา	ประชากร (คน)			กลุ่มตัวอย่าง (คน)		
		ผู้บริหาร/ รักษาการ	ครู	รวม	ผู้บริหาร/ รักษาการ	ครู	รวม
อำเภอเซกา		10	154	164	10	48	58
1	โรงเรียนบ้านห้วยผักขะ	1	14	15	1	4	5
2	โรงเรียนบ้านท่าเชียงเครือ	1	14	15	1	4	5
3	โรงเรียนบ้านหัวแฮด	1	15	16	1	5	6
4	โรงเรียนหนองทุ่มวิทยา	1	13	14	1	4	5
5	โรงเรียนบ้านคำบอน	1	15	16	1	5	6
6	โรงเรียนบ้านด้องโคกกะแซ	1	14	15	1	4	5
7	โรงเรียนชุมชนบ้านซาง	1	16	17	1	5	6
8	โรงเรียนบ้านหนองแก่งทราย	1	20	21	1	6	7
9	โรงเรียนบ้านนางัวสวายปัญญา	1	15	16	1	5	6
10	โรงเรียนบ้านโป่งไฮราษฎร์สามัคคี	1	18	19	1	6	7
อำเภอเมืองบึงกาฬ		9	143	152	9	43	52
11	โรงเรียนบ้านนาคำ	1	14	15	1	4	5
12	โรงเรียนเล็ดสิน	1	13	14	1	4	5
13	โรงเรียนหอคำพิทยาสรรค์	1	14	15	1	4	5
14	โรงเรียนบ้านนาเจริญ	1	13	14	1	4	5
15	โรงเรียนบ้านโคกสะอาด	1	14	15	1	4	5
16	โรงเรียนบ้านโคกก่องมิตรภาพที่ 86	1	14	15	1	4	5
17	โรงเรียนประสานมิตรวิทยา	1	22	23	1	7	8
18	โรงเรียนบ้านโป่งเปือย	1	25	26	1	8	9
19	โรงเรียนบ้านนาต้อง	1	14	15	1	4	5

ตาราง 3 (ต่อ)

ที่	สถานศึกษา	ประชากร (คน)			กลุ่มตัวอย่าง (คน)		
		ผู้บริหาร/ รักษาการ	ครู	รวม	ผู้บริหาร/ รักษาการ	ครู	รวม
อำเภอพรเจริญ		7	121	128	7	38	45
20	โรงเรียนบ้านนาซาว	1	13	14	1	4	5
21	โรงเรียนบ้านใหม่ศรีชมพู	1	14	15	1	4	5
22	โรงเรียนบ้านวังยาว	1	14	15	1	4	5
23	โรงเรียนบ้านหนองผักแว่น	1	15	16	1	5	6
24	โรงเรียนบ้านดอนหญ้านาง	1	15	16	1	5	6
25	โรงเรียนชุมชนบ้านโคกอุดม	1	24	25	1	8	9
26	โรงเรียนอนุบาลพรเจริญ	1	26	27	1	8	9
อำเภอโซ่พิสัย		7	104	111	7	32	39
27	โรงเรียนบ้านสามหนอง	1	13	14	1	4	5
28	โรงเรียนบ้านโนนสว่าง	1	15	16	1	5	6
29	โรงเรียนบ้านหนองโคตดอนเสียด	1	14	15	1	4	5
30	โรงเรียนสังวาลย์วิทย1	1	16	17	1	5	6
31	โรงเรียนบ้านคำไผ่	1	15	16	1	5	6
32	โรงเรียนบ้านนาเหวอโนนอุดม	1	17	18	1	5	6
33	โรงเรียนบ้านนาขาม	1	14	15	1	4	5
อำเภอศรีวิไล		6	88	94	6	27	33
34	โรงเรียนบ้านโคกสำราญ พรสวรรค์	1	14	15	1	4	5
35	โรงเรียนกัลยาณีวัฒนา2	1	14	15	1	4	5
36	โรงเรียนบ้านห้วยลึก	1	14	15	1	4	5

ตาราง 3 (ต่อ)

ที่	สถานศึกษา	ประชากร (คน)			กลุ่มตัวอย่าง (คน)		
		ผู้บริหาร/ รักษาการ	ครู	รวม	ผู้บริหาร/ รักษาการ	ครู	รวม
37	โรงเรียนบ้านนาแสง	1	15	16	1	5	6
38	โรงเรียนบ้านนาทราย	1	15	16	1	5	6
39	โรงเรียนบ้านนาสะแบง	1	16	17	1	5	6
อำเภอบึงโขงหลง		6	78	84	6	24	30
40	โรงเรียนบ้านดงบัง	1	12	13	1	4	5
41	โรงเรียนบ้านท่าไร่ไทยเจริญ	1	12	13	1	4	5
42	โรงเรียนบ้านบัวโคก	1	14	15	1	4	5
43	โรงเรียนบ้านนาขามโนนสวนปอ	1	14	15	1	4	5
44	โรงเรียนบ้านหนองสุฟอยลม	1	13	14	1	4	5
45	โรงเรียนบ้านนาอ่าง	1	13	14	1	4	5
อำเภอปากคาด		4	59	63	4	19	23
46	โรงเรียนบ้านนาดง	1	13	14	1	4	5
47	โรงเรียนบ้านบะยาวราษฎร์นุ เคราะห์	1	15	16	1	5	6
48	โรงเรียนสมาคมกีฬาสมัครเล่น สหมิตรเล่น	1	15	16	1	5	6
49	โรงเรียนบ้านนาแก้ง	1	16	17	1	5	6
อำเภอบุ่งคล้า		1	15	15	1	5	6
50	โรงเรียนไทยรัฐวิทยา51 (บ้านโคก กว้าง)	1	15	15	1	5	6
รวมทั้งหมด		50	762	812	25	236	261

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.1 เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.1.1 ลักษณะของเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้นภายใต้กรอบแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงานลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ประกอบด้วย 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ 2) การวางแผนการนิเทศ 3) การปฏิบัติการนิเทศและ 4) การประเมินผลการนิเทศ โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนประยุกต์ตามแนวทางของ Likert (Likert Five's Rating Scale) และ บุญชม ศรีสะอาด (2553, หน้า 100) ซึ่งได้กำหนดค่าคะแนนของคะแนนช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง กระบวนการนิเทศภายในที่เป็นจริง/สภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง กระบวนการนิเทศภายในที่เป็นจริง/สภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง กระบวนการนิเทศภายในที่เป็นจริง/สภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง กระบวนการนิเทศภายในที่เป็นจริง/สภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง กระบวนการนิเทศภายในที่เป็นจริง/สภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.2.1.2 การสร้างเครื่องมือ

- 1) ศึกษาทฤษฎี หลักการ เอกสาร และงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
- 2) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาและสังเคราะห์องค์ประกอบในระยะที่ 1 มาประมวล กำหนดขอบเขตของเนื้อหาเพื่อดำเนินการสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเนื้อหา และกรอบแนวคิดของการวิจัย
- 3) วิเคราะห์ข้อคำถาม เพื่อสร้างแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)
- 4) เสนอแบบสอบถามฉบับร่างต่อประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมของเนื้อหาและสำนวนภาษาที่ใช้ จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ต่อไปเพื่อนำไปตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือต่อไป

2.2.1.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- 1) อาจารย์ในระดับอุดมศึกษา ที่มีตำแหน่งทางวิชาการ ระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอกทางการศึกษา มีประสบการณ์การสอนไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน
- 2) ผู้บริหารการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโททางการศึกษา วิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไปและมีประสบการณ์การบริหาร ไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน
- 3) ผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโททางการศึกษาหรือมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไปและมีประสบการณ์การบริหาร ไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน
- 4) ศึกษานิเทศก์ มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไปหรือมีประสบการณ์ด้านนิเทศการศึกษาไม่ต่ำกว่า 5 ปีจำนวน 1 คน

5) ครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโททางการศึกษา วิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป มีประสบการณ์การสอนไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

การตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน และนำมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) การให้คะแนนผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนให้คะแนนตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

- + 1 เมื่อ ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจในคำถามนั้นมีความตรงตามเนื้อหา
- 0 เมื่อ ผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจในคำถามนั้นมีความตรงตามเนื้อหา
- 1 เมื่อ ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจในคำถามนั้นไม่มีความตรงตามเนื้อหา

เกณฑ์ในการพิจารณาเลือกข้อคำถาม พิจารณาจากข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องไม่ต่ำกว่า 0.50 ถ้าข้อคำถามใดมีค่าดัชนีสอดคล้องต่ำกว่า 0.50 ผู้วิจัยจะนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ก่อนที่จะนำไปใช้ทดลอง (Try Out) ผลการทดสอบคุณภาพเครื่องมือ พบว่าแบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

2.2.1.4 นำแบบสอบถามที่แก้ไขตามผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) โดยใช้กลุ่มตัวอย่างในการทดลอง คือผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 20 คน และครูผู้สอน จำนวน 20 คน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง รวมจำนวน 40 คน แล้วนำมาวิเคราะห์คุณภาพ ดังนี้

1) ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 21) โดยเลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ค่าอำนาจตั้งแต่ 0.26 ขึ้นไป ซึ่งแบบสอบถามสภาพที่เป็นจริงมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.58–0.93 และสภาพที่ควรจะเป็น มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.35–0.74

2) ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 21) ต้องมีค่าไม่ต่ำกว่า 0.7 ซึ่งค่าความเชื่อมั่นสภาพที่เป็นจริง เท่ากับ 0.99 และค่าความเชื่อมั่นสภาพที่ควรจะเป็น เท่ากับ 0.98

2.2.1.5 นำผลการวิเคราะห์มาประกอบการพิจารณาดำเนินการแก้ไขเพื่อให้ได้เครื่องมือในการวิจัยที่มีความสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

2.3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ไปยังกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

2.3.2 ผู้วิจัยส่งและเก็บข้อมูลในบางส่วนด้วยตนเอง และบางส่วนผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ลงทะเบียนโดยส่งไปที่ต้นสังกัดของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งจัดทำแบบสอบถามในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Google Form) และสร้างแบบสอบถามเป็น QR Code เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเกิดความสะดวกและประหยัดค่าใช้จ่าย และได้รับแบบสอบถามกลับคืน

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมมาดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

2.4.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาหรือข้อมูลที่ประมวลผลได้จากการตอบแบบสอบถามทางอิเล็กทรอนิกส์มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับและลงรหัส เพื่อนำข้อมูลมาประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

2.4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน โดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ผลวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ทำการวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และให้ความหมายของค่าเฉลี่ยเป็นรายชื่อ

1) การกำหนดค่าคะแนน

นำแบบสอบถามและข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 21)

4.51–5.00 หมายถึง สภาพที่เป็นจริง/สภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อยู่ในระดับ "มากที่สุด"

3.51–4.50 หมายถึง สภาพที่เป็นจริง/สภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อยู่ในระดับ "มาก"

2.51–3.50 หมายถึง สภาพที่เป็นจริง/สภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อยู่ในระดับ "ปานกลาง"

1.51–2.50 หมายถึง สภาพที่เป็นจริง/สภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อยู่ในระดับ "น้อย"

1.00–1.50 หมายถึง สภาพที่เป็นจริง/สภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อยู่ในระดับ "น้อยที่สุด"

2.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ความถี่ (Frequency)

1.2 ร้อยละ (Percentage)

1.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

2.1 ค่า IOC (Index of item Objective Congruence)

2.2 ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม

2.3 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา

(AlphaCoefficient) ของ Cronbach

ระยะที่ 3 การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

3.1 การวิเคราะห์การจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) (สุวิมล ว่องวาณิช, 2562 หน้า 279) ดังนี้

$$\text{เมื่อ } \text{PNI}_{\text{modified}} = (I - D) / D$$

PNI_{modified} หมายถึง ดัชนีการจัดเรียงลำดับของความต้องการจำเป็น

I หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean) ของสภาพที่ควรจะเป็นที่ต้องการพัฒนา

D หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean) ของสภาพที่เป็นจริงที่มีในปัจจุบัน

3.2 นำค่าดัชนีความต้องการจำเป็นโดยเรียงค่าคะแนน PNI_{modified} จากสูงที่สุดไปหาน้อยที่สุด

3.3 เลือกค่าดัชนีความต้องการจำเป็นโดยเรียงค่าคะแนน PNI_{modified} ที่มีคะแนนสูงสุดจากมากไปหาน้อยในแต่ละประเด็นเพื่อนำไปสร้างข้อคำถามในการสัมภาษณ์ในระยะที่ 4 ต่อไป

ระยะที่ 4 การศึกษาแนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

การวิจัยเรื่องความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ในระยะที่ 4 นี้จะเป็นการวิจัยแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อหาแนวทางในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสาร วิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1.1 คัดเลือกองค์ประกอบหลัก ด้านที่มีค่า $PNI_{modified}$ มีค่าสูงกว่าหรือเท่ากับ ภาพรวม คือ ด้านการประเมินผลการนิเทศ และด้านการวางแผนการนิเทศ และเลือกข้อคำถามย่อยที่มีค่า $PNI_{modified}$ สูงสุด 3 ลำดับแรก ในแต่ละด้าน เพื่อนำไปสร้างข้อคำถามในการสัมภาษณ์หาแนวทางในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

4.1.2 ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัย เพื่อกำหนดรายละเอียดแนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี แหล่งข้อมูลในการวิจัยในขั้นนี้ ได้แก่ เอกสาร ตำรา รายงานการวิจัยวิทยานิพนธ์ บทความ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

4.1.3 รวบรวมแนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

4.1.4 นำเสนอร่างแนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อแก้ไข ปรับปรุง และให้ข้อเสนอแนะ

4.1.5 ปรับปรุงร่างแนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

4.1.6 จัดพิมพ์แนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เพื่อส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

4.2 กลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ชนิดกึ่งมีโครงสร้าง รวมทั้งสิ้น 5 คน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

4.2.1 อาจารย์ในระดับอุดมศึกษา มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอกทางด้านการศึกษา และมีตำแหน่งทางวิชาการผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป จำนวน 1 คน

4.2.2 ผู้บริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท วิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป มีประสบการณ์บริหารไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

4.2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท วิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป มีประสบการณ์บริหารไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน

4.2.4 ศึกษานิเทศก์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท วิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป มีประสบการณ์ การนิเทศ ไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 4 นี้คือ แบบสัมภาษณ์ชนิด กึ่งมีโครงสร้าง (Semi-Structured Interviews) จำนวน 1 ฉบับ ประกอบไปด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ อายุ ราชการ ระดับการศึกษา ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 ข้อคำถามแนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

4.3.1 การสร้างเครื่องมือ

1) ผู้วิจัยทำการเลือกองค์ประกอบที่มีค่า $PNI_{modified}$ สูงกว่าหรือเท่ากับค่า $PNI_{modified}$ ในภาพรวมมาทำเป็นข้อคำถามในการสร้างแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-Structured Interviews) และเลือกข้อคำถามย่อยที่มีค่า $PNI_{modified}$ สูงสุด 3 ลำดับแรก ในแต่ละด้าน เพื่อนำมาเป็นประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์

2) เสนอแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งมีโครงสร้างฉบับร่าง ต่อประธานกรรมการ และกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมของเนื้อหาและ สำนวนภาษาที่ใช้ จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ต่อไปเพื่อนำไปตรวจสอบ คุณภาพเครื่องมือต่อไป

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 4 ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

4.4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ไปยังกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์

4.4.2 ผู้วิจัยติดต่อนัดหมายกำหนดวันสัมภาษณ์ กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญในแต่ละคนรวมถึงการสอบถามให้ความยินยอมในการสัมภาษณ์และบันทึกการสัมภาษณ์ โดยใช้ช่องทาง การสัมภาษณ์ผ่านระบบการประชุมทางไกล (Video Conference)

4.4.3 ผู้วิจัยนำผลการสัมภาษณ์ที่ได้มาตรวจสอบ และนำมาวิเคราะห์ต่อไป

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

4.5.1 นำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ให้ตอบแบบสอบถาม ใช้การหาค่าร้อยละ

4.5.2 นำข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในแบบสอบถามแนวทางในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มาวิเคราะห์โดยใช้เกณฑ์ความถี่ ร้อยละ วิเคราะห์หาแนวทางพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

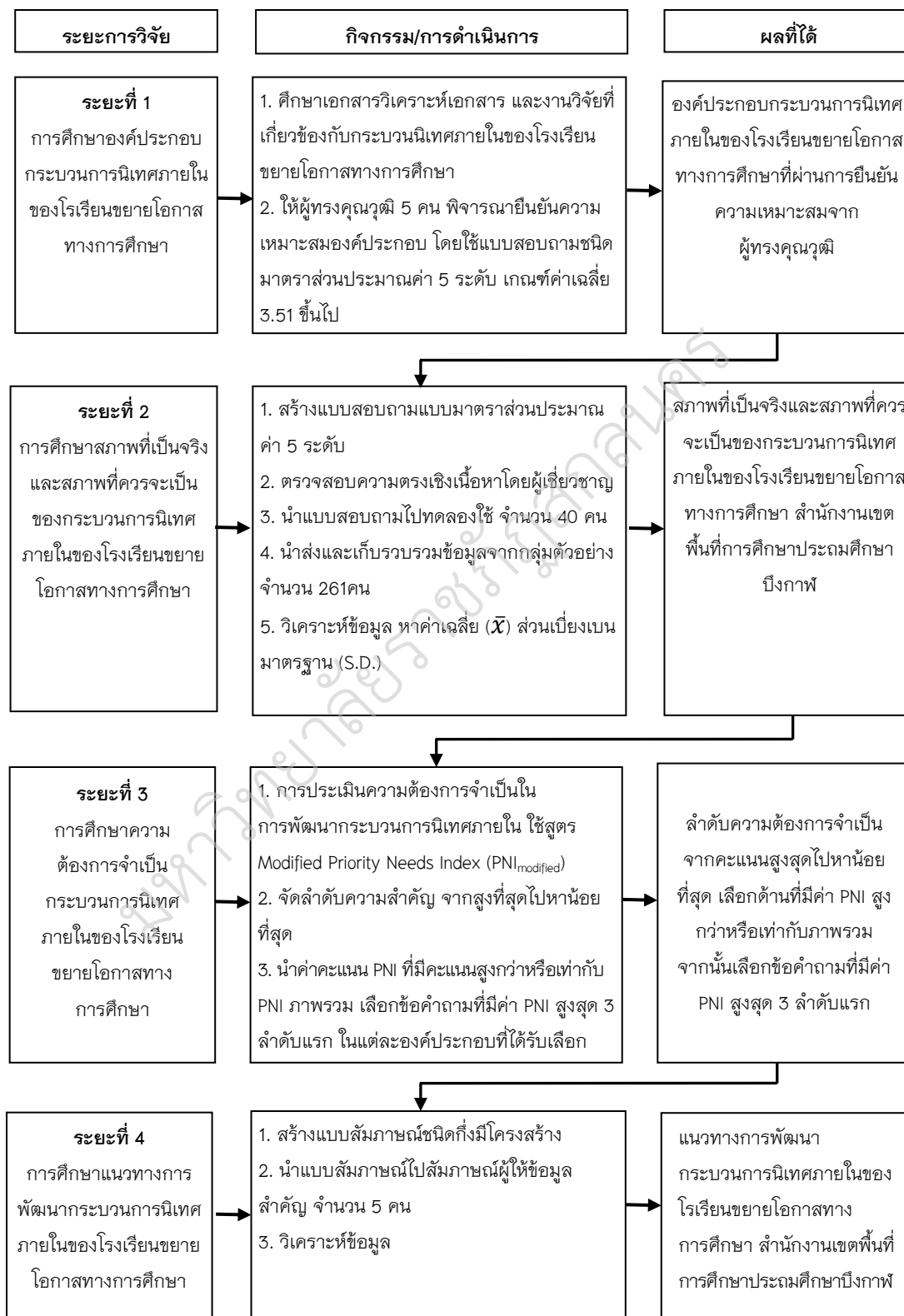
4.5.3 นำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิในแบบสอบถามแนวทางพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

4.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1) ความถี่ (Frequency)

2) ร้อยละ (Percentage)

ภาพประกอบ 4 ขั้นตอนการวิจัย

ตาราง 4 แสดงระยะของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ผู้ให้ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล เวลาที่ดำเนินการ ผลที่ได้รับ

ระยะของการวิจัย	วิธีดำเนินการวิจัย	ผู้ให้ข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เวลาที่ดำเนินการ	ผลที่ได้รับ
ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	1. ศึกษาเอกสารวิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา 2. ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน พิจารณายืนยันความเหมาะสม โดยใช้แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เกณฑ์ค่าเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป	1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2. ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน	1. การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา 2. การวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้	พฤษภาคม 2565 มีนาคม 2566	องค์ประกอบกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ที่ผ่านการยืนยันความเหมาะสมจากผู้ทรงคุณวุฒิ
ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	1. สร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ 2. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ จำนวน 40 คน 4. นำส่งและเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 261 คน 5. วิเคราะห์ข้อมูล หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ PNI _{modified}	1. ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน 2. ครู 20 คน 3. ผู้บริหาร 20 คน 4. ครูและผู้บริหาร 261 คน	การจัดลำดับความสำคัญการจำเป็นกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI _{modified})	เมษายน 2566 พฤษภาคม 2566	สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

ตาราง 4 (ต่อ)

ระยะของการวิจัย	วิธีดำเนินการวิจัย	ผู้ให้ข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เวลาที่ดำเนินการ	ผลที่ได้รับ
ระยะที่ 3 การศึกษาความต้องการจำเป็น กระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา	1. การจัดลำดับความต้องการจำเป็น กระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษา ใช้สูตร Modified Priority Needs Index ($PNI_{modified}$) 2. เรียงค่าคะแนน จากสูงที่สุดไปหาน้อย ที่สุด 3. นำค่าคะแนน ที่มีคะแนนสูงสุดสามลำดับ แรกเพื่อนำไปสร้างข้อคำถามในการ สัมภาษณ์	-	การจัดลำดับความ ต้องการจำเป็น กระบวนการนิเทศ ภายในของโรงเรียน ขยายโอกาสทาง การศึกษา ใช้สูตร Modified Priority Needs Index ($PNI_{modified}$)	ตุลาคม 2566	ลำดับความต้องการ จำเป็น จากคะแนน สูงสุดไปหาน้อยที่สุด
ระยะที่ 4 การศึกษาแนวทางการ พัฒนากระบวนการ นิเทศภายในของ โรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา	1. สร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง 2. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดย ผู้เชี่ยวชาญ 3. นำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล สำคัญ จำนวน 5 คน 4. วิเคราะห์ข้อมูลสร้างแนวทางการพัฒนา	ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน	การสังเคราะห์ แนวทางจากข้อมูล สัมภาษณ์	พฤศจิกายน 2566	แนวทางการพัฒนา กระบวนการนิเทศ ภายในของโรงเรียน ขยายโอกาสทาง การศึกษา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ มีความมุ่งหมาย 4 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ 2) เพื่อศึกษาสภาพที่จริงและสภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ 3) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ และ 4) เพื่อหาแนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ

ระยะที่ 2 ผลการศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

ระยะที่ 3 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ

ระยะที่ 4 ผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	กลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$PNI_{modified}$	แทน	ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index)
I	แทน	สภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี
D	แทน	สภาพที่เป็นจริงของกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบกระบวนการนิเทศภายใน ของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี

จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า องค์ประกอบ
กระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน
ปัญหาและความต้องการ 2) การวางแผนการนิเทศ 3) การปฏิบัติการนิเทศ และ
4) การประเมินผลการนิเทศ ทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
ดังตาราง 5

ตาราง 5 การยืนยันองค์ประกอบกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

ที่	กระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาส	ค่าสถิติ		ระดับ ความ เหมาะสม
		$\bar{X}$	S.D.	
1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ				
1.1	การรวบรวมและจัดระบบสภาพปัจจุบันของโรงเรียน	4.60	0.55	มากที่สุด
1.2	การรวบรวมและจัดระบบสภาพปัญหาของโรงเรียน	4.40	0.55	มากที่สุด
1.3	การรวบรวมและจัดระบบสภาพความต้องการของโรงเรียน	4.60	0.55	มากที่สุด
1.4	การรวบรวมจุดเด่นจุดด้อยเพื่อนำมาพัฒนาโรงเรียน	4.40	0.55	มากที่สุด
1.5	การสร้างทางเลือกที่หลากหลายในการนิเทศภายใน	4.80	0.45	มากที่สุด
1.6	การกำหนดและวิเคราะห์ปัญหา โครงการ แผนงานและกิจกรรม	4.80	0.45	มากที่สุด
1.7	การกำหนดขอบข่ายผู้รับผิดชอบในการนิเทศภายใน	5.00	0.00	มากที่สุด
รวมค่าเฉลี่ย		4.65	0.44	มากที่สุด
2. การวางแผนการนิเทศ				
2.1	การวิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมินสภาพความต้องการของโรงเรียน	4.80	0.45	มากที่สุด
2.2	การกำหนดขอบข่ายการนิเทศภายในโรงเรียน	4.80	0.45	มากที่สุด
2.3	การวิเคราะห์สิ่งที่คาดหวังและเป้าหมายของโรงเรียน	4.80	0.45	มากที่สุด
2.4	การกำหนดผู้รับผิดชอบในการนิเทศภายในโรงเรียน	4.60	0.55	มากที่สุด
2.5	การจัดทำโครงการเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานที่จะประสบผลสำเร็จ	4.60	0.55	มากที่สุด
รวมค่าเฉลี่ย		4.72	0.49	มากที่สุด
3. การปฏิบัติการนิเทศ				
3.1	การนำโครงการหรือแผนงานมาปฏิบัติตามแผนที่วางไว้	4.60	0.55	มากที่สุด
3.2	การกำหนดทางเลือกที่หลากหลายมาดำเนินการตามขั้นตอน	4.60	0.55	มากที่สุด
3.3	การปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนที่วางไว้	4.60	0.55	มากที่สุด
3.4	การปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครู	4.40	0.55	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ที่	กระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาส	ค่าสถิติ		ระดับ ความ เหมาะสม
		$\bar{X}$	S.D.	
3.5	การให้คำปรึกษา ช่วยเหลือในการปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศ	4.60	0.55	มากที่สุด
3.6	การนำเทคนิคและวิธีการที่หลากหลายมาใช้ในการนิเทศภายใน	4.80	0.45	มากที่สุด
รวมค่าเฉลี่ย		4.60	0.53	มากที่สุด
4. การประเมินผลการนิเทศ				
4.1	การติดตามประเมินผลความก้าวหน้าในการนิเทศภายใน	4.60	0.55	มากที่สุด
4.2	การนำผลที่ได้จากการดำเนินงานมาเปรียบเทียบความสำเร็จ	4.60	0.55	มากที่สุด
4.3	การสรุปผลการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน	4.60	0.55	มากที่สุด
4.4	การรายงานผลการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน	4.80	0.45	มากที่สุด
4.5	การพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขการนิเทศภายในโรงเรียน	4.60	0.55	มากที่สุด
รวมค่าเฉลี่ย		4.60	0.53	มากที่สุด

จากตาราง 5 การยืนยันความเหมาะสมองค์ประกอบกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ การวางแผนการนิเทศ ($\bar{X}=4.72$, S.D.=0.49) รองลงมาคือ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ($\bar{X}=4.65$, S.D.=0.44) ส่วนการปฏิบัติการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X}=4.60$, S.D.=0.53)

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ

การศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ โดยมีรายละเอียด ดังตาราง 6

ตาราง 6 จำนวนและข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม	ความถี่	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	99	37.93
หญิง	162	62.07
รวม	261	100.00
2. อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	63	24.14
30-39 ปี	88	33.72
40-49 ปี	77	29.50
50-60 ปี	33	12.64
รวม	261	100.00
3. ตำแหน่งปัจจุบัน		
ผู้บริหารโรงเรียน	25	9.58
ครู	236	90.42
รวม	261	100.00
4. วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	221	84.67
ปริญญาโท	39	14.94
ปริญญาเอก	1	0.38
รวม	261	100.00
5. ประสบการณ์ในการทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	78	29.89
6-10 ปี	80	30.65
11-15 ปี	32	12.26
16-20 ปี	26	9.96
มากกว่า 20 ปี	45	17.24
รวม	261	100.00

จากตาราง 6 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศชาย จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 37.93 เป็นเพศหญิง จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 62.07 ส่วนใหญ่มีอายุ 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.72 เป็นผู้บริหารโรงเรียนและครู จำนวน 261 คน เป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 9.58 เป็นครู 236 คน คิดเป็นร้อยละ 90.42 วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 84.67 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 14.94 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.38 มีประสบการณ์ในการทำงาน น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 29.89 ประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 30.65 ประสบการณ์ในการทำงาน 11-15 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 12.26 ประสบการณ์ในการทำงาน 16-20 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 9.96 26 ประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 17.24

ตาราง 7 ผลการศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวม

กระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียน	สภาพที่เป็นจริง (D)			สภาพที่ควรจะเป็น (I)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ	4.26	0.67	มาก	4.61	0.42	มากที่สุด
2. การวางแผนการนิเทศ	4.23	0.73	มาก	4.58	0.49	มากที่สุด
3. การปฏิบัติการนิเทศ	4.26	0.74	มาก	4.60	0.44	มากที่สุด
4. การประเมินผลการนิเทศ	4.19	0.82	มาก	4.56	0.52	มากที่สุด
ภาพรวม	4.24	0.74	มาก	4.59	0.47	มากที่สุด

จากตาราง 7 สภาพที่เป็นจริงของกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.24$, S.D.=0.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า องค์ประกอบด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.26$, S.D.=0.67) องค์ประกอบด้านการ

ปฏิบัติการนิเทศ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.26$, S.D.=0.74) องค์ประกอบด้านการวางแผนการนิเทศ อยู่ในระดับ ($\bar{X}=4.23$, S.D.=0.73) และองค์ประกอบด้านการประเมินผลการนิเทศ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.19$, S.D.=0.82) ตามลำดับ

สภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.59$, S.D.=0.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า องค์ประกอบด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.61$, S.D.=0.42) องค์ประกอบด้านการปฏิบัติการนิเทศ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.60$, S.D.=0.44) องค์ประกอบด้านการวางแผนการนิเทศ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.58$, S.D.=0.49) และองค์ประกอบด้านการประเมินผลการนิเทศ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.56$, S.D.=0.52) ตามลำดับ

ตาราง 8 การศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ

กระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียน ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ	สภาพที่เป็นจริง (D)			สภาพที่ควรจะเป็น (I)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1) โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของสถานศึกษา	4.12	1.06	มาก	4.47	0.79	มาก
2) โรงเรียนมีการวิเคราะห์ นโยบายของต้นสังกัดเพื่อเป็นแนวทางในการนิเทศภายใน	4.30	0.76	มาก	4.58	0.68	มากที่สุด
3) โรงเรียนมีการวิเคราะห์ข้อมูล ตัวบ่งชี้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	4.31	0.78	มาก	4.58	0.65	มากที่สุด
4) โรงเรียนมีการวิเคราะห์ปัญหา เพื่อหาทางเลือกในการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานนิเทศภายใน	4.20	0.81	มาก	4.55	0.60	มากที่สุด
5) โรงเรียนและคณะครูตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ	4.25	0.81	มาก	4.59	0.52	มากที่สุด

ตาราง 8 (ต่อ)

กระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียน ด้าน การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความ ต้องการ	สภาพที่เป็นจริง (D)			สภาพที่ควรจะเป็น (I)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
6) โรงเรียนมีการประชุมปรึกษาหารือการ ดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	4.38	0.82	มาก	4.65	0.48	มากที่สุด
7) โรงเรียนมีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนการปฏิบัติงานนิเทศ ภายใน	4.26	0.80	มาก	4.62	0.55	มากที่สุด
8) โรงเรียนมีการกำหนดวัตถุประสงค์ และ เป้าหมายของแผนการดำเนินการนิเทศภายใน	4.24	0.79	มาก	4.69	0.49	มากที่สุด
9) โรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน/โครงการนิเทศ ภายในโรงเรียนสอดคล้องกับสภาพปัญหาและ ความต้องการ	4.25	0.88	มาก	4.66	0.54	มากที่สุด
10) ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของครูผู้สอน เพื่อใช้ ประกอบการตัดสินใจการดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียน	4.34	0.97	มาก	4.65	0.55	มากที่สุด
11) โรงเรียนมีการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ ต่าง ๆ ที่ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ และเป็นปัจจุบัน	4.20	0.88	มาก	4.65	0.53	มากที่สุด
12) โรงเรียนมีการตรวจสอบความถูกต้องของ ข้อมูล ความสมบูรณ์และความเป็นปัจจุบันของ ข้อมูลอย่างต่อเนื่อง	4.23	0.81	มาก	4.60	0.56	มากที่สุด
รวมค่าเฉลี่ย	4.26	0.67	มาก	4.61	0.42	มากที่สุด

จากตาราง 8 สภาพที่เป็นจริงของกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ
ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.26$,
S.D.=0.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมาก
ที่สุด คือ โรงเรียนมีการวิเคราะห์ข้อมูล ตัวบ่งชี้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา อยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{X}=4.31$, S.D.=0.78) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการแต่งตั้ง

คณะกรรมการ ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของสถานศึกษา อยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{X}=4.12$, S.D.=1.06) ตามลำดับ

สภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทาง
การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ ด้านการศึกษาสภาพ
ปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.61$, S.D.=0.42) เมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด มีเพียงหนึ่งข้อที่อยู่ในระดับมาก
โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนมีการกำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของ
แผนการดำเนินการนิเทศภายใน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.69$, S.D.=0.49) ข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา
และความต้องการของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.47$, S.D.=0.79) ตามลำดับ

ตาราง 9 การศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศภายใน
ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาปึงกาฬ ด้านการวางแผนการนิเทศ

กระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียน ด้านการ วางแผนการนิเทศ	สภาพที่เป็นจริง (D)			สภาพที่ควรจะเป็น (I)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
13) โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการการ วางแผนนิเทศภายในโรงเรียนและกำหนดบทบาท หน้าที่ในการดำเนินการนิเทศภายใน	4.30	0.83	มาก	4.59	0.58	มากที่สุด
14) โรงเรียนมีการประชุมเพื่อร่วมกันวางแผน การ นิเทศระหว่างผู้บริหาร ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ	4.25	0.91	มาก	4.62	0.56	มากที่สุด
15) โรงเรียนนำข้อมูลจากการสำรวจปัญหา และ ความต้องการมาใช้วางแผนในการนิเทศภายใน	4.20	0.87	มาก	4.54	0.64	มากที่สุด
16) โรงเรียนมีการกำหนดแผนการนิเทศภายในให้ สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความ ต้องการ	4.28	0.83	มาก	4.61	0.56	มากที่สุด
17) โรงเรียนมีการกำหนดโครงการนิเทศภายในไว้ใน แผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน	4.39	0.82	มาก	4.63	0.56	มากที่สุด
18) โรงเรียนกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายใน การวางแผนการนิเทศภายในไว้อย่างเหมาะสม	4.37	0.81	มาก	4.60	0.60	มากที่สุด

ตาราง 9 (ต่อ)

กระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียน ด้านการวางแผนการนิเทศ	สภาพที่เป็นจริง (D)			สภาพที่ควรจะเป็น (I)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
19) โรงเรียนมีการกำหนดรูปแบบขั้นตอน วิธีการ และระยะเวลาในการวางแผนการนิเทศภายในของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน	4.19	0.83	มาก	4.61	0.58	มากที่สุด
20) โรงเรียนได้กำหนดวิธีการ และขั้นตอนในการนิเทศภายในโรงเรียนให้สอดคล้องกับสภาพ ปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของครูในโรงเรียน	4.23	0.84	มาก	4.60	0.56	มากที่สุด
21) โรงเรียนได้จัดทำปฏิทินกำหนดตารางการนิเทศ กำกับติดตามการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนที่ชัดเจน	4.26	0.90	มาก	4.62	0.58	มากที่สุด
22) โรงเรียนมีการจัดตั้งงบประมาณในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเพียงพอและเหมาะสม	4.13	0.88	มาก	4.58	0.59	มากที่สุด
23) โรงเรียนให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผน และกำหนดแนวทาง ในการนิเทศภายใน	4.13	0.90	มาก	4.50	0.63	มาก
24) โรงเรียนมีการสร้างความรู้ความเข้าใจเป็นแนวทาง ในการดำเนินการตามแผนการนิเทศภายใน	4.20	0.92	มาก	4.57	0.65	มากที่สุด
25) ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศมีการประชุมเพื่อ ทบทวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนและแก้ปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงานร่วมกัน	4.20	0.87	มาก	4.51	0.65	มากที่สุด
26) ผู้บริหารสถานศึกษามีการศึกษาค้นคว้าและ แสวงหาแหล่งวิทยาการใหม่ ๆ มาช่วยในการนิเทศ ภายในโรงเรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ	4.02	0.94	มาก	4.54	0.65	มากที่สุด
รวมค่าเฉลี่ย	4.23	0.73	มาก	4.58	0.49	มากที่สุด

จากตาราง 9 สภาพที่เป็นจริงของกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ด้านการวางแผนนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.23$, $S.D.=0.73$) เมื่อพิจารณาเป็น

รายชื่อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนมีการกำหนดโครงการนิเทศภายในไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.39$, $S.D.=0.82$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการศึกษาค้นคว้าและแสวงหาแหล่งวิทยาการใหม่ ๆ มาช่วยในการนิเทศภายในโรงเรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.02$, $S.D.=0.94$) ตามลำดับ

สภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ ด้านการวางแผนนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.58$, $S.D.=0.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด มีเพียงหนึ่งข้อที่อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนมีการกำหนดโครงการนิเทศภายในไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.63$, $S.D.=0.56$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดแนวทาง ในการนิเทศภายใน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.50$, $S.D.=0.63$) ตามลำดับ

ตาราง 10 การศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ

กระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียน ด้านการปฏิบัติการนิเทศ	สภาพที่เป็นจริง (D)			สภาพที่ควรจะเป็น (I)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
27) โรงเรียนมีการจัดประชุมเตรียมความพร้อมก่อนการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	4.24	0.89	มาก	4.63	0.57	มากที่สุด
28) โรงเรียนมีการกำหนดปฏิทินวันเวลาสถานที่และรายละเอียดของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน	4.27	0.84	มาก	4.59	0.60	มากที่สุด
29) โรงเรียนมีการอบรมและสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามแผนการนิเทศภายใน	4.04	0.96	มาก	4.62	0.58	มากที่สุด
30) โรงเรียนมีการปฏิบัติงานตามแผนและขั้นตอนการนิเทศที่กำหนดไว้ในแผนการนิเทศภายใน	4.16	0.87	มาก	4.55	0.60	มากที่สุด

ตาราง 10 (ต่อ)

กระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียน ด้านการ ปฏิบัติการนิเทศ	สภาพที่เป็นจริง (D)			สภาพที่ควรจะเป็น (I)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
31) ผู้บริหารหรือผู้นิเทศปฏิบัติการนิเทศภายใน โรงเรียนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	4.14	0.90	มาก	4.59	0.70	มากที่สุด
32) ผู้บริหารหรือผู้นิเทศ ดูแล ให้คำปรึกษาและ ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	4.18	0.89	มาก	4.63	0.60	มากที่สุด
33) ผู้บริหารจัดกิจกรรมการนิเทศภายในให้อยู่ใน ระบบของความเป็นประชาธิปไตย	4.33	0.85	มาก	4.62	0.59	มากที่สุด
34) ผู้บริหารควรรับฟังความคิดเห็นของครูผู้สอนใน การปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียน	4.34	0.82	มาก	4.62	0.56	มากที่สุด
35) ผู้บริหารใช้หลักการความเป็นกัลยาณมิตรมาใช้ ในการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างจริงจัง	4.52	0.65	มากที่สุด	4.58	0.68	มากที่สุด
36) ผู้บริหารคอยให้คำปรึกษาแนะนำครูผู้สอน เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็น รายบุคคลตามความเหมาะสม	4.31	0.83	มาก	4.57	0.74	มากที่สุด
37) ผู้บริหารควรมีความยืดหยุ่นในการดำเนินการ นิเทศภายในโรงเรียนในแต่ละกิจกรรมเพื่อความ เหมาะสม	4.36	0.83	มาก	4.57	0.61	มากที่สุด
38) ผู้บริหารกำกับ ติดตาม ให้การปฏิบัติงานนิเทศ ภายในโรงเรียนเป็นไปตามวัตถุประสงค์	4.28	0.84	มาก	4.58	0.61	มากที่สุด
รวมค่าเฉลี่ย	4.26	0.74	มาก	4.60	0.44	มากที่สุด

จากตาราง 10 สภาพที่เป็นจริงของกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี
ด้านการปฏิบัติการนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.26$, $S.D.=0.74$) เมื่อพิจารณาเป็น
รายข้อ พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มีเพียงหนึ่งข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารใช้หลักการความเป็นกัลยาณมิตรมาใช้ในการนิเทศภายใน
โรงเรียนอย่างจริงจัง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.52$, $S.D.=0.65$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

คือ โรงเรียนมีการอบรมและสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามแผนการนิเทศภายใน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.04$, S.D.=0.96) ตามลำดับ

สภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.60$, S.D.=0.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากัน 2 ข้อ คือ โรงเรียนมีการจัดประชุมเตรียมความพร้อมก่อนการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.63$, S.D.=0.57) และผู้บริหารหรือผู้นิเทศ ดูแล ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.63$, S.D.=0.60) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด โรงเรียนมีการปฏิบัติงานตามแผนและขั้นตอนการนิเทศที่กำหนดไว้ในแผนการนิเทศภายใน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.55$, S.D.=0.60) ตามลำดับ

ตาราง 11 การศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬด้านการประเมินผลการนิเทศ

กระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียน ด้านการประเมินผลการนิเทศ	สภาพที่เป็นจริง (D)			สภาพที่ควรจะเป็น (I)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
39) โรงเรียนมีการสร้างข้อตกลงร่วมกันในการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน	4.25	0.93	มาก	4.56	0.58	มากที่สุด
40) โรงเรียนจัดให้มีการประชุมวางแผนและกำหนดแนวทางในการประเมินผลการปฏิบัติงานนิเทศภายใน	4.34	0.88	มาก	4.62	0.57	มากที่สุด
41) โรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศภายใน	4.26	0.86	มาก	4.61	0.58	มากที่สุด
42) โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะทำงานเกี่ยวกับการประเมินและรายงานผลการนิเทศภายในโรงเรียนไว้อย่างเป็นระบบครอบคลุมเหมาะสม	4.22	0.85	มาก	4.55	0.65	มากที่สุด

ตาราง 11 (ต่อ)

กระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียน ด้านการ ประเมินผลการนิเทศ	สภาพที่เป็นจริง (D)			สภาพที่ควรจะเป็น (I)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
43) โรงเรียนได้กำหนดวัตถุประสงค์ขอบข่ายเกณฑ์ การประเมินและเครื่องมือการประเมินไว้อย่าง ชัดเจนเหมาะสม	4.14	0.97	มาก	4.57	0.61	มากที่สุด
44) โรงเรียนใช้เครื่องมือประเมินผลอย่าง หลากหลาย เช่น แบบสอบถาม แบบสังเกต แบบทดสอบ เป็นต้น	4.15	1.00	มาก	4.56	0.62	มากที่สุด
45) โรงเรียนได้จัดทำและใช้เครื่องมือประเมินผลให้ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และมีการตรวจสอบ คุณภาพของเครื่องมือก่อนนำไปใช้จริง	4.08	1.01	มาก	4.51	0.64	มากที่สุด
46) โรงเรียนประเมินผลการนิเทศตามแผนงาน/ โครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้อย่างต่อเนื่องและเป็น ระบบ	4.21	0.85	มาก	4.59	0.63	มากที่สุด
47) โรงเรียนนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลไปใช้ ในการพัฒนาปรับปรุงการนิเทศให้มีประสิทธิภาพ เพิ่มขึ้น	4.21	0.93	มาก	4.67	0.57	มากที่สุด
48) โรงเรียนนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ เปรียบเทียบกับเกณฑ์วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เพื่อ สรุปผลการประเมิน	4.13	0.94	มาก	4.59	0.60	มากที่สุด
49) โรงเรียนจัดให้มีการนำข้อมูลที่ได้จากการสรุป รายงานผลการนิเทศภายใน ทั้งด้าน ปริมาณ และ คุณภาพไปใช้ในการพัฒนา และปรับปรุงการนิเทศ ภายใน	4.19	0.91	มาก	4.54	0.63	มากที่สุด
50) โรงเรียนมีการตรวจสอบปัญหาและอุปสรรคที่ เกิดขึ้นจากการประเมินผลการนิเทศภายใน	4.25	0.90	มาก	4.56	0.61	มากที่สุด
51) โรงเรียนนำผลการประเมินการนิเทศมาวิเคราะห์ และสังเคราะห์เพื่อหาแนวทางพัฒนาและแก้ปัญหา การนิเทศครั้งต่อไป	4.23	0.86	มาก	4.56	0.65	มากที่สุด

ตาราง 11 (ต่อ)

กระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียน ด้านการ ประเมินผลการนิเทศ	สภาพที่เป็นจริง (D)			สภาพที่ควรจะเป็น (I)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
52) โรงเรียนมีการระดมความคิดเห็นที่ได้จากการ นิเทศภายในมาสรุปเพื่อหาแนวทางในการพัฒนา กระบวนการนิเทศภายใน	4.20	0.86	มาก	4.59	0.60	มากที่สุด
53) โรงเรียนมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ โดยพิจารณาจากการพัฒนาการของครูและ ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนของนักเรียน	4.23	0.86	มาก	4.60	0.58	มากที่สุด
54) โรงเรียนได้นำวิธีการจัดการเรียนการสอนที่มี ประสิทธิภาพของผู้รับการนิเทศไปเผยแพร่ภายนอก สถานศึกษา	4.07	1.06	มาก	4.42	0.77	มาก
55) โรงเรียนมีการจัดประชุมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลที่ได้จากการนิเทศภายใน	4.02	1.02	มาก	4.51	0.74	มากที่สุด
56) โรงเรียนได้จัดทำรายงานผลการนิเทศภายใน เพื่อเผยแพร่ให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ	4.09	0.97	มาก	4.39	0.73	มาก
57) โรงเรียนมีการยกย่องและเชิดชูเกียรติผลงานที่ เป็นแบบอย่างที่ดีในการนิเทศภายใน	4.27	0.88	มาก	4.54	0.65	มากที่สุด
รวมค่าเฉลี่ย	4.19	0.82	มาก	4.56	0.52	มากที่สุด

จากตาราง 11 สภาพที่เป็นจริงของกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี
ด้านการประเมินผลการนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.19$, S.D.=0.82) เมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ
โรงเรียนจัดให้มีการประชุมวางแผนและกำหนดแนวทางในการประเมินผลการปฏิบัติงาน
นิเทศภายใน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.34$, S.D.=0.88) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียน
มีการจัดประชุมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลที่ได้จากการนิเทศภายใน อยู่ในระดับมาก
($\bar{X}=4.02$, S.D.=1.02) ตามลำดับ

สภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทาง
การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ด้านการประเมินผล

การนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.56$, $S.D.=0.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการนิเทศให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.67$, $S.D.=0.57$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด โรงเรียนได้จัดทำรายงานผลการนิเทศภายในเพื่อเผยแพร่ให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.39$, $S.D.=0.73$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา

กระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยมีรายละเอียด ดังตาราง 12

ตาราง 12 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวม

กระบวนการนิเทศภายใน	สภาพที่เป็นจริง (D)			สภาพที่ควรจะเป็น (I)			PNI	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ	4.26	0.67	มาก	4.61	0.42	มากที่สุด	0.082	3
2. การวางแผนการนิเทศ	4.23	0.73	มาก	4.58	0.49	มากที่สุด	0.083	2
3. การปฏิบัติการนิเทศ	4.26	0.74	มาก	4.60	0.44	มากที่สุด	0.080	4
4. การประเมินผลการนิเทศ	4.19	0.82	มาก	4.56	0.52	มากที่สุด	0.088	1
รวมค่าเฉลี่ยทั้งหมด	4.24	0.74	มาก	4.59	0.47	มากที่สุด	0.083	

จากตาราง 12 พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวม $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.083 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดย

เรียงจากมากไปน้อย พบว่า ด้านการประเมินผลการนิเทศ $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.088 ด้านการวางแผนการนิเทศ $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.083 ด้านการศึกษาสภาพที่เป็นจริง ปัญหาและความต้องการ $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.082 และด้านการปฏิบัติการนิเทศ $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.080 ตามลำดับ โดยผู้วิจัยได้เลือกองค์ประกอบในด้านที่มีค่า $PNI_{modified}$ สูงกว่าหรือเท่ากับในภาพรวมเพื่อหาแนวทางพัฒนากระบวนการนิเทศภายใน ได้แก่ ด้านการประเมินผลการนิเทศ และด้านการวางแผนการนิเทศ

ตาราง 13 การพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ด้านการประเมินผล
การนิเทศ

กระบวนการนิเทศภายในของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการประเมินผลการนิเทศ	ค่าเฉลี่ย สภาพที่เป็น จริง (D)	ค่าเฉลี่ย สภาพที่ควร จะเป็น (I)	PNI	ลำดับ ความสำคัญ
1) โรงเรียนมีการสร้างข้อตกลงร่วมกันใน การกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการ นิเทศภายในโรงเรียน	4.25	4.56	0.073	16
2) โรงเรียนจัดให้มีการประชุมวางแผน และกำหนดแนวทางในการประเมินผล การปฏิบัติงานนิเทศภายใน	4.34	4.62	0.065	18
3) โรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมี ส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศภายใน	4.26	4.61	0.082	12
4) โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะทำงาน เกี่ยวกับการประเมินและรายงานผลการ นิเทศภายในโรงเรียนไว้อย่างเป็นระบบ ครอบคลุมเหมาะสม	4.22	4.55	0.078	13
5) โรงเรียนได้กำหนดวัตถุประสงค์ ขอบข่ายเกณฑ์การประเมินและเครื่องมือ การประเมินไว้อย่างชัดเจนเหมาะสม	4.14	4.57	0.104	5
6) โรงเรียนใช้เครื่องมือประเมินผลอย่าง หลากหลาย เช่น แบบสอบถาม แบบสังเกต แบบทดสอบ เป็นต้น	4.15	4.56	0.099	6

ตาราง 13 (ต่อ)

กระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษาด้านการ ประเมินผลการนิเทศ	ค่าเฉลี่ย สภาพที่เป็น จริง (D)	ค่าเฉลี่ย สภาพที่ควร จะเป็น (I)	PNI	ลำดับ ความสำคัญ
7) โรงเรียนได้จัดทำและใช้เครื่องมือ ประเมินผลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และมีการตรวจสอบคุณภาพของ เครื่องมือก่อนนำไปใช้จริง	4.08	4.51	0.105	4
8) โรงเรียนประเมินผลการนิเทศตาม แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ	4.21	4.59	0.090	8
9) โรงเรียนนำข้อมูลที่ได้จากการ ประเมินผลไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุง การนิเทศให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น	4.21	4.67	0.109	3
10) โรงเรียนนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ เปรียบเทียบกับเกณฑ์วัตถุประสงค์ที่ กำหนดไว้เพื่อสรุปผลการประเมิน	4.13	4.59	0.111	2
11) โรงเรียนจัดให้มีการนำข้อมูลที่ได้จาก การสรุปรายงานผลการนิเทศภายใน ทั้ง ด้าน ปริมาณ และคุณภาพไปใช้ในการ พัฒนา และปรับปรุงการนิเทศภายใน	4.19	4.54	0.084	11
12) โรงเรียนมีการตรวจสอบปัญหาและ อุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการประเมินผลการ นิเทศภายใน	4.25	4.56	0.073	17
13) โรงเรียนนำผลการประเมินการนิเทศ มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อหา แนวทางพัฒนาและแก้ปัญหาการนิเทศ ครั้งต่อไป	4.23	4.56	0.078	14
14) โรงเรียนมีการระดมความคิดเห็นที่ได้ จากการนิเทศภายในมาสรุปเพื่อหา แนวทางในการพัฒนากระบวนการนิเทศ ภายใน	4.20	4.59	0.093	7

ตาราง 13 (ต่อ)

กระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษาด้านการ ประเมินผลการนิเทศ	ค่าเฉลี่ย สภาพที่เป็น จริง (D)	ค่าเฉลี่ย สภาพที่ควร จะเป็น (I)	PNI	ลำดับ ความสำคัญ
15) โรงเรียนได้นำวิธีการจัดการเรียนการ สอนที่มีประสิทธิภาพของผู้รับการนิเทศ ไปเผยแพร่แก่นักเรียน	4.07	4.42	0.086	10
16) โรงเรียนมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของ โครงการโดยพิจารณาจากการ พัฒนาการของครูและผลสัมฤทธิ์ของ การเรียนรู้ของนักเรียน	4.23	4.60	0.087	9
17) โรงเรียนมีการจัดประชุมเวที แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลที่ได้จากการนิเทศ ภายใน	4.02	4.51	0.122	1
18) โรงเรียนได้จัดทำรายงานผลการ นิเทศภายในเพื่อเผยแพร่ให้กับผู้มีส่วน เกี่ยวข้องได้รับทราบ	4.09	4.39	0.073	15
19) โรงเรียนมีการยกย่องและเชิดชูเกียรติ ผลงานที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการนิเทศ ภายใน	4.27	4.54	0.063	19
ด้านการประเมินผลการนิเทศ	4.19	4.55	0.088	

จากตาราง 13 พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ของข้อคำถามในองค์ประกอบด้านการประเมินผลการนิเทศ 3 ลำดับแรกที่ต้องนำไปหาแนวทางพัฒนา มีดังนี้

1. โรงเรียนมีการจัดประชุมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลที่ได้จากการนิเทศภายใน มีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.122
2. โรงเรียนนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับเกณฑ์วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เพื่อสรุปผลการประเมิน มีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.111

3. โรงเรียนนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุง
การนิเทศให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.109

ตาราง 14 การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของ
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาปทุมธานี ด้านการวางแผนการนิเทศ

กระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษาด้านการ ประเมินผลการนิเทศ	ค่าเฉลี่ย สภาพที่เป็น จริง (D)	ค่าเฉลี่ย สภาพที่ควร จะเป็น (I)	PNI	ลำดับ ความสำคัญ
1) โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ การวางแผนนิเทศภายในโรงเรียนและ กำหนดบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงาน การนิเทศภายใน	4.30	4.59	0.067	12
2) โรงเรียนมีการประชุมเพื่อร่วมกัน วางแผน การนิเทศระหว่างผู้บริหาร ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ	4.25	4.62	0.087	7
3) โรงเรียนนำข้อมูลจากการสำรวจปัญหา และความต้องการมาใช้วางแผนในการ นิเทศภายใน	4.20	4.54	0.081	9
4) โรงเรียนมีการกำหนดแผนการนิเทศ ภายในให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ	4.28	4.61	0.077	10
5) โรงเรียนมีการกำหนดโครงการนิเทศ ภายในไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของ โรงเรียน	4.39	4.63	0.055	13
6) โรงเรียนกำหนดวัตถุประสงค์และ เป้าหมายในการวางแผนการนิเทศภายใน ไว้อย่างเหมาะสม	4.37	4.60	0.053	14
7) โรงเรียนมีการกำหนดรูปแบบขั้นตอน วิธีการ และระยะเวลาในการวางแผนการ นิเทศภายในของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน	4.19	4.61	0.100	3

ตาราง 14 (ต่อ)

กระบวนการนิเทศภายในของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการประเมินผลการนิเทศ	ค่าเฉลี่ย สภาพที่เป็น จริง (D)	ค่าเฉลี่ย สภาพที่ควร จะเป็น (I)	PNI	ลำดับ ความสำคัญ
8) โรงเรียนได้กำหนดวิธีการ และ ขั้นตอนในการนิเทศภายในโรงเรียนให้ สอดคล้องกับสภาพ ปัจจุบัน ปัญหาและ ความต้องการของครูในโรงเรียน	4.23	4.60	0.087	6
9) โรงเรียนได้จัดทำปฏิทินกำหนดตาราง การนิเทศ กำกับติดตามการปฏิบัติงาน นิเทศภายในโรงเรียนที่ชัดเจน	4.26	4.62	0.085	8
10) โรงเรียนมีการจัดตั้งงบประมาณใน การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน อย่างเพียงพอและเหมาะสม	4.13	4.58	0.109	2
11) โรงเรียนให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการ วางแผนและกำหนดแนวทาง ในการ นิเทศภายใน	4.13	4.50	0.090	4
12) โรงเรียนมีการสร้างความรู้ความ เข้าใจเป็นแนวทาง ในการดำเนินการตาม แผนการนิเทศภายใน	4.20	4.57	0.088	5
13) ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศมีการ ประชุมเพื่อทบทวนการปฏิบัติงานตาม ขั้นตอนและแก้ปัญหาอุปสรรคในการ ปฏิบัติงานร่วมกัน	4.20	4.51	0.074	11
14) ผู้บริหารสถานศึกษามีการศึกษา ค้นคว้าและแสวงหาแหล่งวิทยาการ ใหม่ ๆ มาช่วยในการนิเทศภายใน โรงเรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ	4.02	4.54	0.129	1
ด้านการวางแผนการนิเทศ	4.22	4.58	0.084	

จากตาราง 14 พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ ของข้อคำถามในองค์ประกอบด้านการวางแผนการนิเทศ 3 ลำดับแรกที่ต้องนำไปหาแนวทางพัฒนา มีดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษามีการศึกษาค้นคว้าและแสวงหาแหล่งวิทยาการใหม่ ๆ มาช่วยในการนิเทศภายในโรงเรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ มีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.129
2. โรงเรียนมีการจัดตั้งงบประมาณในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเพียงพอและเหมาะสม มีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.109
3. โรงเรียนมีการกำหนดรูปแบบขั้นตอน วิธีการ และระยะเวลาในการวางแผนการนิเทศภายในของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน มีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.100

ตอนที่ 4 การศึกษาแนวทางในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ

การศึกษาแนวทางในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ ผู้วิจัยหาแนวทางการในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ ผลการวิจัยสรุปเป็นตารางโดยมีรายละเอียด ดังตาราง 15

ตาราง 15 การศึกษาแนวทางในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
บึงกาฬ ในภาพรวม

กระบวนการนิเทศภายใน	ค่าเฉลี่ย สภาพที่เป็น จริง (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพ ที่ควรจะเป็น (I)	PNI	ลำดับ	สรุปผล
การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ	4.26	4.61	0.082	3	-
การวางแผนการนิเทศ	4.23	4.58	0.083	2	ควรพัฒนา
การปฏิบัติการนิเทศ	4.26	4.60	0.080	4	-
การประเมินผลการนิเทศ	4.19	4.56	0.088	1	ควรพัฒนา
ภาพรวม	4.24	4.59	0.083		

จากตาราง 15 การศึกษาแนวทางในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ เมื่อจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า มีด้านที่ควรพัฒนา 2 ด้านเนื่องจากค่า $PNI_{modified}$ มีค่าสูงกว่าหรือเท่ากับภาพรวม คือ ด้านการประเมินผลการนิเทศ และด้านการวางแผนการนิเทศตามลำดับ และเลือกข้อคำถามย่อยที่มีค่า $PNI_{modified}$ สูงสุด 3 ลำดับแรก ในแต่ละด้าน เพื่อนำไปสร้างข้อคำถามในการสัมภาษณ์ จากนั้นผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ผลปรากฏเป็น ดังนี้

1. การประเมินผลการนิเทศ

ประเด็นที่ 1 แนวทางการพัฒนาโรงเรียนให้มีการจัดประชุมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลที่ได้จากการนิเทศภายใน

1) ผู้บริหารควรมีการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อนำมาเป็นเครื่องมือในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของครู และบุคลากรเพื่อส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2) ผู้บริหารต้องเปิดโอกาสให้ครูได้นำเสนอผลงาน แนวทาง แนวความคิดที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเผยแพร่กระบวนการทำงานที่สามารถนำมาเป็น ต้นแบบได้ให้กับเพื่อนครูในโรงเรียน

3) ผู้บริหารมีการสนับสนุนงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ในการจัดเวที สัมมนา ประชุม จัดนิทรรศการเพื่อแสดงผลงานในการพัฒนางานหลังจากรับการนิเทศ ภายใน อย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง

4) ผู้บริหารต้องสนับสนุนเสริมแรงโดยให้รางวัล ให้ค่าตอบแทน ประกาศ เกียรติคุณสำหรับครู และบุคลากรที่สามารถนำผลจากการนิเทศมาพัฒนางานของตนเอง เพื่อสร้างขวัญกำลังใจ และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครูคนอื่นในโรงเรียน

5) ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครู และบุคลากรได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน จากการนิเทศภายใน ทั้งในแบบเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1-5, สัมภาษณ์, 9 มกราคม 2567)

ประเด็นที่ 2 แนวทางการส่งเสริมพัฒนาให้โรงเรียนนำผลการประเมินมา วิเคราะห์เปรียบเทียบกับเกณฑ์วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เพื่อสรุปผลการประเมิน

1) ผู้บริหารควรมีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานในด้านการประเมินผลการ นิเทศ และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อเสนอต่อผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

2) ผู้บริหารต้องใช้หลักการบริหารโดยนำวงจรคุณภาพ PDCA มา ประยุกต์ใช้ เมื่อทำการนิเทศภายในแล้วจึงสรุปผล และนำข้อเสนอแนะ ปัญหาต่าง ๆ ที่ เกิดขึ้นไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป

3) ผู้บริหารมีการวางแผนและกำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์ รวมถึง ตัวชี้วัดความสำเร็จ มีเกณฑ์คะแนนที่เข้าใจได้ง่าย เพื่อนำมาใช้เปรียบเทียบภายหลังการ นิเทศภายในเสร็จสิ้น

4) ผู้บริหารต้องสะท้อนผลการนิเทศภายใน หลังจากทำการนิเทศ ภายในให้ครู และผู้ได้บังคับบัญชาทราบถึงข้อเสนอแนะ และนำไปปรับปรุงแก้ไขภาระงาน

5) ผู้บริหารมีการสร้างแรงจูงใจ ตลอดจนสร้างขวัญกำลังใจ เพิ่ม ค่าตอบแทน สวัสดิการต่าง ๆ หากครูและผู้ได้บังคับบัญชานำผลการประเมินจากการนิเทศ ภายในไปปรับปรุงงานให้ดีขึ้น พัฒนาขึ้นจนเป็นที่ประจักษ์

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1-5, สัมภาษณ์, 9 มกราคม 2567)

ประเด็นที่ 3 แนวทางการพัฒนาให้โรงเรียนนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการนิเทศให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

- 1) ผู้บริหารควรมีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานในด้านการประเมินผลการนิเทศ และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อเสนอต่อผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในส่วนของปัญหาในการประเมินผลการนิเทศ
- 2) ผู้บริหารมีการปรับปรุงกระบวนการนิเทศ โดยพัฒนาในด้านต่าง ๆ เช่น การปรับปรุงเครื่องมือการนิเทศ การหมุนเวียนคณะกรรมการนิเทศภายใน เพื่อให้ทุกคนได้มีส่วนร่วม และได้ข้อคิดเห็นใหม่ ๆ ในการพัฒนางาน
- 3) ผู้บริหารควรมีการเชิญบุคคลจากภายนอกมาสังเกตการณ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายใน เช่น หน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศึกษาธิการ เพื่อให้ข้อเสนอ ข้อคิดเห็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน
- 4) ผู้บริหารต้องนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผล จัดทำเป็นสารสนเทศ และนำไปใส่ในแผนปฏิบัติการประจำปี ในปีการศึกษาถัดไป เพื่อที่จะได้เกิดการพัฒนาการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่องเป็นรูปธรรม
- 5) ผู้บริหารมีการมอบหมายให้ครูผู้รับผิดชอบโครงการนิเทศภายใน สรุปโครงการ/กิจกรรม หลังการนิเทศ หรือสังเกตการณ์ศึกษาอย่างน้อยภาคการศึกษาละ 1 ครั้ง เพื่อใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ รวมถึงเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนได้ศึกษาข้อมูลเพื่อร่วมกันพัฒนางานในการปรับปรุงการรับนิเทศภายในต่อไป

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1-5, สัมภาษณ์, 9 มกราคม 2567)

2. การวางแผนการนิเทศ

ประเด็นที่ 1 แนวทางการพัฒนาให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการศึกษาค้นคว้า และแสวงหาแหล่งวิทยาการใหม่ ๆ มาช่วยในการนิเทศภายในโรงเรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

- 1) ผู้บริหารต้องพัฒนาตนเอง เป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ศึกษาหาความรู้ เช่น การเข้ารับการอบรม การอ่านหนังสือ และการสืบค้นข้อมูลในอินเทอร์เน็ต เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน
- 2) ผู้บริหารต้องมีการไปศึกษาดูงาน ไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างโรงเรียน หรือผู้บริหารที่เป็นต้นแบบมีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการส่งเสริมและการดำเนินงานเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน

3) ผู้บริหารมีการเปิดโอกาสให้ครู และบุคลากรได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น นำเสนอแนวความคิด รูปแบบ หลักการเกี่ยวกับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนที่ได้ผลดี เป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อกระตุ้นให้เกิดการระดมสมอง และสรรหาองค์ความรู้มาแลกเปลี่ยนกัน

4) หน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ต้องมีการส่งเสริมสนับสนุนจัดการอบรม สัมมนา ในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ให้กับผู้บริหารโรงเรียน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และวิทยาการใหม่ให้ผู้บริหารโรงเรียน

5) หน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ต้องมีการกำกับติดตาม การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนในสังกัด เพื่อช่วยเป็นพี่เลี้ยง ให้คำแนะนำ และปรับปรุงพัฒนางานการนิเทศภายใน ให้ประสบความสำเร็จ รวมถึงเป็นภาพสะท้อนให้กับผู้บริหารโรงเรียนได้ศึกษาและพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1-5, สัมภาษณ์, 9 มกราคม 2567)

ประเด็นที่ 2 แนวทางการพัฒนาให้โรงเรียนมีการจัดตั้งงบประมาณในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเพียงพอและเหมาะสม

1) ผู้บริหารควรมีการกำหนดงบประมาณที่ใช้ในกระบวนการนิเทศภายในในทุกขั้นตอน และกำหนดเป็นโครงการหรือกิจกรรม การนิเทศภายใน อย่างชัดเจนในแผนปฏิบัติการประจำปี

2) ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ และตระหนักในความสำคัญของกระบวนการนิเทศภายในของสถานศึกษา โดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ

3) ผู้บริหารมีการวางแผนและกำหนดงบประมาณในการดำเนินการนิเทศให้เป็นสัดส่วนต่อจำนวนครู หรือจำนวนห้องเรียน จำกัดการใช้งบประมาณตั้งงบประมาณใช้จ่ายในส่วนที่จำเป็นสำหรับการนิเทศอย่างแท้จริง

4) ผู้บริหารต้องนำเทคโนโลยีสารสนเทศ โปรแกรมต่าง ๆ เข้ามาใช้ในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อให้เกิดการประหยัดงบประมาณในการดำเนินงาน และใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ

5) ผู้บริหารต้องระดมทรัพยากร โดยเฉพาะในด้านงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์จากแหล่งต่าง ๆ เช่น มหาวิทยาลัยในเขตพื้นที่บริการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หน่วยงานทั้งรัฐ และเอกชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1-5, สัมภาษณ์, 9 มกราคม 2567)

ประเด็นที่ 3 แนวทางการพัฒนาให้โรงเรียนมีการกำหนดรูปแบบขั้นตอนวิธีการ และระยะเวลาในการวางแผนการนิเทศภายในของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน

- 1) ผู้บริหารควรมีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงาน คณะกรรมการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ตั้งแต่ต้นปีการศึกษา เพื่อให้จะได้ทำงานอย่างต่อเนื่องเป็นขั้นตอน
- 2) ผู้บริหารต้องกำหนดให้การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นโครงการ หรือ กิจกรรม ในแผนพัฒนาการศึกษา หรือ อย่างน้อยในแผนปฏิบัติการประจำปีในทุก ๆ ปี รวมไปถึงกำหนดปฏิทินการดำเนินงาน งบประมาณ รายละเอียดต่าง ๆ ในโครงการ/กิจกรรมนั้น
- 3) ผู้บริหารต้องกำหนดให้มีคู่มือ หรือแนวทาง รูปแบบขั้นตอน วิธีการ เครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในการนิเทศภายในโรงเรียน และให้มีการปรับปรุงในทุกปีการศึกษา เพื่อให้ครู และบุคลากรได้ศึกษาและสร้างความเข้าใจร่วมกันในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน และสามารถปฏิบัติการนิเทศ และรับการนิเทศภายใน ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน
- 4) ผู้บริหารต้องส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับประยุกต์ใช้ในการกำหนดรูปแบบ ขั้นตอน วิธีการ และระยะเวลาในการวางแผนการนิเทศภายในของโรงเรียน เพื่อให้เกิดความชัดเจน สะดวก ประหยัด มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล
- 5) ผู้บริหารมีการบูรณาการกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ร่วมกับการดำเนินงานการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง หรือ Self-Assessment Report (SAR) หรือกระบวนการประกันคุณภาพภายใน เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน สิ้นเปลืองทรัพยากร ตลอดจนมีการกำหนดการติดตามนิเทศภายในทั้งในรูปแบบเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ เพื่อให้ได้ข้อมูล สารสนเทศที่เกิดขึ้นจริงมากที่สุด จนทำให้สามารถพัฒนากระบวนการบริหารงานของโรงเรียน
- 6) ผู้บริหารต้องกำหนดรูปแบบขั้นตอน วิธีการ และระยะเวลาในการวางแผนการนิเทศภายในของโรงเรียน โดยให้กระทบกระบวนการจัดการเรียนการสอนปกติ ให้น้อยที่สุด เพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อหน่าย และการทิ้งการสอนเพื่อเตรียมการรับการนิเทศ

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1-5, สัมภาษณ์, 9 มกราคม 2567)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี
สรุปผลตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี
3. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี
4. เพื่อหาแนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งการดำเนินการออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

ระยะที่ 3 การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

ระยะที่ 4 ศึกษาแนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบบสอบถามชนิดสนทนาคู่ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ประกอบด้วย 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ 2) การวางแผนการนิเทศ 3) การปฏิบัติการนิเทศและ 4) การประเมินผลการนิเทศ

1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.2.1 ผู้วิจัยเสนอคำร้องต่อสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครทำหนังสือเพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2.2 ผู้วิจัยส่งและเก็บข้อมูลโดยจัดทำแบบสอบถามในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Google Form) และสร้างแบบสอบถามเป็น QR Code เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเกิดความสะดวกและประหยัดค่าใช้จ่าย และได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 261 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

1.2.3 ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1.3.1 ข้อมูลตอนที่ 1 นำมาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

1.3.2 ข้อมูลตอนที่ 2 ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. องค์ประกอบกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ มี 4 องค์ประกอบ คือ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ 2) การวางแผนการนิเทศ 3) การปฏิบัติการนิเทศ 4) การประเมินผลการนิเทศ ทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

2. ข้อมูลสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 สภาพที่เป็นจริงของกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่าองค์ประกอบด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ อยู่ในระดับมาก

องค์ประกอบด้านการปฏิบัติการนิเทศ อยู่ในระดับมาก องค์ประกอบด้านการวางแผนการนิเทศ อยู่ในระดับมาก และองค์ประกอบด้านการประเมินผลการนิเทศ อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2.2 สภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า องค์ประกอบด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ อยู่ในระดับมากที่สุด องค์ประกอบด้านการปฏิบัติการนิเทศ อยู่ในระดับมากที่สุด องค์ประกอบด้านการวางแผนการนิเทศ อยู่ในระดับมากที่สุด และองค์ประกอบด้านการประเมินผลการนิเทศ อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

3. การประเมินความต้องการจำเป็นโดยการเรียงลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ผลในภาพรวม พบว่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.083 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงจากมากไปน้อย พบว่า ด้านการประเมินผลการนิเทศ $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.088 ด้านการวางแผนการนิเทศ $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.083 ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.082 และด้านการปฏิบัติการนิเทศ $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.080 ตามลำดับ ผลจากการจัดลำดับรายด้านการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ทั้ง 4 ด้าน โดยผู้วิจัยได้เลือกองค์ประกอบในด้านที่มีค่า $PNI_{modified}$ สูงกว่าหรือเท่ากับในภาพรวม ได้แก่ ด้านการประเมินผลการนิเทศ $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.088 และด้านการวางแผนการนิเทศ $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.083

4. แนวทางในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 การประเมินผลการนิเทศ

4.1.1 แนวทางการส่งเสริมพัฒนาให้โรงเรียนนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับเกณฑ์วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เพื่อสรุปผลการประเมิน

1) ผู้บริหารควรมีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานในด้านการประเมินผลการนิเทศ และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อเสนอต่อผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

2) ผู้บริหารต้องใช้หลักการบริหารโดยนำวงจรคุณภาพ PDCA มาประยุกต์ใช้ เมื่อทำการนิเทศภายในแล้วจึงสรุปผล และนำข้อเสนอแนะ ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป

3) ผู้บริหารมีการวางแผนและกำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์ รวมถึงตัวชี้วัดความสำเร็จ มีเกณฑ์คะแนนที่เข้าใจได้ง่าย เพื่อนำมาใช้เปรียบเทียบภายหลังการนิเทศภายในเสร็จสิ้น

4) ผู้บริหารต้องสะท้อนผลการนิเทศภายใน หลังจากทำการนิเทศภายในให้ครู และผู้ใต้บังคับบัญชาทราบถึงข้อเสนอแนะ และนำไปปรับปรุงแก้ไขภาระงาน

5) ผู้บริหารมีการสร้างแรงจูงใจ ตลอดจนสร้างขวัญกำลังใจ เพิ่มค่าตอบแทน สวัสดิการต่าง ๆ หากครูและผู้ใต้บังคับบัญชานำผลการประเมินจากการนิเทศภายในไปปรับปรุงงานให้ดีขึ้น พัฒนาขึ้นจนเป็นที่ประจักษ์

4.1.2 แนวทางการพัฒนาโรงเรียนให้มีการจัดประชุมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลที่ได้จากการนิเทศภายใน

1) ผู้บริหารควรมีการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อนำมาเป็นเครื่องมือในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของครู และบุคลากรเพื่อส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2) ผู้บริหารต้องเปิดโอกาสให้ครูได้นำเสนอผลงาน แนวทางแนวความคิดที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเผยแพร่กระบวนการทำงานที่สามารถนำมาเป็นต้นแบบได้ให้กับเพื่อนครูในโรงเรียน

3) ผู้บริหารมีการสนับสนุนงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ในการจัดเวทีสัมมนา ประชุม จัดนิทรรศการเพื่อแสดงผลงานในการพัฒนางานหลังจากการนิเทศภายใน อย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง

4) ผู้บริหารต้องสนับสนุนเสริมแรงโดยให้รางวัล ให้ค่าตอบแทน ประกาศเกียรติคุณสำหรับครู และบุคลากรที่สามารถนำผลจากการนิเทศมาพัฒนางานของตนเองเพื่อสร้างขวัญกำลังใจ และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครูคนอื่นในโรงเรียน

5) ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครู และบุคลากรได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน จากการนิเทศภายใน ทั้งในแบบเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ

4.1.3 แนวทางการพัฒนาให้โรงเรียนนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการนิเทศให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

1) ผู้บริหารควรมีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานในด้านการประเมินผลการนิเทศ และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อเสนอต่อผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในส่วนของปัญหาในการประเมินผลการนิเทศ

2) ผู้บริหารมีการปรับปรุงกระบวนการนิเทศ โดยพัฒนาในด้านต่าง ๆ เช่น การปรับปรุงเครื่องมือการนิเทศ การหมุนเวียนคณะกรรมการนิเทศภายใน เพื่อให้ทุกคนได้มีส่วนร่วม และได้ข้อคิดเห็นใหม่ ๆ ในการพัฒนางาน

3) ผู้บริหารควรมีการเชิญบุคคลจากภายนอกมาสังเกตการณ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายใน เช่น หน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศึกษานิเทศก์ เพื่อให้ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน

4) ผู้บริหารต้องนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผล จัดทำเป็นสารสนเทศ และนำไปใส่ในแผนปฏิบัติการประจำปี ในปีการศึกษาถัดไป เพื่อที่จะได้เกิดการพัฒนาการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่องเป็นรูปธรรม

5) ผู้บริหารมีการมอบหมายให้ครูผู้รับผิดชอบโครงการนิเทศภายใน สรุปโครงการ/กิจกรรม หลังการนิเทศ หรือสิ้นภาคการศึกษาอย่างน้อยภาคการศึกษาละ 1 ครั้ง เพื่อใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ รวมถึงเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนได้ศึกษาข้อมูลเพื่อร่วมกันพัฒนางานในการปรับปรุงการรับนิเทศภายในต่อไป

4.2 การวางแผนการนิเทศ

4.2.1 แนวทางการพัฒนาให้โรงเรียนมีการจัดตั้งงบประมาณในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเพียงพอและเหมาะสม

1) ผู้บริหารควรมีการกำหนดงบประมาณที่ใช้ในกระบวนการนิเทศภายในในทุกขั้นตอน และกำหนดเป็นโครงการ/หรือกิจกรรม การนิเทศภายใน อย่างชัดเจนในแผนปฏิบัติการประจำปี

2) ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ และตระหนักในความสำคัญของกระบวนการนิเทศภายในของสถานศึกษา โดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ

3) ผู้บริหารมีการวางแผนและกำหนดงบประมาณในการดำเนินการนิเทศให้เป็นสัดส่วนต่อจำนวนครู หรือจำนวนห้องเรียน จำกัดการใช้งบประมาณตั้งงบประมาณใช้จ่ายในส่วนที่จำเป็นสำหรับการนิเทศอย่างแท้จริง

4) ผู้บริหารต้องนำเทคโนโลยีสารสนเทศ โปรแกรมต่าง ๆ เข้ามาใช้ในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อให้เกิดการประหยัดงบประมาณในการดำเนินงาน และใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ

5) ผู้บริหารต้องระดมทรัพยากร โดยเฉพาะในด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์จากแหล่งต่าง ๆ เช่น มหาวิทยาลัยในเขตพื้นที่บริการ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานทั้งรัฐ และเอกชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน

4.2.2 แนวทางการพัฒนาให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการศึกษาค้นคว้า และแสวงหาแหล่งวิทยาการใหม่ ๆ มาช่วยในการนิเทศภายในโรงเรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

1) ผู้บริหารต้องพัฒนาตนเอง เป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ศึกษาหาความรู้ เช่น การเข้ารับการอบรม การอ่านหนังสือ และการสืบค้นข้อมูลในอินเทอร์เน็ต เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน

2) ผู้บริหารต้องมีการไปศึกษาดูงาน ไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างโรงเรียน หรือผู้บริหารที่เป็นต้นแบบมีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการส่งเสริมและการดำเนินงานเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน

3) ผู้บริหารมีการเปิดโอกาสให้ครู และบุคลากรได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น นำเสนอแนวความคิด รูปแบบ หลักการเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนที่ได้ผลดี เป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อกระตุ้นให้เกิดการระดมสมอง และสรรหาองค์ความรู้มาแลกเปลี่ยนกัน

4) หน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ต้องมีการส่งเสริมสนับสนุนจัดการอบรม สัมมนา ในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ให้กับผู้บริหารโรงเรียน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และวิทยาการใหม่ให้กับผู้บริหารโรงเรียน

5) หน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ต้องมีการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนในสังกัด เพื่อช่วยเป็นพี่เลี้ยง ให้คำแนะนำ และปรับปรุงพัฒนางานการนิเทศภายใน ให้ประสบความสำเร็จ รวมถึงเป็นภาพสะท้อนให้กับผู้บริหารโรงเรียนได้ศึกษาและพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น

4.2.3 แนวทางการพัฒนาให้โรงเรียนมีการกำหนดรูปแบบขั้นตอนวิธีการ และระยะเวลาในการวางแผนการนิเทศภายในของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน

1) ผู้บริหารควรมีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงาน คณะกรรมการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ตั้งแต่ต้นปีการศึกษา เพื่อที่จะได้ทำงานอย่างต่อเนื่องเป็นขั้นตอน

2) ผู้บริหารต้องกำหนดให้การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นโครงการหรือ กิจกรรม ในแผนพัฒนาการศึกษา หรือ อย่างน้อยในแผนปฏิบัติการประจำปีในทุก ๆ ปี รวมไปถึงกำหนดปฏิทินการดำเนินงาน งบประมาณ รายละเอียดต่าง ๆ ในโครงการ/กิจกรรมนั้น

3) ผู้บริหารต้องกำหนดให้มีคู่มือ หรือแนวทาง รูปแบบขั้นตอนวิธีการ เครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในการนิเทศภายในโรงเรียน และให้มีการปรับปรุงในทุกปีการศึกษา เพื่อให้ครู และบุคลากรได้ศึกษาและสร้างความเข้าใจร่วมกันในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน และสามารถปฏิบัติการนิเทศ และรับการนิเทศภายใน ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

4) ผู้บริหารต้องส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับประยุกต์ใช้ในการกำหนดรูปแบบ ขั้นตอน วิธีการ และระยะเวลาในการวางแผนการนิเทศภายในของโรงเรียน เพื่อให้เกิดความชัดเจน สะดวก ประหยัด มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล

5) ผู้บริหารมีการบูรณาการกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ร่วมกับการดำเนินงานการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง หรือ Self-Assessment Report (SAR) หรือกระบวนการประกันคุณภาพภายใน เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน สิ้นเปลืองทรัพยากร ตลอดจนมีการกำหนดการติดตามนิเทศภายในทั้งในรูปแบบเป็นทางการ และไม่ เป็นทางการ เพื่อให้ได้ข้อมูล สารสนเทศที่เกิดขึ้นจริงมากที่สุด จนทำให้สามารถพัฒนากระบวนการบริหารงานของโรงเรียน

6) ผู้บริหารต้องกำหนดรูปแบบขั้นตอน วิธีการ และระยะเวลาในการวางแผนการนิเทศภายในของโรงเรียน โดยให้กระทบกระบวนการจัดการเรียนการสอนปกติให้น้อยที่สุด เพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อหน่าย และการทิ้งการสอนเพื่อเตรียมการรับการนิเทศ

อภิปรายผล

ในการวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลในประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ ซึ่งได้จากการสังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ทรงคุณวุฒิยืนยันความเหมาะสมขององค์ประกอบ พบว่า มี 4 องค์ประกอบ คือ 1) การวางแผนการนิเทศ 2) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ 3) การปฏิบัติการนิเทศ และ 4) การประเมินผลการนิเทศ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าองค์ประกอบทั้ง 4 นั้น ถือเป็นกระบวนการที่สำคัญ และเป็นมาตรฐานอย่างหนึ่งที่มีผลโดยตรงต่อมาตรฐานการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ จริยาภรณ์ เรืองเสน (2563, หน้า 4) ที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ แนวทางพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กำแพงเพชร เขต 2 ได้กล่าวถึง องค์ประกอบกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านข้อมูลสารสนเทศ สภาพปัญหา และความต้องการ 2) ด้านการวางแผนการนิเทศ 3) ด้านการปฏิบัติการนิเทศ 4) ด้านการประเมินผลการนิเทศ และ 5) ด้านการขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด และยังสอดคล้องกับ สุริยา สุณาอาจ (2560, หน้า 4) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในโรงเรียน 2) การวางแผนและพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียน 3) การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน 4) การติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน 5) การเผยแพร่และขยายผลอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนภายในโรงเรียน

2. ผลการศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ผลการศึกษาสภาพที่เป็นจริงของกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ 2) ด้านการปฏิบัติการนิเทศ 3) ด้านการวางแผนการนิเทศ และ 4) ด้านการประเมินผลการนิเทศ ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญในการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง ทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ จริยาภรณ์ เรืองเสน (2563, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาระบบการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2.2 ผลการศึกษาสภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ 1) ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ 2) ด้านการปฏิบัติการนิเทศ 3) ด้านการวางแผนการนิเทศ และ 4) ด้านการประเมินผลการนิเทศ ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่า กระบวนการนิเทศภายในมีความสำคัญในการจัดการศึกษาส่งผลให้การจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามที่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) ได้ระบุไว้ถึงเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งก็หมายถึงการนิเทศภายในของโรงเรียนนั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับ สันติ หัตถิ (2563, หน้า 160) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของระบบนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษารายด้าน โดยเฉพาะในด้านกระบวนการ ซึ่งประกอบไปด้วย 1) กำหนดกลยุทธ์ในการนิเทศการจัดการเรียนรู้ 2) การวางแผน

การนิเทศ 3) ด้านเทคนิคการนิเทศการจัดการเรียนรู้ร่วมคิดร่วมทำ 4) ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 5) การกำกับติดตามการนิเทศการเรียนรู้ และ 6) การประเมินผลการนิเทศ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

3. แนวทางในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เมื่อจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาพบว่า มีด้านที่ควรพัฒนา 2 ด้านเนื่องจากค่า $PNI_{modified}$ มีค่าสูงกว่าหรือเท่ากับภาพรวม คือ ด้านการประเมินผลการนิเทศ และด้านการวางแผนการนิเทศ จึงนำมาหาแนวทางการพัฒนา โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 การประเมินผลการนิเทศ มีค่า $PNI_{modified}$ สูงกว่าภาพรวม ทั้งนี้อาจจะ เป็นเพราะว่า กระบวนการนิเทศต้องมีกระบวนการติดตาม และประเมินผลการนิเทศ เพื่อนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการนิเทศ ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็น เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งกระบวนการประเมินผลการนิเทศก็สอดคล้องกับวงจรคุณภาพ (PDCA) ซึ่งหากมีการประเมินผลการนิเทศที่ดี ก็จะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ จริยาภรณ์ เรืองเสน (2563, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนากระบวนการการนิเทศภายใน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 พบว่า แนวทางการพัฒนากระบวนการการนิเทศภายใน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 คือ ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศ ตั้งแต่สรุปผล วิเคราะห์ผล รวมทั้งปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา นำผลการนิเทศจัดทำเป็นเอกสาร เผยแพร่ อย่างเป็นรูปธรรมในหลากหลายช่องทาง

3.2 การวางแผนการนิเทศ มีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับภาพรวม ทั้งนี้อาจจะ เป็นเพราะว่า กระบวนการวางแผนนั้นเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่สุดในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน อีกทั้งการวางแผนนั้นเป็นหลักประกันว่าการดำเนินงานต่าง ๆ จะสำเร็จ และเป็นขั้นตอนแรกในการดำเนินงาน โดยเฉพาะการวางแผนการนิเทศภายใน เพื่อให้ทุกส่วนได้ดำเนินงานให้สำเร็จตามที่ได้วางแผนไว้ และ การหาแนวทางพัฒนางานด้านการวางแผนการนิเทศก็เป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนางานของสถานศึกษาเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับ กนกวรรณ

อุทยานิน (2565, หน้า 132) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 2 พบว่า แนวทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยใช้โรงเรียน เป็นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 2 ประกอบด้วย 16 แนวทางปฏิบัติ โดยมีความเป็นไปได้ ค่าเฉลี่ย สูงกว่าที่กำหนดไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การวางแผนการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแนวทาง รายการปฏิบัติ พบว่า 3 แนวทาง มีความเป็นไปได้มากที่สุด และอีก 13 แนวทาง มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอเสนอแนะปฏิบัติ ดังนี้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่ากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีมีหลายประเด็นที่มีความสำคัญเร่งด่วนในการปรับปรุงพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนควรนำประเด็นและแนวทางพัฒนาไปประยุกต์ใช้

1.2 หน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมและนำแนวทางในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีไปเผยแพร่และสนับสนุนให้ตรงประเด็นเพื่อเป็นการพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

ผู้วิจัยขอเสนอแนะปฏิบัติ ดังนี้

2.1 ควรมีการทำวิจัยแนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีในโรงเรียนสังกัดประเภทอื่น ๆ

2.2 ควรพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดอื่น ๆ เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เพื่อจะได้นำองค์ความรู้มาเป็นข้อมูลวางแผนพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฤษขจร ศรีถาวร. (2555). การบริหารการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- จริยาภรณ์ เรืองเสน. (2563). แนวทางพัฒนากระบวนการการนิเทศภายใน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร. ค.ม. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- จิตติมา วรรณศรี. (2557). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์.
- จิรวรรณ สุวรรณสาม. (2556). การพัฒนาคู่มือการนิเทศภายในแบบคู่สัญญาโรงเรียนมัธยมพัชรกิตติยาภา 3 สุราษฎร์ธานี. ค.ม. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ชญาภาญจน์ ศรีเนตร. (2558). รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. วิทยานิพนธ์ กศม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชมพูนุช โยธี. (2558). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทัศนทิมา พงษ์พรหม. (2558). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณิชกร เทศกุล. (2556). ปัญหาและความต้องการการนิเทศภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทองใบ ทองมาก. (2555). รูปแบบการนิเทศการศึกษาที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนขนาดเล็ก. วิทยานิพนธ์ ค.ด. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

- นพพงศ์ คงประจักร. (2556). การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- นริรัตน์ ประทุมลี. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายในกับการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอคงหลวง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวงดาหาร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครพนม: มหาวิทยาลัยนครพนม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประดุกดาว บรรดาศักดิ์. (2560). การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประภาภรณ์ พลรักษ์. (2560). แนวทางการส่งเสริมกระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ปาจริย์ หงษ์แก้ว. (2563). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22. วิทยานิพนธ์ คม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ปิยนุช เพชรวิเศษ. (2563). แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ คม. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- พงษ์ศักดิ์ ทองไชย. (2558). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พรศรี อุชี. (2555). ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนระยองปัญญานุกูล จังหวัดระยอง สำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ. งานนิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. (2542). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 116. ตอนที่ 74

- พิชิต ขำดี. (2561). *ความต้องการจำเป็นของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- พุทธชาติ แสนอุบล. (2561). *สภาพปัญหา และแนวทางการปรับปรุงการนิเทศภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เพิ่มพูน ร่มศรี. (2558). *การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผลสำหรับ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ไพลิน สุ่มังคละ. (2559). *การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียน การสอนสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ภัณฑิรา สุปการ. (2557). *รูปแบบการบริหารการจัดการนิเทศการศึกษา สำหรับศตวรรษที่ 21*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มนตรี อินตา. (2562). *การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนานับบริการแนะ ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เชียงใหม่: กองทุนวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่*.
- รัศมี ภูกันดาน. (2562). *การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ทีมเป็นฐานในโรงเรียน มัธยมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- โรงเรียนวัดมหาวนาราม. (2564). *คู่มือการนิเทศภายใน*. สพป.พิษณุโลก เขต 1 สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ: ม.ป.ท.
- วรรณดี สุธาพานิชย์. (2557). *การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนระดับ ประถมศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- วันชัย อยู่ตรง. (2557). *การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- วาริ ภูแป้ง. (2559). การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบพี่เลี้ยงในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วารุณีย์ วงศ์ลีษา. (2557). การนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอกลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัด
ปทุมธานี.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2551). วิธีวิทยาการวิจัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิชัญ ทศตะ. (2561). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วิชัย มานะพิมพ์. (2556). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียน
ระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา. วิทยานิพนธ์ ปร.ด.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- วิภา อยู่คง. (2555). การศึกษาปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของ
ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาตราด. วิทยานิพนธ์ ค.ม. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
รำไพพรรณี.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ
พ.ศ.2546 และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2546.
- สังเวียน พิลานันท์. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับประสิทธิผลการจัด
กระบวนการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
บุรีรัมย์.
- สัญญาชัย พูลสุข. (2556). การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนสูงและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ด. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยรังสิต.

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. (2565). *ระบบบริการฐานข้อมูลภาครัฐ BIG DATA*. ออนไลน์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *คู่มือการประเมินสมรรถนะครู*. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- สุเมธ คะลีลวัน. (2557). *บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ คม. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สุริยา สุณาอาจ. (2560). *การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียน* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2562). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัศวิน วิภาดา. (2557). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อำไพ อุตสาหะ. (2556). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครูในสถานศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- Altschuld, J. W. & Watkins, R. (2014). A primer on needs assessment : More than 40 years of research and practice. In J. W. Altschuld & R Watkins (Eds), *Needs assessment : Trends and a view toward the future New Directions for Evaluation*, 144, 5–18.
- Glickman, C.D. (2004). *Supervision of Instruction*, (2nd ed). Boston: Allyn and Bacon,
- Kaufman, R. and English, F.W. 1981, *Needs Assessments Concept and Application*. 2nd Ed. United States of America: Educational Technology.
- McKillip, J, (1987). *Needs Analysis: Tools for the Human Service and Education*, Newbury Park, CA: SAGE.

Reviere, R, (1996), *Needs Assessments: A Creative and practical for social scientists*,
New York: Taylor & Francis.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อเป็นรองคํประกอบ
- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
- รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนวทางการพัฒนา

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันองค์ประกอบ

1. รศ.ดร.วันเพ็ญ นันทะศรี ตำแหน่ง อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. ดร.อรรถกร ชัยมูล ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบึงกาฬ
3. ดร.คนอง ศรีสรณ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยผักชะ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ
4. ดร.หวนใจ เวียงยั้ง ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ
5. นายพรสวรรค์ เหลาเวียง ตำแหน่ง ครู โรงเรียนบ้านบัวโคก
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

หมายเหตุ ข้อมูล ณ วันที่ 22 มีนาคม 2566

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

1. ดร.ทรัพย์ศิริ จันทรักษ์ ตำแหน่ง อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. ดร.วัฒนา ภูด่านบัว ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบึงกาฬ
3. ดร.อนุชิต จันทศิลา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านโคกอุดม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ
4. ดร.สรภัญญ์จีฟ้าฟ แก้วไวยุทธ์ ตำแหน่ง คีษานินเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ
5. นายจิระชัย หลวงราช ตำแหน่ง ครู โรงเรียนบ้านนาอ่าง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

หมายเหตุ ข้อมูล ณ วันที่ 9 เมษายน 2566

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางพัฒนา

1. ผศ.ดร.เอกลักษณ์ เพียสา ตำแหน่ง อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. นายเอกรินทร์ โงมณี ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบึงกาฬ
3. นายวัฒนา จันทโคตร ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดงโคกกะแซ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ
4. นายสิทธิชัย หาญธงชัย ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านซาง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ
5. นายสัญญา พันพิลา ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

หมายเหตุ ข้อมูล ณ วันที่ 22 พฤศจิกายน 2566

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการวิจัย

- หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันองค์ประกอบ
- หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
- หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย
- หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
- หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะแนวทางพัฒนา

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๔๕๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนมิตรภาพ ตำบลเมืองเก่า
อำเภอเมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๒ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันองค์ประกอบ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ นันทะศรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายอภิชาติ หัตถณิรันดร์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๑๒๔๗๑๒๐ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ดร.พรเทพ เสียรนพเก้า เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บุญมี ก่อบุญ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันองค์ประกอบของการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายใน เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๓๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายอภิชาติ หัตถณิรันดร์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๖๒๓ ๘๑๗๘

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๔๕๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๒ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันองค์ประกอบ

เรียน ดร.อรรถกร ชัยมูล

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายอภิชาติ หัตถนิรันดร์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๑๒๔๗๑๒๐ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ดร.พรเทพ เสียรนพแก้ว เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บุญมี ก่อบุญ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันองค์ประกอบของการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายใน เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๓๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายอภิชาติ หัตถนิรันดร์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๖๒๓ ๘๐๗๘

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๔๕๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๒ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันองค์ประกอบ

เรียน ดร.คนอง ศรีสรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายอภิชาติ หัตถนรินทร์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๑๒๔๗๑๒๐ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ดร.พรเทพ เสียรนพแก้ว เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บุญมี ก่อบุญ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันองค์ประกอบของการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายใน เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๓๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายอภิชาติ หัตถนรินทร์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๖๒๓ ๘๑๗๘

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๔๕๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๒ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันองค์ประกอบ

เรียน ดร.หวนใจ เวียงยั้ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายอภิชาติ หัตถณิรันดร์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๑๒๔๗๑๒๐ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ดร.พรเทพ เสียรนพแก้ว เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บุญมี ก่อบุญ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันองค์ประกอบของการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายใน เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๓๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายอภิชาติ หัตถณิรันดร์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๖๒๓ ๘๑๗๘

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๔๕๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิติโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๒ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันองค์ประกอบ

เรียน นายพรสวรรค์ เหลาเวียง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายอภิชาติ หัตถนิรันดร์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๑๒๔๗๑๒๐ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ดร.พรเทพ เสียรนพเก้า เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บุญมี ก่อบุญ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันองค์ประกอบของการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายใน เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๓๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายอภิชาติ หัตถนิรันดร์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๖๒๓ ๘๑๗๘

ที่ อว ๐๖๒๓.๑๒/ว ๕๐๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๙ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.ทรัพย์ศิริ จันทักษ์

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายอภิชาติ หัตถณิรันดร์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๑๒๔๗๑๒๐ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาระบบการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บุญมี ก่อบุญ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.อรุณรัตน์ คำแหงพล)

รองผู้อำนวยการฝ่ายประกันคุณภาพและพันธกิจสัมพันธ์ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายอภิชาติ หัตถณิรันดร์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๖๒๓ ๘๑๗๘

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๕๐๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๙ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.วัฒนา ภูด่านวัว

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ

๒. เครื่องมือการวิจัย

๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายอภิชาติ หัตถนิรันดร์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๑๒๔๗๑๒๐ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บุญมี ก่อบุญ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.อรุณรัตน์ คำแห่งพล)

รองผู้อำนวยการฝ่ายประกันคุณภาพและพันธกิจสัมพันธ์ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายอภิชาติ หัตถนิรันดร์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๖๒๓ ๘๑๗๘

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๕๐๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๒๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๙ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.อนุชิต จันทศิลา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายอภิชาติ หัตถณิรันดร์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๑๒๔๗๑๒๐ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บุญมี ก่อบุญ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุมัติครุภัณฑ์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อให้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.อรุณรัตน์ คำแหงพล)

รองผู้อำนวยการฝ่ายประกันคุณภาพและพันธกิจสัมพันธ์ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายอภิชาติ หัตถณิรันดร์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๖๒๓ ๘๑๗๘

ที่ อว ๐๖๒๓.๓๒/ว ๕๐๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนมิตรภาพ ตำบลเมืองเก่า
อำเภอเมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๙ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตเป็นวิทยุตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.สรภัญญ์จิฬา แก้วไวยุทธ์

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายอภิชาติ หัตถนิรันดร์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๑๒๔๗๑๒๐ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาระบบการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ดร.พรเทพ เสถียรนพแก้ว เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บุญมี ก่อบุญ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.อรุณรัตน์ คำแห่งพล)

รองผู้อำนวยการฝ่ายประกันคุณภาพและพันธกิจสัมพันธ์ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายอภิชาติ หัตถนิรันดร์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๖๒๓ ๘๑๗๘

ที่ อว ๐๖๒๓.๓๒/ว ๕๐๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๙ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายจิระชัย หลวงราช

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายอภิชาติ หัตถณรินทร์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๑๒๔๗๑๒๐ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บุญมี ก่อบุญ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.อรุณรัตน์ คำแห่งพล)

รองผู้อำนวยการฝ่ายประกันคุณภาพและพันธกิจสัมพันธ์ รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายอภิชาติ หัตถณรินทร์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๖๒๓ ๘๑๗๘

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๕๒๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๘ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตยืมเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายอภิชาติ หัตถนิรันดร์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๕๔๒๑๒๔๗๑๒๐ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บุญมี ก่อบุญ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอยืมเครื่องมือการวิจัย เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขออนุญาตยืมของท่านอนุญาตให้นักศึกษาทำการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายอภิชาติ หัตถนิรันดร์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๖๒๓ ๘๑๗๘

ที่ อว ๐๖๒๓.๑๒/ว ๕๙๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒ พฤษภาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายอภิชาติ หัตถนิรันดร์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๑๒๔๗๑๒๐ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาระบบการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาส” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บุญมี ก่อบุญ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายอภิชาติ หัตถนิรันดร์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๖๒๓ ๘๑๗๘

ที่ อว ๐๖๒๓.๑๒/ว ๑๓๓๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์เป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางการพัฒนา

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอกลักษณ์ เพ็ญสา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายอภิชาติ หัตถณรินทร์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๑๒๔๗๑๒๐ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ดร.พรเทพ เสถียรพเก้า เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บุญมี ก่อบุญ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขออนุมัติครุภัณฑ์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางการพัฒนาความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความมุ่งหมายของการทำวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายอภิชาติ หัตถณรินทร์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๖๒๓ ๘๑๗๘

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๓๑๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางการพัฒนา

เรียน นายเอกนรินทร์ โงนมนิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายอภิชาติ หัตถนิรันดร์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๑๒๔๗๑๒๐ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ดร.พรเทพ เสถียรนพแก้ว เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บุญมี ก่อบุญ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางการพัฒนาความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความมุ่งหมายของการทำวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายอภิชาติ หัตถนิรันดร์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๖๒๓ ๘๑๗๘

ที่ อว ๐๖๒๓.๑๒/ว ๑๓๑๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางการพัฒนา

เรียน นายวัฒนา จันทร์โคตร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายอภิชาติ หัตถนิรันดร์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๑๒๕๗๑๒๐ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บุญมี ก่อบุญ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางการพัฒนาความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความมุ่งหมายของการทำวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายอภิชาติ หัตถนิรันดร์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๖๒๓ ๘๑๗๘

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๓๑๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนมิตรภาพ ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางพัฒนา

เรียน นายสิทธิชัย หาญธงชัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายอภิชาติ หัตถนิรันดร์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๑๒๕๗๑๒๐ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ดร.พรเทพ เสถียรนพแก้ว เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บุญมี ก่อบุญ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางพัฒนาความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความมุ่งหมายของการทำวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายอภิชาติ หัตถนิรันดร์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๖๒๓ ๘๑๗๘

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๓๑๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนโยธา ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางพัฒนา

เรียน นายสัญญา พันพิลา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายอภิชาติ หัตถนิรันดร์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๑๒๔๗๑๒๐ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.บุญมี ก่อบุญ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางพัฒนาความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความมุ่งหมายของการทำวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายอภิชาติ หัตถนิรันดร์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๖๒๓ ๘๑๓๘

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- แบบสอบถามความเหมาะสมขององค์ประกอบ
- แบบสอบถามศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็น
- แบบสอบถามประเมินความต้องการจำเป็น
- แบบสอบถามแนวทางพัฒนา

เครื่องมือการวิจัยระยะที่ 1

**แบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมขององค์ประกอบ
กระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี**

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ชื่อผู้ตอบแบบสอบถาม.....

ตำแหน่ง.....

หน่วยงาน.....

**ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมขององค์ประกอบกระบวนการนิเทศ
ภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาปทุมธานี**

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาองค์ประกอบกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ในแต่ละข้อว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร
โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านหากไม่เห็นด้วยกรุณาให้ข้อเสนอแนะ
หรือความคิดเห็นเพิ่มเติมในช่องว่างที่กำหนดให้ ดังนี้

5 หมายถึง ความเหมาะสมขององค์ประกอบ อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ความเหมาะสมขององค์ประกอบ อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ความเหมาะสมขององค์ประกอบ อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ความเหมาะสมขององค์ประกอบ อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ความเหมาะสมขององค์ประกอบ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การตอบแบบสอบถามฉบับนี้จะไม่ส่งผลกระทบต่อท่าน ใดๆ ท่านจึงขอให้ตอบแบบสอบถามทุก
ข้อตามความคิดเห็นที่เป็นจริง คำตอบของท่านจะมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการสร้างแบบสอบถามในเครื่องมือ
ในการทำวิจัยต่อไป

ผู้วิจัยขอขอบคุณท่านมา ณ โอกาสนี้ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
ครั้งนี้เป็นอย่างสูง

นายอภิชาติ หัตถนิรันดร์

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กระบวนการนิเทศภายใน		ความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ	
		ของ						
		ผู้ทรงคุณวุฒิ						
		5	4	3	2	1		
1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ หมายถึง การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา ความต้องการของสถานศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ การกำหนดและวิเคราะห์ปัญหา โครงการ แผนงาน กิจกรรม กำหนดขอบข่ายผู้รับผิดชอบ เปรียบเทียบสภาพปัจจุบันกับความคาดหวัง หรือเป้าหมายของโรงเรียน เพื่อสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา และใช้ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้เป็นแนวทางในการวางแผนการดำเนินการนิเทศภายในต่อไป								
1.1	การรวบรวมและจัดระบบสภาพปัจจุบันของโรงเรียน							
1.2	การรวบรวมและจัดระบบสภาพปัญหาของโรงเรียน							
1.3	การรวบรวมและจัดระบบสภาพความต้องการของโรงเรียน							
1.4	การรวบรวมจุดเด่นจุดด้อยเพื่อนำมาพัฒนาโรงเรียน							
1.5	การสร้างทางเลือกที่หลากหลายในการนิเทศภายใน							
1.6	การกำหนดและวิเคราะห์ปัญหาโครงการแผนงานและ กิจกรรม							
1.7	การกำหนดขอบข่ายผู้รับผิดชอบในการนิเทศภายใน							
2. การวางแผนการนิเทศ หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินสภาพความต้องการจำเป็น ของโรงเรียนในปัจจุบัน การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศการกำหนดขอบข่ายการนิเทศ การกำหนด ผู้รับผิดชอบ การจัดทำแผนการนิเทศ การจัดตั้งงบประมาณ รวมถึงองค์ประกอบที่ส่งผลต่อ ความคาดหวังหรือเป้าหมายของโรงเรียน นำมาประกอบการวางแผนหรือจัดทำโครงการเพื่อใช้ในการ พิจารณาแนวทางการปฏิบัติงานที่เหมาะสมและมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จมากที่สุด								
2.1	การวิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมินสภาพความต้องการของ โรงเรียน							
2.2	การกำหนดขอบข่ายการนิเทศภายในโรงเรียน							
2.3	การวิเคราะห์สิ่งที่คาดหวังและเป้าหมายของโรงเรียน							
2.4	การกำหนดผู้รับผิดชอบในการนิเทศภายในโรงเรียน							
2.5	การจัดทำโครงการเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานที่จะ ประสพผลสำเร็จ							

กระบวนการนิเทศภายใน		ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
3. การปฏิบัติการนิเทศ หมายถึง การนำแผนงานหรือแนวทางการปฏิบัติที่วางแผนไว้ มากำหนดแนวทางในการปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนของการดำเนินการนิเทศภายใน ให้เป็นไปตามแผนงานที่วางไว้ โดยผู้บริหารสถานศึกษาคอยให้คำปรึกษาช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน นำเทคนิคและวิธีการที่หลากหลายมาใช้ในการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อพัฒนาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา							
3.1	การนำโครงการหรือแผนงานมาปฏิบัติตามแผนที่วางไว้						
3.2	การกำหนดทางเลือกที่หลากหลายมาดำเนินการตามขั้นตอน						
3.3	การปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนที่วางไว้						
3.4	การปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครู						
3.5	การให้คำปรึกษา ช่วยเหลือในการปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศ						
3.6	การนำเทคนิคและวิธีการที่หลากหลายมาใช้ในการนิเทศภายใน						
4. การประเมินผลการนิเทศ หมายถึง การดำเนินการที่เกี่ยวกับความเห็นชอบในการติดตามความก้าวหน้า การกำหนดวิธีการประเมินผล การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศภายใน โดยนำผลที่ได้ระหว่างการดำเนินการเปรียบเทียบกับสภาพความสำเร็จของแผนงานการนิเทศภายใน จัดทำสรุปรายงานผลการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงแก้ไขหรือนำมาพัฒนา พร้อมเผยแพร่ผลงานในการนิเทศภายในโรงเรียนต่อไป							
4.1	การติดตามประเมินผลความก้าวหน้าในการนิเทศภายใน						
4.2	การนำผลที่ได้จากการดำเนินงานมาเปรียบเทียบความสำเร็จ						
4.3	การสรุปผลการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน						
4.4	การรายงานผลการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน						
4.5	การพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขการนิเทศภายในโรงเรียน						

เครื่องมือการวิจัยระยะที่ 2

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายใน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการ
นิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบึงกาฬ
2. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศ
ภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบึงกาฬ
3. ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านโปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อตามสภาพจริง และ
ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ข้อมูลของท่านมีคุณค่าอย่างยิ่งต่องานวิจัยและ
เป็นประโยชน์ทางวิชาการ ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ในภาพรวม ซึ่งไม่มี
ผลกระทบใด ๆ ต่อท่านหรือสถานศึกษาแต่ประการใด และขอความอนุเคราะห์ท่านส่ง
แบบสอบถามคืนภายใน 20 วัน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

นายอภิชาติ หัตถณิรันต์

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน □ หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

- ☐ 1)ชาย ☐ 2)หญิง

2. อายุ

- ☐ น้อยกว่า 30 ปี ☐ 30-39 ปี
☐ 40-49 ปี ☐ 50-60 ปี

3. ตำแหน่งปัจจุบัน

- ☐ ผู้อำนวยการโรงเรียน ☐ ครูผู้สอน

4. วุฒิการศึกษา

- ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท
☐ ปริญญาเอก ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. ประสบการณ์ในการทำงาน

- ☐ น้อยกว่า 5 ปี ☐ 6-10 ปี
☐ 11-15 ปี ☐ 16-20 ปี ☐ มากกว่า 20 ปี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการ

นิเทศภายใน

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง

“สภาพที่เป็นจริง” และ “สภาพที่ควรจะเป็น”

เกณฑ์การระดับคะแนนในช่อง “สภาพที่เป็นจริง”

- ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติในสภาพที่เป็นจริงมากที่สุด
 ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติในสภาพที่เป็นจริงมาก
 ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติในสภาพที่เป็นจริงปานกลาง
 ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติในสภาพที่เป็นจริงน้อย
 ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติในสภาพที่เป็นจริงน้อยที่สุด

เกณฑ์การระดับคะแนนในช่อง “สภาพที่ควรจะเป็น”

- ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติในสภาพที่ควรจะเป็นมากที่สุด
 ระดับ 4 หมายถึง ควรมีการปฏิบัติในสภาพที่ควรจะเป็นมาก
 ระดับ 3 หมายถึง ควรมีการปฏิบัติในสภาพที่ควรจะเป็นปานกลาง
 ระดับ 2 หมายถึง ควรมีการปฏิบัติในสภาพที่ควรจะเป็นน้อย
 ระดับ 1 หมายถึง ควรมีการปฏิบัติในสภาพที่ควรจะเป็นน้อยที่สุด

ข้อ	กระบวนการนิเทศภายใน	สภาพที่เป็นจริง					สภาพที่ควรจะเป็น				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.8	โรงเรียนประเมินผลการนิเทศตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ										
4.9	โรงเรียนนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการนิเทศให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น										
4.10	โรงเรียนนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับเกณฑ์วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เพื่อสรุปผลการประเมิน										
4.11	โรงเรียนจัดให้มีการนำข้อมูลที่ได้จากการสรุปรายงานผลการนิเทศภายใน ทั้งด้าน ปริมาณ และคุณภาพไปใช้ในการพัฒนา และปรับปรุงการนิเทศภายใน										
4.12	โรงเรียนมีการตรวจสอบปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการประเมินผลการนิเทศภายใน										
4.13	โรงเรียนนำผลการประเมินการนิเทศมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อหาแนวทางพัฒนาและแก้ปัญหาการนิเทศครั้งต่อไป										
4.14	โรงเรียนมีการระดมความคิดเห็นที่ได้จากการนิเทศภายในมาสรุปเพื่อหาแนวทางในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายใน										
4.15	โรงเรียนมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการโดยพิจารณาจากการพัฒนาการของครูและผลสัมฤทธิ์ของการเรียนของนักเรียน										
4.16	โรงเรียนได้นำวิธีการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพของผู้รับการนิเทศไปเผยแพร่รนอกสถานศึกษา										
4.17	โรงเรียนมีการจัดประชุมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลที่ได้จากการนิเทศภายใน										
4.18	โรงเรียนได้จัดทำรายงานผลการนิเทศภายในเพื่อเผยแพร่ให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ										
4.19	โรงเรียนมีการยกย่องและเชิดชูเกียรติผลงานที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการนิเทศภายใน										

เครื่องมือการวิจัยระยะที่ 3

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความต้องการจำเป็นในพัฒนาระบบการนิเทศภายในของโรงเรียนขยาย
โอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาระบบการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในพัฒนาระบบการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านผู้ตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นายอภิชาติ หัตถนิรันดร์

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา

บัณฑิตมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	กระบวนการนิเทศภายใน	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
	การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ					
1	โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของสถานศึกษา					
2	คณะครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และศึกษา สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของโรงเรียน					
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูล ตัวบ่งชี้คุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษา					
4	โรงเรียนมีการจัดระบบเก็บข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานนิเทศภายในอย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน					
5	โรงเรียนมีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ความสมบูรณ์และ ความเป็นปัจจุบันของข้อมูลอย่างต่อเนื่อง					
6	โรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน/โครงการนิเทศภายในโรงเรียนสอดคล้อง กับสภาพปัญหาและความต้องการ					
7	ผู้บริหารหรือผู้นิเทศ มีความเข้าใจถึงหลักการ เหตุผลขั้นตอนการนิเทศ ภายในโรงเรียน					
8	โรงเรียนมีการประชุมปรึกษาหารือการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน อย่างต่อเนื่อง					
9	ผู้บริหารวิเคราะห์ นโยบายของต้นสังกัดเพื่อเป็นแนวทางในการนิเทศ ภายในโรงเรียน					
10	ผู้บริหารมีการกำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของแผนการ ดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน					
11	ผู้บริหารมีการวิเคราะห์ปัญหา เพื่อหาทางเลือกการแก้ปัญหาการ ปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียน					
12	ผู้บริหารจัดลำดับความสำคัญของปัญหา เพื่อนำไปใช้ในการวาง แผนการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียน					
13	ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของครูผู้สอน เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน					
14	โรงเรียนมีการกำหนดขอบข่ายของเนื้อหาที่จะศึกษาเกี่ยวกับสภาพ ปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการอย่างครอบคลุมเหมาะสม					
15	โรงเรียนนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาสภาพปัญหาที่แท้จริงและนำไปใช้ วางแผนการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน					

ข้อ	กระบวนการนิเทศภายใน	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
	การวางแผนการนิเทศ					
16	โรงเรียนมีการประชุมเพื่อร่วมกันวางแผน การนิเทศระหว่างผู้บริหาร ผู้ นิเทศและผู้รับการนิเทศ					
17	โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการการวางแผนนิเทศภายในโรงเรียน และกำหนดบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน					
18	ผู้บริหารสร้างความรู้ ความเข้าใจ เป็นแนวทางในการดำเนินการตาม แผน การนิเทศภายในของโรงเรียน					
19	ผู้บริหารนำข้อมูลจากการสำรวจปัญหา และความต้องการมาใช้วางแผน ในการนิเทศภายในโรงเรียน					
20	ผู้บริหารกำหนดแผนการนิเทศภายในให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของโรงเรียน					
21	ผู้บริหารกำหนดโครงการนิเทศภายในไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของ โรงเรียน					
22	โรงเรียนกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการวางแผนการนิเทศ ภายในไว้อย่างเหมาะสม					
23	กำหนดรูปแบบขั้นตอน วิธีการ และระยะเวลาในการวางแผนการนิเทศ ภายในของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน					
24	ให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดแนวทาง ในการนิเทศ ภายในโรงเรียน					
25	กำหนดวิธีการ และขั้นตอนในการนิเทศภายในโรงเรียนให้สอดคล้องกับ สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของครูในโรงเรียน					
26	ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศมีการประชุมเพื่อทบทวนการปฏิบัติงานตาม ขั้นตอนและแก้ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานร่วมกัน					
27	จัดทำปฏิทินกำหนดตารางการนิเทศ กำกับติดตามการปฏิบัติงานนิเทศ ภายในโรงเรียนที่ชัดเจน					
28	จัดทำโครงการนิเทศภายในโรงเรียนตามลำดับความสำคัญ ของแผนงาน/โครงการ					
29	จัดตั้งงบประมาณในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเพียงพอ และเหมาะสม					

ข้อ	กระบวนการนิเทศภายใน	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
30	ผู้บริหารสถานศึกษามีการศึกษาค้นคว้าและแสวงหาแหล่งวิทยาการใหม่ ๆ มาช่วยในการนิเทศภายในโรงเรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ					
	การปฏิบัติการนิเทศ					
31	โรงเรียนมีการจัดประชุมเตรียมความพร้อมก่อนการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน					
32	โรงเรียนได้กำหนดปฏิทินวันเวลาสถานที่และรายละเอียดของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน					
33	ปฏิบัติงานตามแผนและขั้นตอนการนิเทศที่กำหนดไว้ในแผนการนิเทศภายในโรงเรียน					
34	ผู้บริหารจัดให้มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามแผนการนิเทศภายใน					
35	ผู้บริหารกำกับ ติดตาม ให้การปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนเป็นไปตามวัตถุประสงค์					
36	ผู้บริหารหรือผู้นิเทศ ดูแล ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน					
37	ผู้บริหารจัดกิจกรรมการนิเทศภายในให้อยู่ในระบบของความเป็นประชาธิปไตย					
38	ผู้บริหารหรือผู้นิเทศปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ					
39	ผู้บริหารควรรับฟังความคิดเห็นของครูผู้สอนในการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียน					
40	ผู้บริหารจัดให้มีการปฏิบัติงานตามปฏิทิน/ แผนงานนิเทศภายในโรงเรียนที่กำหนดไว้					
41	ผู้บริหารใช้หลักการความเป็นกัลยาณมิตรมาใช้ในการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างจริงจัง					
42	ผู้บริหารคอยให้คำปรึกษาแนะนำครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นรายบุคคลตามความเหมาะสม					
43	ผู้บริหารควรมีความยืดหยุ่นในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนในแต่ละกิจกรรมเพื่อความเหมาะสม					

ข้อ	กระบวนการนิเทศภายใน	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
44	ผู้บริหารต้องส่งเสริมสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์และการบริการเพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเพียงพอและสม่ำเสมอ					
45	โรงเรียนมีการประชุม หรือ หลังการปฏิบัติการนิเทศภายในเพื่อแก้ไขปัญหาและนำมาปรับปรุงพัฒนา					
	การประเมินผลการนิเทศ					
46	มีการสร้างข้อตกลงร่วมกันในการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน					
47	ผู้บริหารส่งเสริมให้ผู้รับการนิเทศมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน					
48	มีการประเมินผลความก้าวหน้าในการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง					
49	ผู้บริหารจัดให้มีการประชุมวางแผนและกำหนดแนวทางในการประเมินผลการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียน					
50	แต่งตั้งคณะทำงานเกี่ยวกับการประเมินและรายงานผลการนิเทศภายในโรงเรียนไว้อย่างเป็นระบบครอบคลุมเหมาะสม					
51	กำหนดวัตถุประสงค์ขอบข่ายเกณฑ์การประเมินและเครื่องมือการประเมินไว้อย่างชัดเจนเหมาะสม					
52	ใช้เครื่องมือประเมินผลอย่างหลากหลาย เช่น แบบสอบถาม แบบสังเกต แบบทดสอบ เป็นต้น					
53	จัดทำเครื่องมือประเมินผลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และมีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือก่อนนำไปใช้จริง					
	การประเมินผลการนิเทศ					
54	ประเมินผลการนิเทศตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ					
55	ผู้บริหารและผู้นิเทศเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน					
56	ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับเกณฑ์วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เพื่อสรุปผลการประเมิน					

ข้อ	กระบวนการนิเทศภายใน	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
57	สถานศึกษานำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการนิเทศให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น					
58	ผู้บริหารจัดให้มีการนำข้อมูลที่ได้จากการสรุปรายงานผลการนิเทศภายใน ทั้งด้าน ปริมาณ และคุณภาพไปใช้ในการพัฒนา และปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียน					
59	สถานศึกษามีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการโดยพิจารณาจากการพัฒนาการของครูและผลสัมฤทธิ์ของการเรียนของนักเรียน					
60	ใช้เครื่องมือประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนตรงตามวัตถุประสงค์					
61	นำเสนอผลการประเมินการนิเทศภายในให้ผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างทั่วถึง					
62	นำผลการประเมินการนิเทศมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อหาแนวทางพัฒนาและแก้ปัญหาการนิเทศครั้งต่อไป					
63	จัดประชุมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลที่ได้จากการนิเทศภายในโรงเรียน					
64	จัดทำรายงานผลการนิเทศภายในเพื่อเผยแพร่ให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ					
65	นำวิธีการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพของผู้รับการนิเทศไปเผยแพร่นอกสถานศึกษา					
66	ระดมความคิดเห็นที่ได้จากการนิเทศภายในมาสรุปเพื่อหาแนวทางในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน					
67	มีวิทยากรและเชิดชูเกียรติผลงานที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการนิเทศภายในโรงเรียน					
68	ตรวจสอบปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน					

เครื่องมือการวิจัยระยะที่ 4

แบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศภายใน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นของท่านในฐานะที่ท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ

จากการวิจัย เรื่อง ความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารโรงเรียน และครู ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ จำนวน 261 คน โดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน ซึ่งผลการวิเคราะห์การจัดลำดับความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ โดยใช้วิธี Modified Priority Index ($PNI_{modified}$) โดยเลือกด้านที่มีค่า $PNI_{modified}$ สูงกว่าหรือเท่ากับค่า $PNI_{modified}$ เฉลี่ยในภาพรวมผลการวิเคราะห์โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นที่ต้องหาแนวทางในการพัฒนามี 2 ด้าน ดังนี้

1. การประเมินผลการนิเทศ
2. การวางแผนการนิเทศ

แนวทางในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

กระบวนการนิเทศภายใน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	ความคิดเห็น	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1. การประเมินผลการนิเทศ		
ประเด็นที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดประชุมเวที แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลที่ได้จากการนิเทศภายใน		
ประเด็นที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำผลการประเมินมา วิเคราะห์เปรียบเทียบกับเกณฑ์วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เพื่อ สรุปผลการประเมิน		
ประเด็นที่ 3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำข้อมูลที่ได้จากการ ประเมินผลไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการนิเทศให้มี ประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น		
ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศภายใน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการประเมินผลการนิเทศ ข้อเสนอแนะ 		

กระบวนการนิเทศภายใน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	ความคิดเห็น	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1. การวางแผนการนิเทศ		
ประเด็นที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการศึกษาค้นคว้าและ แสวงหาแหล่งวิทยาการใหม่ ๆ มาช่วยในการนิเทศภายในโรงเรียน ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ		
ประเด็นที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดตั้งงบประมาณใน การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเพียงพอและเหมาะสม		
ประเด็นที่ 3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดรูปแบบ ขั้นตอน วิธีการ และระยะเวลาในการวางแผนการนิเทศภายใน ของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน		
ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศภายใน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการวางแผนการนิเทศ ข้อเสนอแนะ 		

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้
ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์ ครั้งนี้อย่างยิ่ง

อภิชาติ หัตถนิรันดร์

นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและพัฒนการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ง

ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ค่าอำนาจจำแนก

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตาราง 16 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

ข้อ	รายการ	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	ค่าอำนาจ จำแนก		แปล ผล
		1	2	3	4	5		สภาพที่เป็นจริง	สภาพที่ควรจะเป็น	
1. ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ										
1	โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความ ต้องการของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.60	0.55	ใช้ได้
2	โรงเรียนมีการวิเคราะห์ นโยบายของต้น สังกัดเพื่อเป็นแนวทางในการนิเทศภายใน	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.71	0.61	ใช้ได้
3	โรงเรียนมีการวิเคราะห์ข้อมูล ตัวบ่งชี้ คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.82	0.51	ใช้ได้
4	โรงเรียนมีการวิเคราะห์ปัญหา เพื่อ หาทางเลือกในการแก้ปัญหาการ ปฏิบัติงานนิเทศภายใน	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.82	0.48	ใช้ได้
5	โรงเรียนและคณะครูตลอดจนผู้มี ส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการ วิเคราะห์และศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.69	0.5	ใช้ได้
6	โรงเรียนมีการประชุมปรึกษาหารือ การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.80	0.4	ใช้ได้
7	โรงเรียนมีการจัดลำดับความสำคัญ ของปัญหา เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนการ ปฏิบัติงานนิเทศภายใน	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.84	0.51	ใช้ได้
8	โรงเรียนมีการกำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของแผนการดำเนินการ นิเทศภายใน	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.71	0.64	ใช้ได้

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	ค่าอำนาจ จำแนก		แปล ผล
		1	2	3	4	5		สภาพที่เป็นจริง	สภาพที่ควรจะเป็น	
9	โรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน/โครงการ นิเทศภายในโรงเรียนสอดคล้องกับ สภาพปัญหาและความต้องการ	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.82	0.67	ใช้ได้
10	ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของ ครูผู้สอน เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.71	0.39	ใช้ได้
11	โรงเรียนมีการจัดเก็บข้อมูล สารสนเทศต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานนิเทศภายในอย่างเป็น ระบบและเป็นปัจจุบัน	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.89	0.44	ใช้ได้
12	โรงเรียนมีการตรวจสอบความถูกต้อง ของข้อมูล ความสมบูรณ์และความ เป็นปัจจุบันของข้อมูลอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.74	0.35	ใช้ได้
2. ด้านการวางแผนการนิเทศ										
13	โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ การวางแผนนิเทศภายในโรงเรียนและ กำหนดบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงาน การนิเทศภายใน	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.83	0.51	ใช้ได้
14	โรงเรียนมีการประชุมเพื่อร่วมกัน วางแผน การนิเทศระหว่างผู้บริหาร ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.83	0.51	ใช้ได้
15	โรงเรียนนำข้อมูลจากการสำรวจปัญหา และความต้องการมาใช้วางแผนใน การนิเทศภายใน	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.89	0.61	ใช้ได้

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	ค่าอำนาจจำแนก		แปลผล
		1	2	3	4	5		สภาพที่เป็นจริง	สภาพที่ควรจะเป็น	
16	โรงเรียนมีการกำหนดแผนการนิเทศภายในให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.85	0.40	ใช้ได้
17	โรงเรียนมีการกำหนดโครงการนิเทศภายในไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.58	0.51	ใช้ได้
18	โรงเรียนกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการวางแผนการนิเทศภายในไว้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.76	0.73	ใช้ได้
19	โรงเรียนมีการกำหนดรูปแบบ ขั้นตอน วิธีการ และระยะเวลาในการวางแผนการนิเทศภายในของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.83	0.40	ใช้ได้
20	โรงเรียนได้กำหนดวิธีการ และขั้นตอนในการนิเทศภายในโรงเรียนให้สอดคล้องกับสภาพ ปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของครูในโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.84	0.62	ใช้ได้
21	โรงเรียนได้จัดทำปฏิทินกำหนดตารางการนิเทศ กำกับติดตามการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนที่ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.71	0.64	ใช้ได้
22	โรงเรียนมีการจัดตั้งงบประมาณในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเพียงพอและเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.73	0.51	ใช้ได้

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ คนที่					ค่า IOC	ค่าอำนาจ จำแนก		แปล ผล
		1	2	3	4	5		สภาพที่เป็นจริง	สภาพที่ควรจะเป็น	
23	โรงเรียนให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดแนวทาง ในการนิเทศภายใน	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.86	0.61	ใช้ได้
24	โรงเรียนมีการสร้างความรู้ความเข้าใจเป็นแนวทาง ในการดำเนินการตามแผนการนิเทศภายใน	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.81	0.71	ใช้ได้
25	ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศมีการประชุมเพื่อทบทวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอน และแก้ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.83	0.62	ใช้ได้
26	ผู้บริหารสถานศึกษามีการศึกษาค้นคว้า และแสวงหาแหล่งวิทยาการใหม่ ๆ มาช่วยในการนิเทศภายในโรงเรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.76	0.43	ใช้ได้

3. ด้านการปฏิบัติการนิเทศ

27	โรงเรียนมีการจัดประชุมเตรียมความพร้อมก่อนการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.84	0.51	ใช้ได้
28	โรงเรียนมีการกำหนดปฏิทินวันเวลา สถานที่และรายละเอียดของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.87	0.51	ใช้ได้
29	โรงเรียนมีการอบรมและสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามแผนการนิเทศภายใน	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.82	0.62	ใช้ได้

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	ค่าอำนาจ จำแนก		แปล ผล
		1	2	3	4	5		สภาพที่เป็นจริง	สภาพที่ควรจะเป็น	
30	โรงเรียนมีการปฏิบัติงานตามแผนและ ขั้นตอนการนิเทศที่กำหนดไว้ในแผนการ นิเทศภายใน	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.85	0.64	ใช้ได้
31	ผู้บริหารหรือผู้นิเทศปฏิบัติการนิเทศภายใน โรงเรียนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.76	0.48	ใช้ได้
32	ผู้บริหารหรือผู้นิเทศ ดูแล ให้คำปรึกษาและ ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติการนิเทศภายใน โรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.89	0.36	ใช้ได้
33	ผู้บริหารจัดกิจกรรมการนิเทศภายในให้อยู่ ในระบบของความเป็นประชาธิปไตย	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.84	0.40	ใช้ได้
34	ผู้บริหารควรรับฟังความคิดเห็นของครูผู้สอน ในการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.85	0.51	ใช้ได้
35	ผู้บริหารใช้หลักการความเป็น กลางอันมีตรมาใช้ในการนิเทศภายใน โรงเรียนอย่างจริงจัง	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.84	0.55	ใช้ได้
36	ผู้บริหารคอยให้คำปรึกษาแนะนำ ครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนเป็นรายบุคคลตามความ เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.85	0.48	ใช้ได้
37	ผู้บริหารควรมีความยืดหยุ่นในการ ดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนในแต่ละ กิจกรรมเพื่อความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.81	0.62	ใช้ได้
38	ผู้บริหารกำกับ ติดตาม ให้การปฏิบัติงาน นิเทศภายในโรงเรียนเป็นไปตาม วัตถุประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.90	0.74	ใช้ได้

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	ค่าอำนาจ จำแนก		แปล ผล
		1	2	3	4	5		สภาพที่เป็นจริง	สภาพที่ควรจะเป็น	
4. ด้านการประเมินผลการนิเทศ										
39	โรงเรียนมีการสร้างข้อตกลงร่วมกันในการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.93	0.74	ใช้ได้
40	โรงเรียนจัดให้มีการประชุมวางแผนและกำหนดแนวทางในการประเมินผลการปฏิบัติงานนิเทศภายใน	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.91	0.73	ใช้ได้
41	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศภายใน	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.83	0.62	ใช้ได้
42	โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะทำงานเกี่ยวกับการประเมินและรายงานผลการนิเทศภายในโรงเรียนไว้อย่างเป็นระบบครอบคลุมเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.83	0.64	ใช้ได้
43	โรงเรียนได้กำหนดวัตถุประสงค์ขอบข่ายเกณฑ์การประเมินและเครื่องมือการประเมินไว้อย่างชัดเจนเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.77	0.48	ใช้ได้
44	โรงเรียนใช้เครื่องมือประเมินผลอย่างหลากหลาย เช่น แบบสอบถาม แบบสังเกต แบบทดสอบ เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.89	0.61	ใช้ได้
45	โรงเรียนได้จัดทำและใช้เครื่องมือประเมินผลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และมีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือก่อนนำไปใช้จริง	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.82	0.55	ใช้ได้

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	ค่าอำนาจจำแนก		แปลผล
		1	2	3	4	5		สภาพที่เป็นจริง	สภาพที่ควรจะเป็น	
46	โรงเรียนประเมินผลการนิเทศตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.85	0.51	ใช้ได้
47	โรงเรียนนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการนิเทศให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.88	0.40	ใช้ได้
48	โรงเรียนนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับเกณฑ์วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เพื่อสรุปผลการประเมิน	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.90	0.71	ใช้ได้
49	โรงเรียนจัดให้มีการนำข้อมูลที่ได้จากการสรุปรายงานผลการนิเทศภายในทั้งด้าน ปริมาณ และคุณภาพไปใช้ในการพัฒนา และปรับปรุงการนิเทศภายใน	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.88	0.62	ใช้ได้
50	โรงเรียนมีการตรวจสอบปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการประเมินผลการนิเทศภายใน	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.88	0.61	ใช้ได้
51	โรงเรียนนำผลการประเมินการนิเทศมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อหาแนวทางพัฒนาและแก้ปัญหาการนิเทศครั้งต่อไป	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.87	0.55	ใช้ได้
52	โรงเรียนมีการระดมความคิดเห็นที่ได้จากการนิเทศภายในมาสรุปเพื่อหาแนวทางในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายใน	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.90	0.64	ใช้ได้

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ คนที่					ค่า IOC	ค่าอำนาจ จำแนก		แปล ผล
		1	2	3	4	5		สภาพที่เป็นจริง	สภาพที่ควรจะเป็น	
53	โรงเรียนมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของ โครงการโดยพิจารณาจากการพัฒนาการ ของครูและผลสัมฤทธิ์ของการเรียนของ นักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.87	0.62	ใช้ได้
54	โรงเรียนได้นำวิธีการจัดการเรียนการ สอนที่มีประสิทธิภาพของผู้รับการนิเทศ ไปเผยแพร่ร่นอกสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.68	0.48	ใช้ได้
55	โรงเรียนมีการจัดประชุมเวทีแลกเปลี่ยน เรียนรู้ผลที่ได้จากการนิเทศภายใน	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.78	0.48	ใช้ได้
56	โรงเรียนได้จัดทำรายงานผลการนิเทศ ภายในเพื่อเผยแพร่ให้กับผู้มีส่วน เกี่ยวข้องได้รับทราบ	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.80	0.51	ใช้ได้
57	โรงเรียนมีการยกย่องและเชิดชูเกียรติ ผลงานที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการนิเทศ ภายใน	+1	+1	+1	+1	+1	1	0.79	0.43	ใช้ได้

และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ สภาพที่เป็นจริงของกระบวนการ
นิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบึงกาฬ มีค่าเท่ากับ 0.99 และความเชื่อมั่นสภาพที่ควรจะเป็นเท่ากับ 0.98

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นายอภิชาติ หัตถนิรันดร์
วัน เดือน ปีเกิด	11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2510
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	330 หมู่ 2 ตำบลบ้านด้อง อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้อำนวยการสถานศึกษา
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านนาขามโนนสวนปอ อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2529	ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์
พ.ศ. 2531	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง.) สาขาเอกพลศึกษา วิทยาลัยพลศึกษามหาสารคาม
พ.ศ. 2533	ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาการศึกษา วิชาเอกพลศึกษา วิทยาลัยครูมหาสารคาม
พ.ศ. 2553	ประกาศนียบัตรบัณฑิต (ป.บัณฑิต) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2568	ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2535	อาจารย์ 1 โรงเรียนบ้านแสนสุข สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอท่าคันโท สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์
พ.ศ. 2541	อาจารย์ 2 โรงเรียนบ้านหนองบ้าน สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอนาดูน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม
พ.ศ. 2551	ครู คศ.3 โรงเรียนบ้านหนองไผ่ด้ามขวาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2
พ.ศ. 2554	ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านเป่งโนนกระยอม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

- พ.ศ. 2555 ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านหนองแคนหัวฝาย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2
- พ.ศ. 2557 ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านร่วมใจ 2
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2
- พ.ศ. 2561 ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านดงสว่าง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาบึงกาฬ
- พ.ศ. 2562 ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านนาขามโนนสวนปอ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์